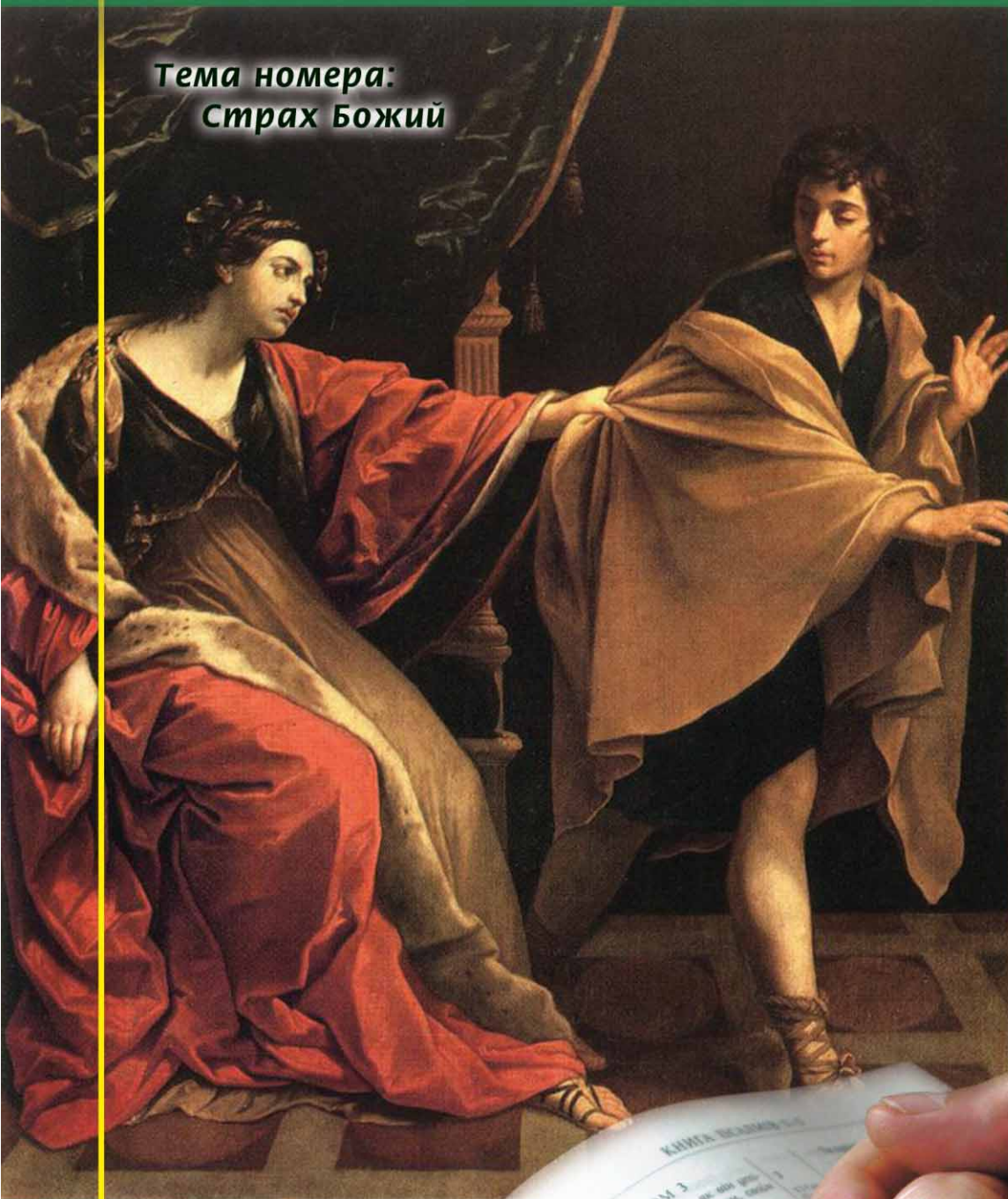

БЛАГОВІСНИК

Тема номера:
Страх Божий

№ 3, 2008

* * *
Якщо їсти — то Божий хліб.
Якщо пити — то Божу воду.
Як летіти — то в Божий політ.
Якщо жити — то з Божим народом.

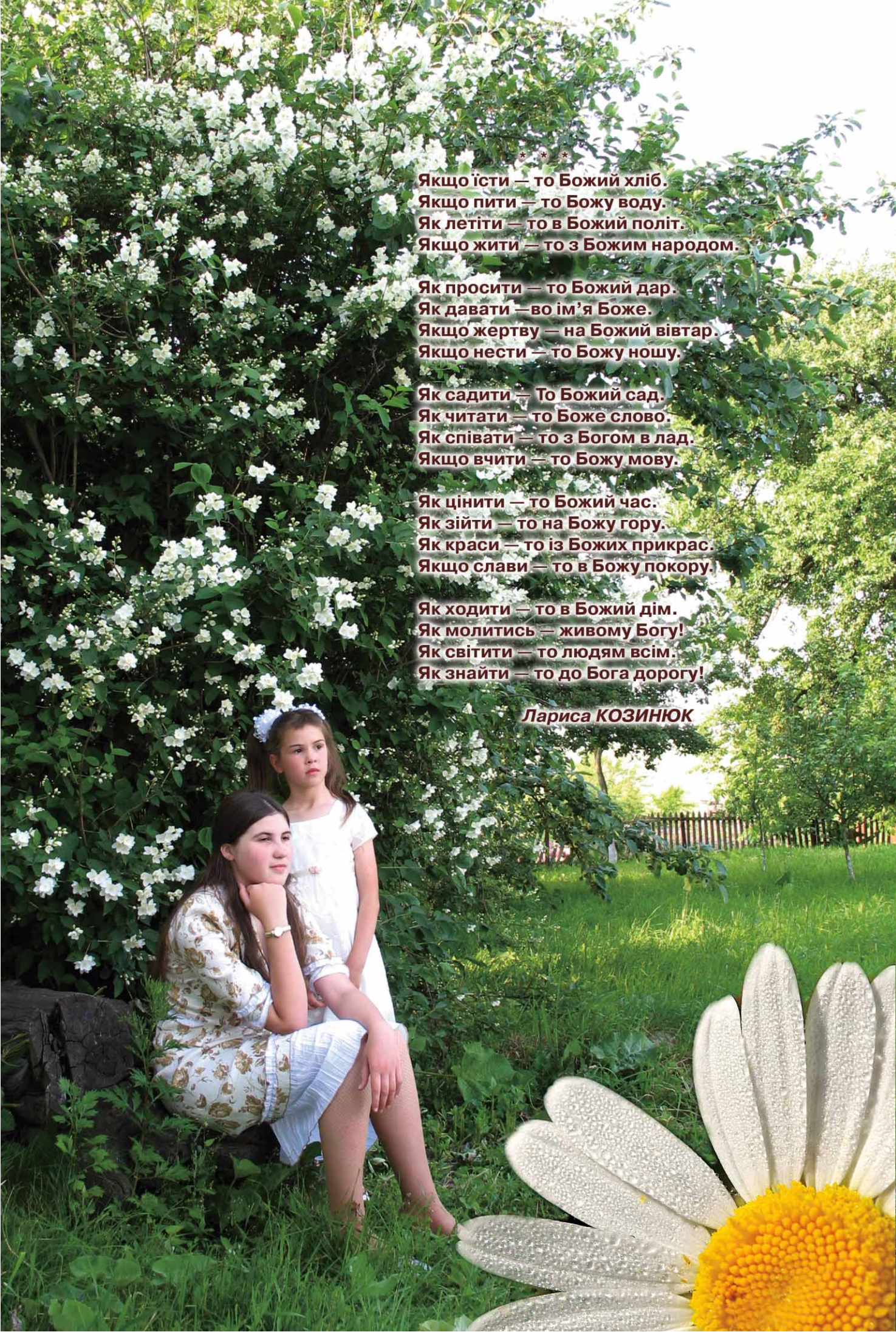
Як просити — то Божий дар.
Як давати — во ім'я Боже.
Якщо жертву — на Божий вівтар.
Якщо нести — то Божу ношу.

Як садити — То Божий сад.
Як читати — то Боже слово.
Як співати — то з Богом в лад.
Якщо вчити — то Божу мову.

Як цінити — то Божий час.
Як зійти — то на Божу гору.
Як краси — то із Божих прикрас.
Якщо слави — то в Божу покору.

Як ходити — то в Божий дім.
Як молитись — живому Богу!
Як світити — то людям всім.
Як знайти — то до Бога дорогу!

Лариса КОЗИНЮК

Коли у серці буря...

**Коли у серці буря неспокою
І радість враз віднесла течія,
Лиш небо чисте-чисте наді мною, —
Я чую голос: «Дочко, ти — Моя!»**

**А сльози по щоках, немов росинки...
Не очі плачуть, це душа моя.
Любові Божої не варта я й краплинки...
Та голос той же: «Не покину Я...»**

**І небо нахиляється ще нижче,
Мене вкриває крилами блакить.
Даремно вітриган осінній свище,
Мій Бог зі мною, мій Господь не спить!**

**Я з Ним зумію шлях свій подолати,
Я все одно ввійду у небеса.
О, Він навчить, як рук не опускати,
З моїм Христом я вірю в чудеса.**

**Ми з Ним удвох минемо небезпеку,
Здолаємо всі скелі кам'яні.
А небо близько, пристань недалеко —
Ісус вінець простягне там мені.**

**Ну а сьогодні хай бушують хвилі,
Нехай дощі проллються затяжні.
Коли мої ослабнуть знову сили,
То небо промовлятиме мені.**

Олена РОМАНІШИНА

БЛАГОВІСНИК

№ 3 (61) 2008

липень-вересень

Журнал виходить
щоквартально

Видання Церкви християн віри євангельської України

Редколегія журналу:

М. Паночко
М. Синюк
В. Онищук
Є. Мельничук
Є. Абрамович

Головний редактор:
Юрій ВАВРИНЮК

Адреса редакції:
Журнал «Благовісник»,
вул. Вороніхіна, 14а,
м. Луцьк, 43020

Телефони: (0332) 78-99-85
(03322) 544-06

Факс: (0332) 78-97-98

E-mail: blagovis@online.ua

www.blag.org.ua

Розрахунковий рахунок
26000232440001
МФО 303440

в КБ «Приватбанк»
м.Луцьк, код 23253886

Свідомство про реєстрацію
КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:
Віктор МОКІЙЧУК
Ольга МІЦЕВСЬКА
Юрій ТРОЦЬ
Володимир ШОЛОМ
Анна ЯРУТА
Наталія КОРНІЙЧУК

Представник журналу
в Канаді:
Anatoliy Koren
1764 Dingman Dr.
London, ON, N6N107
Canada
тел. (519)685-99-88

Надруковано:
Релігійне товариство
«Місійна книжкова фабрика
«Християнське життя»»
(ВСО ЄХБ), вул. В. Стуса, 3,
м. Луцьк; тел. (0332) 710874
Наклад 3700 примірників

У номері:

Ч. Сперджен. Як приходить віра	4
Неоціненний скарб	8
Д.Вілкерсон. Любов, страх, послух	11
С. Хрибар. Де Бога бояться, там чисто	14
Ю. Вавринюк. Страшний Бог	16
В. Онищук. Людина, яка боїться людини	20
Г. Андросов. Чи є у Бога любимчики	22
Н. Бальбуза. Томас Білні	24
Т. Омельченко. Брехня, що покорила світ	26
Фотоповідь. Язик в лещатах	27
В. Куриленко. Бог гір і долин	28
Е. Пігун. «Мені ніколи втікати від реальності»	31
Г. Андросов. Чому приходить зневіра	34
О. Беліченко. Розмова	36
Поетична сторінка. Олена Романішина	38
Ю. Вавринюк. Без рук, без ніг, але з посмішкою	40
Церкві села Кам'янка — 90	43
Вас чекають	48
М. Мокієнко. Хрещення Русі	50
Відкриття дому молитви у м. Глобине	52

Художнє оформлення Віктора Мокійчука

**У номері використані фото Юрія Костюка, Юрія Вавринюка,
Геннадія Андросова та інтернет-ресурсів**

- При передруку посилання на «Благовісник» обов'язкове.
- Редакція не завжди поділяє думки авторів матеріалів, що друкуються.
- Надіслані матеріали не рецензуються і назад не повертаються.

© **БЛАГОВІСНИК** 2008

Сторінка редактора

*«Я Бога боюся...» 1 М. 42:18.
«Бога я не боюся...» Лук. 18:4.*

Ці слова, протилежні за своїм змістом, сказали люди, що були наділені певною владою у суспільстві, в якому жили. Перші слова належать заступникові фараона Єгипту Йосипові, другі — судді, що жив у Палестині за часів Ісуса. Як і перший, так і другий, були наділені не тільки певною владою, але й правом вільно, на власний розсуд приймати рішення. Іншими словами, вони самі собі встановлювали правила поведінки в межах своєї діяльності: в конкретних ситуаціях вони могли приймати різні рішення і ні перед ким за це не звітуватися. Але це стовідсотково можна було б віднести лише до несправедливого судді з Ісусової притчі, для нього навіть Всевишній не указ. Він відверто та гордо заявляє, що він не боїться навіть Самого Бога. Він сам собі бог. І саме тому він названий несправедливим, людиною, яка чинить неправильно.

Йосипу, враховуючи його посаду та особливу прихильність фараона, теж не було потреби обмежувати себе якимись нормами поведінки. В більшості випадків він мав владу ні перед ким не звітуватися за свої рішення. Але цей чоловік добровільно (!) обмежує дію своїх вчинків та прийнятих рішень, ставлячи над собою вищу особу, Якій добровільно був підзвітний. «Я Бога боюся», — аргументує він своє рішення. Це й була головна умова його життєвого успіху. Він боявся Бога і тоді, коли вся держава була в його руці і було стільки спокус діяти на власний розсуд, і тоді, коли йому загрожувала в'язниця і він мав можливість її уникнути. «Я Бога боюся» — це кредо життя Йосипа, яке зробило його не лише відомим політичним діячем та успішним бізнесменом, але й героєм віри.

Ці два уривки зі Слова Божого дуже чітко показують нам головну особливість Божого страху: боятися Бога — це добровільно визнати над собою владу Бога і власну відповідальність за свої вчинки. Це означає жити так, щоб не образити Його своєю поведінкою навіть тоді, коли це для мене не вигідно. Не боятися Бога — жити та чинити так, як я хочу, з думкою, що ніхто мені не указ. Відсутність Божого страху обов'язково приводить до атеїзму, про що дуже точно висловився Федір Достоєвський: «Якщо Бога немає, то можна все».

В сучасному світі вседозволеності та надмірного почуття власної гідності, права на вільний вибір якось недоречно говорити про страх перед кимсь — це сприймається як ознака слабкості. Тому ми вважаємо актуальним підняти це питання на сторінках журналу. Бо саме присутність або відсутність страху Божого і робить нас або стійкими дітьми Божими, або неслухняними, блудними синами, які, залишивши батьківський дім, опиняються біля свинячого корита, як у відомій Ісусовій притчі.

Рені Гвідо. Йосип і жінка Потіфара

Як приходить віра

Чарльз Сперджен

«З того міста багато хто із самарян у Нього ввірували через слово жінки, що свідчила: «Він сказав мені все, що я вчинила була!» А коли самаряни до Нього прийшли, то благали Його, щоб у них позостався. І Він перебув там два дні. Значно ж більш вони ввірували через слово Його. А до жінки казали вони: «Не за слово твоє ми вже віруємо, — самі-бо ми чули й пізнали, що справді Спаситель Він світу!» (Ів. 4:39-42).

Де б не стрічалася віра, вона — дар Божий. Це рослина, яка ще ніколи не виникала сама собою на ґрунті грішної людської природи. Мала чи велика віра — однаково божественного походження. І де б вона не жила: в дитині благочестивих батьків, яка виховувалася з величезною турботою, чи в людині, все попереднє життя якої минало у найстрашнішому гріху, — вона є плодом Духа і дією Божої благодаті.

Я маю намір говорити про віру і про те, як вона прийшла до цих самарян. У контексті цього хочу звернути увагу, по-перше, на проголошення віри («вже віримо»), по-друге, на народження віри (де вона народилася), по-третє, на зростання віри (її Назарет).

Проголошення віри

По-перше, я звертаю вашу увагу на проголошення віри, яке звучить у 22 вірші: «Вже... віримо». Щира віра через страх може певний час приховуватися. Можливо, любов до тілесних зручностей також змушує декого приховувати свою віру в Христа. Але зробити свою присутність видимою і відчутною — повністю притаманно вірі. Никодиму та Йосипу з Арима-

теї вдавалося близько трьох років значною мірою приховувати свою віру. Та коли Ісус помер, відкрилися думки багатьох сердець, і ці двоє чоловіків чітко виділилися як Його відкриті сповідники. Вони не могли не вчинити так: настав час, коли їхня віра мусила відкритися і своїми діями вони повинні були заявити: «Ми вже віримо!»

Наш Господь завжди ставив поряд зі спасаючою вірою обов'язок сповідання цієї віри. Ось Його слова: «Хто увірує і охреститься, буде спасенним». А Павло, керований Святим Духом, писав: «Якщо устами будеш сповідувати Ісуса Господом, а серцем віритимеш, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся, тому що серцем вірують до праведності, а устами визнають для спасіння». Христос не любить безмовної віри. Він хоче, щоб вона завжди прославляла свого Господа, від Якого залежить. Тому ті самаряни, які повірили в Ісуса, мусили сповідувати свою віру, і вони зробили це, сказавши: «Вже віримо».

Вони сказали так тому, що, напевно, пережили певний період сумнівів. Очевидно, не всі повірили свідченню жінки. Вони вислухали її і

були зворушені настільки, що пішли подивитися на Вчителя, про Якого вона говорила. Але її свідчення не привело їх до віри.

Отож, не соромтесь казати: «Я вже вірю», хоча цьому сповіданню може передувати безліч сумнівів. І обов'язково поділіться своїми переживаннями з тим, хто розповів вам про Христа, навіть якщо ви своїми сумнівами тривалий час засмучували його. Я думаю, що на очах жінки-самарянки були сльози, коли вона говорила людям, коли переконувала їх у тому, що справді зустріла Месію. Я б не здивувався, якби вона наполегливо просила їх, благала повірити її свідченню. Тепер же, коли нарешті вони повірили, вона заслужила, щоб вони втішили її серце словами: «Ми вже віримо». Хоча їм довелося додати: «Не за слово твоє», це не засмутило її. Вона була рада, що Бог використав її для того, щоб привести когось до віри.

Я дуже радий бути знаряддям для спасіння душ, та все ж, якщо ви спасенні, то знаряддя, за допомогою якого досягнуто цього благословенного результату, зрештою, не є настільки значним. Тільки коли повірите в нашого Господа Ісуса Христа, не забудьте сказати про це нам, тому що ми оплакували вас і молилися за вас. Коли ви навернулися, то сказати людині, яку Бог удостоїв бути вашим духовним батьком: «Ми вже віримо», буде справедливою і чесною винагородою. Чинячи так, ви зміцните й підбадьорите цю людину продовжувати працю ще старанніше, ніж раніше. Можливо, ви навіть попередите гірке розчарування і спонукаєте християнина-сіяча ще більше наповнювати свої руки і сіяти зерно більш наполегливо, тому що він буде знати, що трудився не намарно і не даремно витратив сили.

Я хочу, щоб ви також зауважили, що проголошення віри було дуже невідкладним. Я не вважаю, що людям потрібно чекати кілька місяців перш ніж вийти вперед і визнати Христа Господом. Іноді, можливо, служителям й варто сказати деяким людям: «Перш ніж прийняти вас в общину, ми хочемо трохи поспостерігати за вами, щоб оцінити вас за плодами». Можливо, сказати це іноді навіть необхідно, щоб перевірити щирість, змусивши певний час почекати. Але сам кандидат не має зволікати з визнанням віри у Христа. Він має сповідувати свою віру, намагатися прийняти хрещення і приєднатися до церкви якнайшвидше після свого увірування в Христа. Якщо ви повірили в Христа, поспішайте! Наступний крок — сказати: «Ми вже віримо» і сказати якнайшвидше.

І хоча це початкова стадія віри, не ховайте цієї радісної вістки від церкви Божої. Це кінець невизначеності, кінець царства темряви, кінець страхів, кінець відчаю. Це промінь

надії, це початок неба! О, яке глибоке значення заховане в цих трьох словах! Яку славу відкриває бідним печальним очам віра! Які панорами стають доступними для нашого ока, коли ми можемо сказати: «Ми вже віримо!»

Народження віри

По-друге, я хочу розглянути народження віри. Як взагалі віра приходить в людське серце? Згідно Слова Божого, «віра від слухання, а слухання — від Слова Божого». Але віра не завжди народжується в серці людини з допомогою одного й того ж засобу. Вона завжди плід Духа Божого, але приходить по-різному. Одні самаряни повірили за словом жінки. І я думаю, в церкві також багато людей отримали віру силою Святого Духа через особисте свідчення тих, хто вже навернений.

Тому погляньте на цю самарянку і ревно використовуйте своє особисте свідчення для Христа. Вона стала духовною матір'ю багатьох віруючих самарян, а це ж була жінка поганої

репутації. Та все ж після того, як вона знайшла Христа, вона не посоромилася розповісти про Нього ближнім, і Бог не відмовився благословити її свідчення.

Я вважаю, що в церкві є тисячі людей, яких ніхто не посвятив би в духовний сан, але Бог посвятив їх на служіння; і є багато людей, яких церква, на думку її членів, не могла б використовувати, але яких використовує, і до того ж досить широко, великий Голова Церкви. Ви навернені від великого гріха? Будьте обережні й пильні і більше не грішіть, щоб вам не стало ще гірше; але хай ваш сором за минуле не змусить вас соромитися говорити про Христа і визнавати те, що Він вчинив з вами.

Ця бідна грішна жінка після свого навернення стала місіонеркою в місті Сіхар. Вона не була посвячена на це служіння. Але вона одразу ж побігла до людей, серед яких жила, можливо, до чоловіків, з якими грішила. Побігла, щоб розповісти, що Христос прийшов до неї і дав їй живу воду.

Християнине, якщо ніхто з людей тебе не посилає, все одно йди, тому що тебе посилає Бог. Ти запиташ: «А що мені сказати?» Хай твоїм словом буде особисте свідчення — те, що ти сам побачив, почув, спробував, до чого торкнувся і що відчув з благого Слова Божого. Я не думаю, що ця жінка розділила свою промову на три частини, дала їй заголовок, зробила вступ і висновок. Ні, вона просто підійшла до людей міста і сказала: «Ходіть-но побачите того Чоловіка, що сказав мені все, що я вчинила. Чи Він не Христос?» Такою була її маленька проповідь.

«Йди додому, — сказав Христос одному зціленому чоловіку, — йди до друзів і розкажи їм, що зробив тобі Господь і як помилував

тебе!» Дивовижно, якою привабливою є особиста історія. Якщо деяким людям почнеш пояснювати євангельські доктрини, то слухачі один за одним підуть. Але якщо розкажеш, як ти особисто пережив силу Христа, вони будуть уважно слухати. Коли ви будете говорити про свої стосунки з Христом, про чудеса, звершені Ним у вас і для вас, то до вас обов'язково прислухаються. В багатьох випадках народження віри стається саме так. Мати говорить своїй дитині, чоловік дружині, сестра брату і т.д. Один переповідає своїм співпрацівникам, інший людям свого оточення у своїй вітальні, і таким чином в результаті особистого свідчення віруючих в серцях народжується віра.

Але є й люди, які ніколи не навернуться таким шляхом. В їхньому випадку особисте свідчення явно не матиме успіху, як це було і з деякими самарянами. Що ж тоді? Достатньо, щоб особисте свідчення викликало увагу. Тоді, якщо людина мудра, вона попросить часу для роздумів, а Господь завжди готовий вділити увагу тим, кого хвилюють духовні питання, але хто повільний у вірі. Два дні Він перебував у Сихарі, і ті з невірних, які були щирі, сиділи біля Його ніг і два дні слухали Його. Що ж проповідував Ісус протягом цих двох днів? Навіть найуважніший читач Нового Заповіту не знайде цієї проповіді, бо її там немає. Дуже дивно, що проповідь жінки записана, а про те,

що проповідував Христос, не сказано ні слова.

Дивно також і те, що часто нам передані ті бесіди Христа, які не навернули нікого, і ні слова не сказано про ті, через які люди наверталися. Чому так? Я думаю, що Святий Дух показує нам проповіді, які не були прийняті, для того, щоб ми побачили, що в самій проповіді не було недоліків — недоліки були сховані в людях. Що ж до тих, які були прийняті, Він просто дає нам результати, а не детальний виклад промови. Отож, люди, яких не переконало свідчення жінки, були навернені, коли почули Самого Христа.

«Але, — скажуть деякі, — тепер ми не можемо особисто прийти до Христа». Так, я знаю, але ви можете зробити щось дуже схоже. Я раджу кожній людині, яка вважає віру чимось складним, уважно прочитати чотири Євангелії і при цьому просити Святого Духа здатності вірити в те, що написано. Зазвичай я виявляю, що люди, котрі найбільше сумніваються, — це люди, які не читають Біблію. Священне Писання має в собі неймовірну силу переконувати. Якби в сьогоднішній газеті з'явилося оголошення, про яке ви були б змушені сказати: «Інші, здається, вірять, а я чомусь не можу», що б ви зробили? Напевно, ще раз почитали бповідомлення, а потім звернулися до іншого джерела, яке б могло додати вам надію на підтвердження цього факту. Ви б безпристрасно перевірили всю цю історію для того, щоб дізнатися, чи правдива вона.

Але як мало людей звернулися до Писання саме таким чином і фактично прислухалися до голосу Христа! Якщо ж людина робить так і не є жорстокосердою, то в будь-якому випадку, коли вона досліджує Писання і прагне дізнатися більше про Христа, Його ніжна сила незабаром підкорить її, і вона схилиться біля Його ніг і повірить в Його ім'я. А якщо хтось ще не зробив цього і залишається невірним, то це його вина. Якщо я не хочу вивчити доказів, то сам винен, що не вірю істині.

Ви запитаете, які докази вам вивчати? Я знову скажу: вивчіть самі документи. Хай Христос говорить Сам за Себе. Натхненні Богом євангелісти розповіли нам все, що нам треба дізнатися. І якщо ви читаєте ці книги — а не людські книги, які написані про них, — то я вірю, що через благословення Святого Духа ви ще зможете сказати разом з самарянами: «Ми вже віримо!» Часто саме таким шляхом народжується віра. Священне Писання — Віфлеєм віри. Там народжується це благословенне дитя. І блаженні ті, хто приймає і плекає її, щоб вона зростала.

Зростання віри

Останнім, про що я хочу говорити, є зростання віри чи, як я назвав його, «Назарет віри».

Можливо, дехто з цих самарян, кажучи жінці, що вони вже вірують не за її слово, мали на увазі те, що спочатку повірили її словам, але через деякий час вирости з тієї першої стадії віри і почали вірити Христу ще сильніше, тому що самі почули Його.

Це — вища форма віри. Було б важко визна-

якусь людину. Я вірю тому, що сам почув Христа і особисто зустрівся з Ним. Тепер «знаю, в Кого я увірував та впевнився, що має Він силу захвати на той день заставу мою».

Віра, народжена свідченням Самого Христа, також є більш живою вірою. Коли віра сама має справу з Христом, коли вона бачить прощення гріха, коли відчуває, що тягар її турбот знято, і що наповнює великою радістю, дарованою їй Христом, — тоді вона стає воістину живою і більш яскравою, ніж віра, яка опирається лише на свідчення інших.

Потім наша віра, стаючи більш живою, стає і більш незалежною. Нині нам треба більше незалежних християн. Я бачив молодих, та й літніх також, які чудово поводитися і здавалися зразковими християнами, поки жили серед інших добросердечних віруючих. Але сумно бачити, що, переїхавши жити в село, вони охололи серцем, а деякі навіть залишили зібрання в Божому домі. І якщо вони повністю не відійшли від Христа, то все одно стали зовсім іншими, ніж раніше. Улюблені, якщо ви самі побачили Христа і воістину єдині з Ним, то ви будете жити з Ним навіть тоді, коли залишитеся без будь-якого товариства християн.

Хай же ваша і моя віра, дорогі друзі, розширюється! Вірмо для інших! Надіймося для інших! Хай же наповнить наші серця бажання бачити, як спасіння Боже протягається до всіх кінців землі. Проваджені цією вірою, йдімо і шукаймо загинувших овець, щоб привести їх до великого Пастора, Який оточить їх безпекою і Своєю ніжною турботою! Будьмо ж так близько до Христа, щоб вловити Його Дух, щоб наша віра зростала, а наша любов до всіх святих примножувалася.

чити, якою маленькою віра може бути спочатку. Я не сумніваюся, що багато хто вірить Біблії тому, що батьки завжди вчили їх, що це Слово Боже, хоча самі вони ніколи ретельно не досліджували цього питання. Дехто спочатку повірив в істину тому, що її проповідував служитель. Я не стану відмовляти навіть від такої форми віри, тому що її можна порівняти з тоненькою ниточкою, яку можна прив'язати до товстішої, а ту — до шнурка, а шнурок — до канату, поки нарешті моряк, котрий впав за борт не буде спасений.

Бог може використовувати для спасіння людей все, що зв'яже їх з Христом. Коли жінка сказала про нашого Господа: «Якщо лише торкнуся до краю Його одежі, то одужаю», боюсь, її ідея була трохи марновірною. Однак Христос не звернув на це уваги і, бачачи сховану в ній справжню віру, потурбувався про те, щоб вона жила. Не ставайте на заваді нічому, що веде до віри в Христа. Як чудово, коли по благодаті Божій люди виростають настільки, що можуть сказати: «Я вже вірю не лише тому, що цьому вчила мене моя дорога мама. Я вірю не тому, що про це проповідував мій служитель. Я вірю не через

НЕОЦІНЕНИЙ СКАРБЪ

Страх Господній — буде він скарбом його (Іс. 33:6).

Страх Господній — це воїстину безцінний скарб! Він забезпечує нам особливу прихильність Бога. Біблія свідчить, що Господь виконує бажання тих, хто Його боїться, спасає їх, чує їхні молитви, вони приємні Йому. Бог посилає ангела, який супроводжує тих, хто боїться Його, відкриває їм Свої таємниці, дає обітниця, рятує від смерті. А до тих, у кого цього страху немає, Господь ставиться зовсім по-іншому. «Якщо ти не будеш додержувати, щоб виконувати всі слова цього Закону, написані в цій книзі, щоб боятися того славного й страшного Ймення Господа, Бога твого, то Господь наведе надзвичайні порази на тебе та порази на насіння твоє, порази великі та певні, і хвороби злі та постійні...» (5 М. 28:58-59). Тут Господь конкретно висловлює Своє ставлення до тих, у кого немає страху Божого. Не секрет, що тепер хвороб стало значно більше, ніж раніше, і вони відрізняють-

ся своєю тривалістю. А причина цьому — легковаження страхом Господнім, його відсутність.

Між людським і Божим страхом дуже велика різниця. Страх Божий — це усвідомлення відповідальності за своє життя перед Всевишнім, Який одного разу змусить тебе дати звіт за все вчинене. Страх людський — це почуття ніяковості і хвилювання особисто за себе.

Напевно, немає людини, яка б не боялася смерті, наклепів, страждань чи хвороб. Найбільший страх, притаманний всім людям, це страх смерті. З того часу, як людина згрішила, цей страх вселився в неї і привів її до рабства. Страх людський розставляє безліч сіток, потрапляючи в які людина може навіть відійти від Господа. Це добре помітно під час гонінь — перед небезпекою страждань багато людей відступають від Бога. «Страх перед людиною, пастку дає, хто ж надію складає на Господа, буде безпечний» (Пр. 29:25). У людського страху є мука (див.

1 Ів.4:18), а Божому страху притаманна радість. Цей страх чистий.

Страх Божий — це не просто боязнь згрішити чи потрапити під осуд. Це ненависть до гріха та зла. «Страх Господній — лихе все ненавидіти; я ненавиджу пиху та гордість, і дорогу лиху та лукаві уста!» (Пр.8:13). Тут злом названі гордість, пиха, лиха дорога та лукаві уста. Ненавидіти — значить відчувати огиду, сильний супротив. Можна сказати, що страх Господній — це почуття нетерпимості та неприязні до будь-якого зла.

Зло — це гріх, це вчинки тіла, це беззаконня. Люди зазвичай злом називають те, що їм не подобається, а те, що приємне, — називають добром. Але таке визначення далеко не завжди співпадає з Божим. Буває, що людині щось приємне, а Богу — ні. Отже, це зло.

Біблія дає нам божественні мірки добра і зла. Те, що приємне Богові, називається добром, а те, що не відповідає Його волі, Його бажанням, — нази-

---

Страх Божий — це не означає боятися Бога, як ми боїмося блискавки чи електричного розряду.

Страх Божий — означає боятися втратити Його, втратити відчуття повноти, відчуття вічності, відчуття божественного.

Це найвище повнозвучне почуття в людині, навіть коли людина цього не усвідомлює.

Але вона може його втратити, і втратити надовго, а може, й назавжди — ось чого треба боятися.

Олександр Мень

вається злом, як би люди цього не оцінювали. Той, хто боїться Бога, ненавидить все, що виходить за межі Божої волі. Розгляньмо вищезгадані чотири види зла, які ненавидить той, хто боїться Господа: гордість, пиху, лиху дорогу та лукаві уста.

Гордість — це висока думка про себе, повстання проти Бога. Це така позиція, коли людина вважає, що всі довкола нижчі за неї й недостойні її. Гордість — повна протилежність смиренню. Першим загордився диявол. Він хотів бути рівним Богові, і це бажання викликало у ньому зневагу до Бога, приниження Його величі. Це все противно святому і сповненому любові Владиці всесвіту і руйнує порядок та гармонію в Його творінні. Тому Бог ненавидить гордість. Своєю сутністю Він не може терпіти цього. Він противиться гордим. Коли диявол у своїй гордості хотів стати рівним Богові, Бог скинув його на землю.

Людина, яка перебуває у страху Божому, також противиться гордості й ненавидить її. Ця ненависть виражається не примиренням з будь-якою зверхністю, з усякою думкою і справою, яка якось принижує ближнього. Ненависть має бути не до людини, а до самої гордості — і в собі, і в інших. Ми не вправі байдуже ставитися до брата, бачачи його бундючність і пиху.

Пиха — це також гордість, це зневажливе ставлення до інших, зверхність. В очах Божих пиха — це велике зло. До неї не можна ставитися лояльно. Страх Господній вчить людину думати смиренно про себе і з повагою про інших.

Лиха дорога — це ланцюг усвідомлених гріховних вчинків. Якщо ми зробили щось погане, випадково чи з невідання засмутили когось, образили чи обманули, не хочучи цього, — ми зробили гріх. Це зло, але його ще не можна назвати лихою дорогою. Лиха дорога — це повторення одного й того ж

гріха чи кількох гріхів, це своєрідний шлях, який веде до погибелі. Спокушуючись будьчим, людина може й не йти лихою дорогою. Гріх вабить кожного, але хто відкидає цю принаду, той перемагає, тобто не стає на лиху дорогу. А хто погоджується з пожадливістю і свідомо схиляється до гріха, той стає на дорогу лиху.

Лухаві уста — у того, хто висловлює думки, які мають злий намір, з доброзичливим виглядом. Людина з лухавими устами сіє суперечки, розповсюджує погане про інших, зводить наклепи. Тому для тих, хто боїться Бога, все це чуже.

Отож, сутність страху Божого — ненавидіти зло, гордість, пиху, лиху дорогу і лухаві уста. Відсутність ненависті до гріха змушує людину торгуватися зі

злом і зрештою приводить до поразки.

На одному заводі працювало четверо молодих християн. Якось один зі співробітників під час перерви запропонував їм подивитися порнографічні листівки. Всі четверо відреагували на це по-різному. Коли співробітник подав картинки з гидкими зображеннями, один брат одразу ж кинув їх на підлогу і вибіг з цеху під дружній сміх робітників. Інший брат відвернувся і також вийшов. Третій підняв листівки і нерішуче подивився на четвертого. А той з цікавістю почав їх розглядати. Всі брати були членами церкви, але, дивлячись на їхню поведінку, можна сказати, що не у всіх серце було наповнене страхом Божим. Перший навіть не хотів бачити злого. Він не бо-

ХТО РАДІЄ?

«Яка може бути радість в житті, коли людина живе під страхом: «Ах, як би не згрішити!...»? Невіруючі більше радіють, ніж віруючі, принаймні на Землі...»

Запитання в газету «Наши дни».

Ваш висновок абсолютно неправильний. Я маю право так говорити, бо я «ходив у ваших чоботях», а ви в моїх — ні. Я був невіруючим і знаю «радість» невіруючого, про яку ви пишете. Ви поспішили з висновком, не переживши радості прощення, радості в Христі Ісусі.

Так, я боюся згрішити, але не тому, що я втрачу порятунк, але цим я засмучу Господа і втрачу радість спасіння. Пам'ятаєте молитву Давида: «Поверни мені радість порятунку Твого». Як це буває? Ось вам маленький приклад.

В інституті, де я вчився, був старенький професор-філолог П. І. Расторгуєв. Зустрічаючись із студентами, він перед кожним знімав капелюха, зі всіма був люб'язним, нужденним давав по два-три рублі на обід, а сам одягався скромно, жив бідно і до всіх був такий добрий, що йти до нього на заліки і отримати двійку було просто немислимо, «совість не дозволяла». Це було б для професора великим засмученням. Ми зубрили латинь і слов'янську мову, полюбили ці предмети, тому що любили старого.

Хто полюбить Христа, той зненавидить гріх. Для відродженого християнина немислимо жити в гріхах, а коли він з необережності грішить, він не може заспокоїтися до тих пір, поки не визнає свій гріх перед Богом і не отримає прощення. Радість прощення покриває всю гіркоту, яку приносить гріх. Ця радість — найбільша радість, тому що в цьому — наш порятунк. Ми всі грішимо, всі спотикаємося, але встати і обтруситися може тільки той, хто любить ходити, радіючи в світлі Божому.

Микола Водневський

явся насмішок співпрацівників, він боявся осквернитися, йому було противне зло. Схоже вчинив і другий брат. А третьому було незручно відмовити колезі. У нього не вистачило ненависті до зла. Він торгувався. Четвертий же повів себе досить самовпевнено. Він вважав, що у нього достатньо сили протистояти злу. Він не боявся загарувати з гріхом, осквернюючи свій дух. Не треба бути вельми далекозорим, щоб передбачити майбутнє такого сміливця.

Серце, яке ненавидить зло і боїться Бога, — це скарб. Але де ж його взяти?

Надбання страху Божого — це не справа п'яти хвилин. Це процес всього життя, пов'язаний з нашим смиренням. Велика втіха для нас у тому, що Бог хоче нас упокорювати і з великої Своєї милості робить це. Він колись говорив ізраїльському народу: «І будеш пам'ятати всю ту дорогу, що Господь, Бог твій, вів тебе нею по пустині ось уже сорок літ, щоб упокорити тебе, щоб випробувати тебе, щоб пізнати те, що в серці твоєму, чи будеш ти держати заповіді Його, чи ні. І упокорював тебе, і моров тебе голодом...» (5 М. 8:2-3).

Бог і тепер веде Свій народ в обітований край шляхом смирення. На початку свого християнського шляху я побачив у собі гордість і почав просити, щоб Він упокорив мене. Чуючи мої молитви, один брат запитав у мене: «А ти знаєш, що твої прохання пов'язані з труднощами?» Ні, я цього не знав. І тоді він пояснив: «Бог чує твої молитви і буде упокорювати тебе, але це дуже болючий процес. Тобі буде неприємно. Ти згоден терпіти? Ти насправді хочеш, щоб Бог упокорив тебе?» Так, я дуже хотів бути смиренным, хоча й лякали труднощі. І Бог з милості Своєї упокорював мене: карав, відкривав духовну вбогість і ницість, провадив моє життя так, що я втрачав авторитет перед ближніми. А початком цього стало щире прохання впокорити.

Якщо ми насправді прагнемо набутися страху Божого, нам ніяк не оминати шляху смирення, не обійтися без посту і посиленних молитов. Нині багато людей залишило піст. У роки гонінь християни багато постили, впокорювали себе, прагнучи у труднощах залишатися вірними Господу. А нині зваблива свобода заховала від багатьох блаженство посиленої молитви і смирення у пості.

Послух Слову Божому також веде до покірності. Бог хоче, щоб ми не лише в загальному знали, що написано в Біблії, але щоб цікавилися кожною заповіддю, щоб розуміли кожне повеління, щоб пізнавали волю Його і виконували її. Читаймо Священне Писання з бажанням почути голос Господа, пізнати Його волю, з бажанням виконати все, що Він чекає від нас.

Добровільна самопожертва — також путь смирення. Служити ближнім — одна з можливостей впокорювати себе, тобто ставити себе нижче від інших. Впокорюючись, ми набуваємо страху Божого.

Смиренню чудово сприяє й сповідь. Кожному з нас соромно відкривати свої гріхи, наша сутність противиться цьому. Але духу тісно під гнітом нечистоти, і він вабить нас до того, щоб ми відкинули себе, відкрили серце й очистили його. Це не властиво гордій людині, вона завжди противиться і уникає сповідання.

Молодим притаманно думати про незалежність та свободу. Дочки і сини, дорослішаючи, вважають, що вони не зобов'язані підкорятися батькам і радитися з

ними. Це неправильно. Поко-ра батькам — хороша можливість впокорити себе і набутися страху Божого. Чи часто ти запитуєш батьків, що вони хочуть, щоб ти зробив? Чи ти шукаєш можливості уникнути будь-яких доручень та прохань? Коли Ісус жив на землі, для Нього виконання волі Отця було поживою, життєвою необхідністю. Являючи приклад абсолютного смирення і покірності Отцеві, Ісус говорив про Себе: «Син нічого робити не може Сам від Себе, тільки те, що Він бачить, що робить Отець; бо що робить Він, те так само й Син робить» (Ів. 5:19). Смирення Христа проявлялось у повній залежності від Отця. Ми дивимося на Нього як на ідеальну людину, як на Господа, на Бога, а Він так впокорився, що не вважав Себе самостійним.

Вчімося у нашого Спасителя! Шануючи батьків, перебуваючи у покорі їм, шануймо Самого Бога і потребуймо Його постійно. Залишаймося у стані самовіддачі та залежності. Це шлях смирення. Любов допоможе нам йти цим шляхом, бо саме там наше серце наповнюється страхом Божим, а це — заповідь особливої прихильності Господа до нас.

Д. Я., www.blagovestnik.org

ЛЮБОВ, СТРАХ І ПОСЛУХ

«...страх Господній відводить від злого» (Пр.16:6). «Страх Господній — все лихе ненавидіти» (Пр. 8:13). «Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене» (Ів.14:21). «А любов ця, щоб ми жили згідно з Його заповідями» (2 Ів.1:6).

Любов, страх і послух тісно пов'язані одне з одним, оскільки ми не можемо виконувати одного без іншого. Ти не можеш любити Бога, не маючи Божого страху в собі. Ти не можеш любити Його, не підкоряючись Його Слову. І ти не здатний боятися Бога, поки не полюбиш Його і не будеш підкорятися Йому.

Запитай себе: що може спонукати людину до перемоги над пожадливістю, пристрастями та гріхами, які ваблять її? Що дасть їй силу шукати святості праведності і чистоти серця?

Деякі проповідники вчать тільки про страх Божий, який закликає віруючих уникати пожадливоростей. Писання свідчить, що рання церква збудовувалася, «ходячи в страху Господньому, і сповнялася втіхою Духа Святого» (Дії 9:31). А Єремія сказав, що грішний Ізраїль тому не йшов усім серцем за Богом, що не боявся Його («страху Мого над тобою нема» (Єр. 2:19).

Інші ж служителі вчать, що єдиний

спосіб відвернутися від гріха — любов. Я чув, як один пастор недавно закликав по радіо: «Страх призначений не для християнина — в ньому є мука. Ти не можеш ходити з Богом, якщо боїшся Його. Любов — це єдина відповідь, якої ти потребуєш. Якщо ти любиш Бога, будеш слухатися Його». Цей пастор абсолютно виключив страх Божий як спонуку до послуху Господу. Ідея проповідання людям про святий страх Божий здалася неприйнятною для нього. Та й справді, нині всюди з кафедри ми чуємо лише проповіді про любов. Мало хто говорить про страх Божий, бо ця проповідь приносить з собою викриття гріха. Замість цього пастори вчать: «Просто любіть Ісуса всім своїм серцем, і все буде в порядку! Ми всі падаємо, але любов покриває будь-який гріх. Любіть Ісуса і братів — і небо вам гарантоване».

Звучить добре, але це не те, про що говорить Слово Боже! Ти можеш запитати: хіба Ісус не говорив про дві найбільші заповіді любові, що ми маємо любити Бога і ближнього? Так, Він сказав це! І я переконаний, що любов має бути найбільшою спонукою для віруючих. Суперечність в різниці визначення сучасної церкви того, що Ісус називає любов'ю. Любов — це не просто емоція чи прив'я-

заність до Ісуса. Її неможливо виміряти почуттями, неможливо повністю показати просто через поклоніння чи проповідь. Багато християн можуть сидіти в церкві і чудово почуватися, звертаючись до Господа і плачучи, а потім вийти з церкви і не покорятися Богові. Ісус каже, що це не любов до Нього!

Любов — це виконувати заповіді Господа Ісуса Христа!

Ісус сказав, що єдиний вид любові, прийнятний для Нього, — це дотримання всіх Його заповідей, послух Його Слову в усьому і завжди! «Якщо ви мене любите, Мої заповіді зберігайте!» (Ів.14:15). «Якщо будете ви зберігати Мої заповіді, то в любові Моїй перебуватимете, як і Я зберіг заповіді Свого Отця, і перебуваю в любові Його!» (Ів.15:10). «Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі» (1 Ів. 5:3). Христос не міг сказати більш прямо: любити Його — означає виконувати кожну заповідь!

Але що ж лежить в основі постійного, тривалого послуху? Я впевнений, що праведний, люблячий послух походить від одного джерела — від страху живого Бога! Послук, породжений істинним божественним страхом, є досконалою любов'ю. Як доказ, я пропоную такі уривки з Писання: 1 Ів. 2:3-5, Євр.12:28-29.

Замість того, тепер нерідко Ісуса зображають улюбленим дідусем, який не помічає гріха! Звичайно, Він знає, що всі ми слабкі, й іноді падаємо. Але Писання говорить щось зовсім інше: воно свідчить, що послух Його заповідям — це удосконалена любов, і страх Божий — це спонука до покорі! Якщо ти істинно маєш страх Божий у собі, тоді ти будеш дотримуватися кожного Його слова і, чинячи так, ти будеш любити Його так, як Він каже, прийнятно для Нього.

Щоб набути страх Божий, треба вчитися!

Господь готовий вчити Його

страху тих, хто прагне цього. «Ходіть, діти, послухайте мене — страху Господнього я вас навчу!» (Пс. 34:12). Бог вчить нас Його страху через Своє Слово. Він використав Мойсея для того, щоб дати нам два приклади, як ми повинні вчитися боятися Його: 1. До своєї смерті Мойсей звелів царям ізраїльським ходити в послуху. Мойсей пророче міг бачити, що всі діти Ізраїлю зберуться, щоб призначити царів зі своєї власної волі. Тому він пророкував майбутнім царям: «І станеться, як буде він сидіти на троні царства свого, то напише собі відписа цього Закону з книги, що перед лицем священників-левитів. І буде вона з ним, і буде він читати в ній усі дні свого життя, щоб учився боятися Господа, Бога свого, щоб додержувати всіх слів цього Закону та тих постанов, щоб виконувати їх» (5 М. 17:18-19). Кожен цар мусив наповнювати свою душу та розум від книги закону Божого, навчаючись боятися Бога, бачачи, як Господь-Ягве благословляє покірних і повністю винищує і проклинає всіх тих, хто не дотримується Його Слова.

Ось як я навчався страху Божому. Спочатку перечитував усі книги Соломона, Царів та Хронік, і щоразу Божі постанови були чіткими: «І цар виконував те, що було праведним перед Господом, як і його батько. Він ходив в страху Божому. І Господь був з ним, і благословляв його і знищував ворогів його перед ним...» А ще біблійні оповіді говорять про інших царів, які робили те, що було злим перед лицем Бога. Вони забували шляхи Господні і ходили за власними бажаннями. І Господь відходив від них, і був голод і знищення.

2. Також Мойсей звелів Ізраїлю постійно прочитувати заповіді Господні новому поколінню. Люди мали скликати особливе зібрання кожні сім років, щоб переповідати всі Божі праведні заповіді з їхніми батьками. «А їхні сини, що не

знали, будуть чути та навчатися боятися Господа, Бога вашого, і додержувати виконувати всі слова цього Закону» (5 М. 31:12-13). Тут Мойсей каже про те, що підніметься нове покоління дітей, яке не знає нічого про страх Божий! У них ніколи не виникатиме бажання слухатися Його і ходити у святості. Тому Божі чоловіки та жінки мають вчити їх Божим постановам в Його Слові — як Він благословляв кожного, хто підкорявся Йому, і проклинав тих, хто не підкорявся.

Мойсей говорив про наші дні! Чи не це відбувається тепер? У нас виросло нове покоління молоді, але воно не знає нічого про відповідальність та мораль. Послухайте розмови підлітків на вулиці — ви почуєте найбруднішу і найнеприємнішу мову всієї землі! Це походить з самого пекла — і це було виروضене в наших дітях через музику, фільми і телебачення. Це покоління втрачене — воно нічого не знає про Бога! І якщо церкви і недільні школи не будуть говорити і кидати виклик молодим людям про їхні гріхи, то хто ж цим займатиметься?

Бог говорить до Церкви: «Ваші діти не будуть знати нічого про Мене чи Мою святість. Ви маєте навчити їх страху Божому — навчити Моїх постанов!»

Якщо ти не хочеш вивчати Слова Божого, щоб дізнатися, як Він чинить з гріхом та непослухом, то поглянь довкола себе, і ти побачиш, як Він викривав гріх навіть у найвідоміших людей, які інших вчили про Бога. Не раз Господь показував Своїй церкві, що людина, яка стоїть за кафедрою і проповідує про любов до Ісуса, але не живе цими словами, не любить Христа. І я певно знаю: якщо не ходитиму у страху перед Богом, то впаду також!

Набути страх Божий насправді дуже просто: він починається з твого послуху Йому в тому, що ти вже знаєш. Коли я говорю про послук Богові, то не маю на увазі запам'ятовуван-

ня кожного виділеного слова в Євангелії. Але якщо ти хочеш бути слухняним тому світлу, яке в тобі вже є, Бог буде вести тебе крок за кроком у подальший послух і в Його святий страх. Тобі не треба вираховувати якийсь законницький шлях, щоб бути слухняним Йому. Послух прийде до тебе природнім шляхом.

Переваги послуху

Ісус обіцяв неймовірні благословення всім, хто творить «святиню у Божім страху» (2 Кор. 7:1). Існує безліч таких переваг, але я поділюся трьома:

1. Ти будеш благословенний явленням Самого Ісуса у твоїй внутрішній людині. «Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене. А хто любить Мене, то полюбить його Мій Отець, і Я полюблю його, і об'явлюсь Йому Сам» (Ів.14:21).

Це є однією з найсильніших обітниць у Слові Божому. Ісус каже: «Хто любить Мене, того полюбить Мій Отець». Іншими словами — Бог має для тебе особливу любов, бо ти слухняний Йому. Ми знаємо, що Бог має єдину любов до всього світу. Але Ісус тут говорить про щось інше. Він каже, що Отець має особливу любов у серці Своему для тебе, коли ти ходиш у послуху Його Сину. Він починає любити тебе по-особливому.

Ісус також каже, що, якщо ти будеш слухняний Йому, Він явить Себе тобі. Це так неймовірно, що важко збагнути.

2. Ти будеш благословенний особливим помазанням чути і пізнавати Його голос. «А помазання, яке прийняли ви від Нього, — воно в вас залишається, і ви не потребуєте, щоб вас хто навчав. А що те помазання само вас навчає про все, — воно-бо правдиве й не-

хибне, — то як вас навчило воно, у тім пробуйте» (1 Ів. 2:27).

Коли страх Божий сповняє твою душу — якщо ти був слухняний, протистаючи дияволу, втікаючи від пожадливостей, відкидаючи гріх, який наступає на тебе, — ти починаєш отримувати помазання чуття та пізнання Його голосу. Ти матимеш духовні вуха, щоб чути. Тобі не потрібен буде жоден пророк чи вчитель для того, щоб він дав тобі слово від Бога. Ти будеш навчений через перебування Духа Божого!

Та багато християн, які живуть у гріху, — ходять у пожадливості, блуді, заздрості чи непослуху будь-якого виду — не можуть чути істинного голосу Божого. І насправді, все, що вони чують, не є від Бога, а від тіла чи від диявола. Я знаю християн, зокрема й служителів, які живуть у гріху і зв'язані якимось нечестям. Вони почали чути постійні маленькі голоси — приємні голоси, як направляють їх і обіцяють блага. Ці голоси сказали: «Мое улюблене дитя, Бог завжди з тобою! Тебе супроводжуватимуть чудеса, благословення з усіх боків!» Але цього не стається ніколи, бо ці голоси не від Бога. Це були їхні власні тілесні бажан-

ня чи сили темряви, які приходили їх обманювати.

Ви хочете чути Бога? Тоді будьте чесні з Ним щодо своїх гріхів. Відкрийте свій гріх, хай Бог працює над вами — і стіна впаде.

3. Ти будеш благословенний відповіддю на молитву і повнотою радості. «Коли ж у Мені передувати ви будете, а слова Мої позостануться у вас, то просіть, чого хочете, — і станеться вам! ...Щоб радість Моя була в вас, і щоб повна була ваша радість!» (Ів. 15:7,11). Тож повнота радості приходить тоді, коли ми ясно чуємо Божий голос.

Ніщо не дає мені більшої радості, ніж знання Господа, Який говорить до мене. Коли я слухняний, зробив усе, що Він просив мене, я приходжу в потаємне місце, щоб близько спілкуватися з Ним. Він починає говорити, і це спілкування настільки близьке, що, здається, небо опускається на землю.

Попросіть Бога вкласти святий страх у ваше серце; почніть ходити, повністю дотримуючись всіх Його заповідей, які ви знаєте — і ви будете удосконалені у своїй любові до Ісуса!

Девід ВІЛКЕРСОН

Фото Миколи Корнійчука

Багатьом знайома картина: гори пляшок, банок, поліетиленових пакетів, залишених в лісі горе-туристами. Наші міста часто оточені безкрайніми звалищами; а в Тихому океані виявлені цілі архіпелаги плавучого сміття. Забруднення навколишнього середовища різноманітними відходами — одна з найзлободенніших проблем сучасної цивілізації (поряд з демографічними проблемами, соціальною нерівністю, вичерпанням природних ресурсів та ін.). Викидаючи непотрібне, ми всі тією чи іншою мірою цю проблему мимоволі загострюємо. Але, як не дивно, сучасна проблема відходів піднімається у Священному Писанні задовго до епохи «пластикової чуми».

Дивна заповідь

У ті часи, коли писалася Біблія, ні заводів, ні автотранспорту, ні багатьох інших сучасних джерел забруднення навколишнього середовища не знали. Відходів виробництва було порівняно небагато, і проблеми з їх зберіганням, використанням чи знешкодженням

зазвичай не виникали, старі речі викидали рідко. У той же час життєдіяльність людей давала про себе знати... Тому Господь ще з часів виходу євреїв з Єгипту привчав Свій народ не тільки до моральної, але й до фізичної чистоплотності навіть у «дрібницях».

Одна з заповідей П'ятикнижжя вражає своєю відвертістю: «А місце на потребу буде тобі поза табором, щоб виходити тобі назовні. А лопатка буде в тебе на поясі твоїм, то будеш копати нею і знову закриєш свою нечистість...» (5 М. 23:13-14). Невже треба було говорити про подібне? Однак, прогулюючись тепер у міських чи приміських лісопарках, мимоволі починаєш розуміти, наскільки ця заповідь актуальна. На жаль, люди потребували, потребують і потребуватимуть конкретних настанов. Більше того, ці настанови про природні потреби набагато глибші, ніж здаються на перший погляд, і говорять не лише про поведінку, але й про життєву позицію. Наступний текст багато чого проясняє: «Бо Господь, Бог

твій, ходить усередині табору твого, щоб тебе спасати і видавати ворогів твоїх тобі. І буде табір твій святий, і Він не побачить у тебе соромітної речі, і не відвернеться» (5 М. 23:15). Ці слова розкривають значення вислову «ходити перед Богом», який часто вживається в Біблії (див. 1 М. 5:24; 6:9; Пс. 56:14; 115:9). Вірний ізраїльтянин усвідомлював, що Господь всюдисущий: «Куди я від Духа Твого піду, і куди я втечу від Твого лиця?.. Ти знаєш сидіння моє та вставання моє; думку мою розумієш здалека. Дорогу мою та лежання моє виміряєш і Ти всі путі мої знаєш» (Пс. 139:7, 2-3). Усвідомлення постійної Божої присутності, з одного боку, давало впевненість у Його підтримці, а з іншого — спонукало до благоговіння та акуратності. В епоху Реформації чеський мислитель і педагог Ян Коменський, обґрунтовуючи норми пристойності, писав: «Юначе, де б ти не був, пам'ятай, що ти перебуваєш у присутності Бога та ангелів, а можливо, й людей». Та біда в

ДЕ БОГА БОЯТЬСЯ,

ТАМ ЧИСТО

тому, що багато людей ХХІ століття, зокрема й християни, втратили здатність відчувати Божу присутність. Сучасна людина, вихована на прикладі Тургенєвського нігіліста Базарова, рідко бачить в природі храм, що й привело до нинішніх проблем.

Страх Божий

Відчуття близькості Бога, крім радісного відчуття захищеності, може викликати й страх. Але страх цей відмінний від боязні теракту чи побоювання зубного кабінету. В одних випадках він викликаний почуттям вини і чеканням покарання, в інших — небажанням засмутити своїми гріхами Небесного Отця і втратити спілкування з Ним. Страх першого типу властивий злочинцю, який переживає запізнілі докори сумління; другого — праведнику, який визнає свою недосконалість і відчуває потребу в Спасителеві. Таким праведником був Мойсей, сенс життя якого полягав у співпраці з Богом, а втрата Його підтримки означала — кінець усього. «Коли сам ТИ не підеш, то не виводь нас ізвідти» (2 М. 33:15), — молив він Бога після того, як Ізраїль згрішив у пустелі. Подібні стосунки з Творцем Біблія називає «страхом Господнім» чи «страхом Божим». «Страх Господній — лихе все ненавидіти» (Пр. 8:13), і людині, яка боїться Бога, неприємне все, що ненависне Богові. Страху Господньому передуює смирення (див. Пр. 22:4), а отже, самовпевненість сучасного «покорителя природи» несумісна зі страхом Божим. Будучи результатом смирення, страх Господній навчає мудрості (див. Пр. 15:33), «відводить від злого» (Пр. 16:6), «примножує днів» (Пр. 10:27), «веде до життя» (Пр. 19:23).

Враховуючи особливості єврейської мови та контекст, в якому зазвичай вживається цей вислів, можна припустити, що мається на увазі не боязнь

як така, а пошана, повага, захоплення і благоговіння; страх, змішаний з радістю. Зустрівши Ягве на Сінаї і отримавши Десять заповідей, Мойсей підбадьорував народ: «Не бійтеся, бо Бог прибув для випробування вас, і щоб страх Його був на ваших обличчях, щоб ви не грішили» (2 М. 20:20). Отже, страх Божий — це не боязнь, а навпаки, він протиставляється їй. «Досконала любов проганяє страх геть» (1 Ів. 4:18), але страх Божий (на відміну від страху тваринного) і є досконалою любов'ю, бо ж по-справжньому закохані ставляться один до одного з трепетом, а не з фамільярністю, і це не заважає їм проявляти безстрашність. Парадоксально, але страх Божий надає віруючому мужності і відваги. Так богобоязний герой оповідання М. Лєскова «Несмертельний Голован» не боявся ні небезпечних хвороб, ні лихих чутток. Боячись Господа, він мав упевненість в турботі люблячого Батька і не боявся нічого, крім гріха, котрий розділяє з Ним. А гріхом може бути будь-яке порушення закону любові (зокрема й щодо навколишнього середовища). Ось чому в ізраїльському народі поряд з мечем та списом була лопатка для того, щоб акуратно закопувати все неприглядне.

Таким чином, страх Божий може стати основою екологічної етики, важливість якої так справедливо підкреслюють захисники природи. Недаремно ж у Триангельській звістці Апокаліпсису заклики боятися Бога і поклонятися Йому стоять поряд: «Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала годна суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела!» (Об. 14:7). Ця вістка звернена до людей останнього часу. Саме нині для вирішення нових проблем необхідно вернутися до старих істин. Поклоняючись Творцеві у страху Божому, не можна не берегти Його творіння. Пам'ятаючи про присутність Духа Божого скрізь і цінуючи зв'язок з Творцем, щирі християни намагаються уникати всього, що може розділити з Творцем: від нечистих помислів до неприбраного сміття. Воістину, якби всі численні відвідувачі лісів богобоязно «ходили перед Господом», не було б потреби дивитися під ноги. А якби всі автомобілісти і директори підприємств мали живий зв'язок з Богом і боялися його втратити, проблема глобального забруднення навколишнього середовища не стояла б так гостро.

Сергей ХРИБАР,
м. Москва

Вони стояли перед Ісусом обідрані, зголоднілі та втомлені. На запиленому обличчі лежала печать знемоги від далекої дороги. Вони йшли багато днів. Хліб у торбах запліснявів, одяж зашкарбула від поту та піску. Але ціль була варта того: вони прийшли заради свого краю укласти мирний договір з ізраїльтянами. Ісус Навин та старійшини детально розпитали про їхній народ, і зі слів та зовнішнього вигляду мандрівників дізналися, що ті живуть досить далеко від обіцяної Богом землі. А з сусідами, нехай навіть далекими, треба жити мирно. І, як результат їхніх переговорів, Ісус Навин укладає з жителями Гів'ону перемир'я. Більш детально про це розповідається у 8 розділі Книги Ісуса Навина.

Але та подія мала несподіване продовження. Всього через три дні виявляється, що ізраїльтян просто-напросто обманули: цей народ живе зовсім поруч, саме на тій землі, яку повинні були посісти ізраїльтяни. І, згідно з Господнім наказом, їх потрібно було вигубити, але заради даного слова, Ісус Навин вже не міг цього зробити, хоча народ і нарікав на нього за цей необдуманий вчинок. І коли вони вдруге зустрілися, щоб порозумітися, жителі Гів'ону так пояснили свій вчинок: «Бо виявлено рабам твоїм, що Господь, Бог твій, наказав Мойсееві дати увесь цей край і вигубити всіх мешканців цієї землі. І ми дуже налякалися за своє життя зі страху перед вами, і зробили оцю річ».

Одним словом, страх перед ізраїльтянами та їхнім Богом змусив цих людей піти на подібну хитрість.

СТРАШНИЙ БОГ

Страх, що змушує хитрувати

Жителі Гів'ону не одинокі у своєму страхові: і до сьогодні чимало людей мають подібний страх перед Богом. Страх панічний, страх, який змушує шукати якогось захисту, який штовхає на хитрість та винахідливість.

Пригадую, на уроках історії, тоді ще з атеїстичним відтінком, нам розповідали про причини появи віри в богів: первісні люди не могли до кінця зрозуміти законів природи, а тим більше протистати грізним проявам стихій; за усіма цими проявами вони бачили грізну силу, яку обожнювали, якій поклонялися і яку намагалися чимось задобрити. Значна доля правди у цьому є. Страх перед вищими силами змушував людей шукати шляхів примирення. Різноманітні жертвоприношення, в тому числі і людські, повинні були, на їхню думку, вирішити це питання. Людська фантазія придумувала десятки, а то й сотні богів, які уособлювали ту чи іншу стихію, той чи інший предмет, і всілякими способами задобрювали їх. І ця ж фантазія наділяла цих богів такими фантастичними якостями, які викликали ще більший страх. Страх перед безвихіддю, страх перед чимось грізним та могутнім.

Мешканців Гів'ону можна зрозуміти. Те, що вони чули про ізраїльтян, лякало їх. Чудеса, з якими Бог Єгова вивів Свій народ з Єгипту, вів через пустелю, надприродні військові успіхи у боротьбі з народами, які заселяли їхню землю, — тут є від чого злякатися. От і придумали такий хитрий вихід із ситуації.

Страшний Бог

На жаль, подібне бачення Бога можна спостерігати і серед людей, які називають себе християнами, тобто Його послідовниками. Є чимало віруючих людей, які бояться Бога, бо бачать у Ньому грізного суддю, месника за будь-яку провину, диктатора, який на власний

розсуд розпоряджається людськими долями, посиляє голод та природні катаклізми, війни та нещастя. Вони відчувають себе безсилими перед таким Богом, і єдиною реакцією на це є страх перед Ним.

У подібній ситуації колись були і євреї, Господній народ, якому Єгова відкривав Себе, про якого піклувався, якому допомагав. Коли Бог зійшов на гору Синай, щоб укласти зі Своїм народом заповіт, Він наказав Мойсееві провести навколо гори межу, через яку заборонялося людям переступати. Але народ так був наляканий, що ця межа була зайвою: «І весь народ бачив та чув громи та полум'я, і голос сурми, і гору димлячу. І побачив народ, — і всі тремтіли та поставали здалека. І говорили вони до Мойсея: «Говори з Ним ти, і ми послухаємо, а нехай не говорить з нами Бог, щоб ми не помирали» (2 М. 20:18,19).

Звідки ж у людей такий страх перед Богом? І чи про такий страх говорить Слово Боже, у якому багато разів натрапляємо на фрази «страх Божий», «страх Господній»? Безперечно, ні. То ж чому люди так панічно бояться Бога та Його присутності?

Назвемо дві головні причини. Перша: це стається тому, що люди не знають справжнього Бога. Вони не знайомі з Ним особисто і тому навіть не здогадуються, що Господь — не тільки грізний Суддя, але й добрий Батько, не тільки Месник, Який карає зло, але й Пастир добрий, Який піклується про Своїх овечок. Щоб не боятися Бога, потрібно знати Його справжній характер, а не дивитися, стоячи осторонь, як димить і тремтить Синай. Мойсей не побоявся увійти у хмару, що оповила Синай. Хоча і він мав страх перед цими грізними проявами, але це був інший страх: він боявся за народ, який був неслухняний Господові і тим самим вартий покарання (5 М. 9:19). Мойсей усвідомлював свою нікчемність перед величчю Госпо-

да, але разом з тим бачив Боже бажання допомогти і благословити Свій неслухняний і жорстокосердий народ. І це наповнювало його серце благоговійним страхом перед такою любов'ю та терпінням Божим, бо він знав, хоча може, і не до кінця, справжні наміри Господні.

Є у мене племінниця, тепер уже доросла, батьки якої багато років тому змінили місце проживання і приїхали у наше місто. Тоді їй було декілька років, і вона вперше побачила мене, незнайомого дорослого чоловіка. Не знаю чому, але перші місяці вона страшенно боялася мене. Тільки я приходив до них додому, вона ставала «тихіше води і нижче трави», затихала десь біля мамини тата і тільки глипала на мене своїми великими наляканими очима. Я для неї був чужим, тому і страшним. Пізніше ми стали хорошими друзями, вона перестала мене боятися, і сьогодні з посмішкою згадуємо при зустрічі ці дитячі страхи.

Друга причина полягає в тому, що люди своєю поведінкою та життям ображають Бога, грішать і тим самим накликають на себе справедливий Божий гнів. Гарною ілюстрацією можуть бути діти. Коли батько приходить додому з роботи чи з відрядження, діти з радісними вигуками біжать до нього, кидаються на шию та щасливо щебечуть про домашні новини. Але коли вони щось накоїли, ця зустріч буде досить стриманою, а то й взагалі намагатимуться не попадати батькові на очі. Вони в ту мить його просто бояться. Але бояться не самого батька, а його гніву та покарання за вчинений проступок. Бояться, бо совість нечиста!

Так само буває і в деяких дітей Божих. Вони або не знають Бога як батька — і тоді Він для них таємничий, а отже, і страшний, або відчувають за собою вину перед Ним. Тому і ховаються, як хлопчак, що розбив шибку у вікні, або як Адам з Євою у раю.

Істинний страх

Християнин, який по-справжньому пережив особисту зустріч з Богом через Його Сина Ісуса Христа, буде мати інший страх. Не той страх, який паралізує волю, змушує йти на хитрість, щоб задобрити грізного «Боженьку» (чи не з дитинства той страх, коли дорослі лякають малечу і тим самим спотворено представляють дітям Бога словами: «Не роби поганого, бо Боженька покарає тебе!»?). Не той страх, який змушує триматися осторонь Бога, могутнього та грізного. Це страх, який впливає з правильного розуміння Бога і усвідомлення власної відповідальності перед Ним за свої вчинки. Автор Послання до євреїв це так висловлює: «Ви не приступили до гори дотикальної та до палаючого огню, і до хмари, і до темряви, та до бурі, і до сурмового звуку, і до голосу слів, що його ті, хто чув, просили, щоб більше не мовилося слово до них... Але ви приступили до гори сїонської, і до міста Бога Живого, і до Єрусалима небес-

ного... і до Судді всіх — до Бога, і до Посередника Нового Заповіту — до Ісуса, і до покроплення крові, що краще промовляє, як Авелева. Глядіть, не відвертайтеся від того, хто промовляє. Отож, ми, що приймаємо царство непохитне, нехай маємо благодать, що нею приємно служитимемо Богові з побожністю й зі страхом» (12:18-29).

Поєднання побожності і страху — це і є саме той ключ, який відкриває нам справжнє служіння Богові. Побожність дозволяє нам уникнути панічного, іноді навіть тваринного страху перед Всевишнім, розкриває справжню суть Божого характеру і дає розуміння істинного Господнього страху як засобу, який береже нас від гріха та поганої поведінки, що засмучують люблячого Бога. Бо якщо когось любимо, то не уникаємо зустрічі з ним через страх, але шукаємо його присутності, боячись образити його. Так само і в наших стосунках з Богом. «Ми маємо відвагу на день судний, бо який Він, такі й ми на цьому світі. Стра-

ху немає в любові, але досконала любов проганяє страх геть, бо страх має муку. Хто ж боїться, той не досконалий в любові» (1 Ів. 4:16-19). У цьому уривкові йдеться не про Божий страх як засіб перебування у Божій присутності, а страх, який паралізує волю людини і змушує сліпо коритися грізній силі. Тут варто згадати поширений засіб навернення грішників до покаяння у середні віки і який ще нерідко використовується і нині. Мається на увазі залякування людей муками пекла, страхітливими картинами невгасимого вогню, котлів зі смолою, сірчаного смороду і т.і. Зрозуміло, від таких страхів, а особливо, якщо вони талановито та переконливо подаються, будеш втікати куди завгодно. І хочеш чи не хочеш, а станеш християнином. У такому разі Бога можна порівняти з велетнем, який, як грізний регулювальник, стоїть на роздоріжжі і помахуючи палицею, застерігає: «Я не силую тебе, ти маєш право вибирати свою дорогу, але будеш грішити — полетиш отуди, прямо в геєну вогненну, а станеш на мій бік — потрапиш у райські сади». Можливо, для когось, хто у своєму гріху дійшов до крайньої межі, це дійсно є останнім і єдиним засобом спасення. Кажуть, що під час знаменитої, навіть революційної проповіді Джонатана Едвардса «Грішники в руках розгніваного Бога» слухачі майже фізично відчува-

Сонет до Христа (переспів вірша анонімного іспанського поета XV ст.)

Люблю Тебе, Ісусе, не з причини,
Що нагороди прагну в Божім граді
Або лякаюся безодні аду,
Заплата де зневажникам святині.

Але тому, що бачу я донині
Тебе засудженим і розп'ятим,
І віддане знов тіло в руки ката,
Криваве на хресті твоє терпіння.

Мені любов прийшла, як дар, від Бога.
Вона й без нагороди має силу,
Й горливість без провини і розплати.

Така любов не вимага залогу.
Якби й надії іскру загасило,
Моя любов інакшою б не стала.

Зоряна ЖИВКА

ли вогонь пекла і з жахом в очах бігли каятися. Ця проповідь, яка сьогодні викликає чимало сумнівів щодо теологічної відповідності Слову Божому та Божій природі, свого часу викликала одне з найбільших пробуджень на американському континенті. Можливо, для тогочасної Америки ця проповідь і була актуальною, але таке бачення Бога не є правильним. Чи потрібний Богові такий вибір, викликаний панічним страхом перед вічними муками? Чи сподобалося б батькові, якби його діти були слухняними не тому, що бачать у ньому доброту, любов, справедливість та теплоту серця, а тому, що бояться покарання лозиною?

Апостол Павло так говорить про це: «Раби, — слухайтеся тілесних панів зі страхом і тремтінням у простоті серця вашого, як Христа! Не працюйте про людське око, немов чоловіководники, а як раби Христові, чиніть від душі волю Богу» (Еф. 6:5-8). Стосунки між паном та рабом прості та практичні: раб сліпо та беззастережно кориться панові, пан за це платить йому певними благами — годує, одягає, охороняє. Стосунки ж з Богом повинні будуватися зовсім на іншому — на взаємній довірі та любові. Людина, яка входить у заповіт Бога, не обіцяє Йому гарно поводитися взамін певних благ у земному та небесному бутті, а

обіцяє «чисте сумління» (1 Пет. 3:21). «Тому треба коритися не тільки ради страху кари, але й ради сумління» (Рим. 13:5).

Безперечно, тема покарання у Слові Божому займає далеко не останнє місце. Але не як засіб страху, а як засіб остереження.

Отже, якщо ви пізнали Господню любов, ви не будете втікати від Нього, ви будете втікати від гріха, який ображає Бога. І цим проявите істинний Божий страх. Не страх, який наповнює серце жахом, а страх, який вселяє в серце мир та впевненість у Бозі. Вашому Бозі!

Юрій ВАВРИНЮК

СТРАХ + ЛЮБОВ = МИР В ДУШІ

«Чого жадає від тебе Господь, Бог твій? Тільки того, щобоятися Господа, Бога твого, ходити всіма Його дорогами, і любити Його» (5 М. 10:12).

Мир в душі можна набути тільки люблячи Бога, боячись Його і підкоряючись Йому, так сказано у Книзі Повторення Закону. Це стає особливо зрозумілим, якщо порівняти наші стосунки з Богом зі стосунками батьків та дітей. Трирічній дитині батько здається «всемогутнім». Він може запросто підкинути сина до самої стелі своїми могутніми руками. Але дитина розуміє і ще дещо: захищена могутньою батьківською силою, вона відчувається у безпеці. Сильні руки завжди можуть обійняти її і зігріти своєю любов'ю. Так з самого дитинства оселяються в нашому серці почуття поваги та любові.

Та уявіть, що син перестає слухатися батька. Батькове обличчя змінюється, стає суворим і грізним, а ласкава в інший час рука боляче б'є його. Хлопчик розуміє, що

батькові подобається хороша поведінка і зовсім не подобається погана. Тому він сам починає почуватися краще, корячись могутньому, люблячому батькові.

Ісус сказав: «...Бійтеся більше того, хто може й душу, і тіло вам занапастити в геєнні» (Мт. 10:28). Також Христос сказав: «Люби Господа, Бога свого, всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою» (Мт. 22:37). Ці Його слова узгоджуються з тим, що заповідав Ізраїлю Мойсей у Повторенні Закону.

Не плутайте сльозливу сентиментальність з любов'ю до Бога, а улесливість — зі страхом Божим. Страх Божий проявляється у ненависті до зла (див. Пр. 8:13), а любов до Бога — у покорі Христу (див. Ів. 14:15). Покора та послух приносять мир у душу.

Д. Де Гаан

ЛЮДИНА, ЯКА БОЇТЬСЯ ЛЮДИНИ

«Бо не взяли ви духа неволі знову на страх, але взяли ви Духа синівства, що через Нього кличемо: «Авва, Отче!» (Рим. 7:15).

«Бо не дав нам Бог духа страху, але сили, любові і здорового розуму» (2 Тим. 1:7).

Не раз мені доводилося говорити про страх перед людьми, про явище, яке часто зустрічається в суспільстві і, як це не дивно, в церкві. Часто, коли відбуваються якісь надзвичайні явища чи катастрофи, люди впадають у паніку. Тепер багато хто живе під страхом можливих продовольчих криз, глобальних світових катастроф чи інших явищ. Це такий всезагальний страх, але з-поміж людей, котрі переживають цей страх, можна виокремити ще групу людей, які мають яскраво виражений страх щодо інших людей.

Коли ми говоримо про страх перед людьми, передусім варто звернути увагу на духовний стан людини. Якщо це стосується християн, людей, які народжені від Бога через Його Слово, то вони сповнені зовсім іншими почуттями і мають зовсім інші погляди щодо того, що відбувається навколо.

Коли Бог кликав Єремію на

служіння, Він підтримував його: «Не лякайся перед ними (тобто перед людьми), бо Я буду з тобою, щоб тебе рятувати!» Обираючи собі людей на служіння і посилаючи їх говорити від Свого Імені, Господь вселяє в них духа сили і сміливості. І незважаючи на те, що пророк Єремія був молодим, він міг сміливо говорити те, що велів йому Господь, хоча йому було дуже непросто звертатися до старших людей і викривати їхні негативні сторони. Я думаю, й ми не раз пережили це у своєму житті, даремно ж ми кажемо, що так важко казати правду в очі. Для того, щоб говорити неприємну правду, сміливо дивлячись в очі іншій людині, треба відчувати, що ти дійсно з Богом, що ти духовно відроджена людина і маєш у собі Духа Божого.

Уявіть, якою відвагою мав бути наділений пророк Натан, який прийшов до царя Давида, щоб викрити йому його гріх. Спершу він говорить до Давида притчею, та коли той каже, що така людина, про яку говорить пророк, гідна смерті, то Натан сміливо каже: «Ти ця людина!» Уявіть собі — сказати таке цареві! Це навіть не служитель у церкві, це вищий керівник, який має владу помилувати чи покарати. Але людина, яка має Божого Духа, яка помазана Господом, сміливо говорить від імені Господнього і не зважає на те, що цим вона може втратити свій авторитет навіть в очах царя. Така людина не боїться принизити себе, не боїться

відповідної негативної реакції з боку того, до кого вона звертається. Якщо ми люди Божі, то ми не маємо лукавити перед іншими людьми чи бути малодушними лише задля того, щоб зберегти свої стосунки з ними чи свій авторитет. Бо малодушна людина — це людина боязлива. А про боязливих сказано в Писанні, що вони не впадуть у Царства Божого.

Людина, яка живе у постійному страху перед думкою інших людей, по суті, живе у неволі. В Писанні сказано, що «страх перед людьми ставить пастку». І часто такі люди вдаються до того, що починають рабеліствувати, бажаючи догодити іншим і бути добрими до всіх людей, особливо до тих, які мають певну владу чи авторитет. Такі люди не є по-справжньому вільними, вони навіть принижують себе як Боже творіння.

Коли Христа розіп'яли, Його учні розсіялися, їх сповнював страх. Але коли на них зійшов Дух Святий і вони сповнилися сили, то вже ніщо не лякало їх. Ніщо: ні заборони, ні покарання, ні ув'язнення, ні навіть страта не могли змусити їх мовчати і не свідчити людям про Христа. І коли зрештою апостолів поставили перед синомедріоном та первосвященником, щоб вони дали звіт за свою непокірність духовній владі, ті відповіли: «Бога повинно слухатися більш, як людей!» (Дії 5:29). І це було сказано людям, котрі мали неабиякий вплив і на світську владу того часу. Але апостоли, і передусім Петро, який свого часу відрікся від Христа перед простою служницею, постають перед нами зовсім в іншому образі. Зі слаб-

ких, наляканих і малодушних вони під впливом Духа Божого стали твердими, сильними у своїх переконаннях і готовими відстоювати їх, не боячись людей, але намагаючись догодити Богові.

Отже, страх перед людьми не пов'язаний з зовнішніми умовами і ситуацією, в якій ми опиняємося. Це глибоко внутрішня проблема людини, яка не отримала повного звільнення і живе в духовній пастці, у певному поневоленні від свого гріховного стану. Бо лише людина, яка отримала повну свободу може сміливо декларувати свої погляди і відстоювати їх, незважаючи на те, хто перед нею. Саме тому апостол Павло натхненний Божим Духом пише: «Бо не взяли ви духа неволі знову на страх, але взяли ви Духа синівства, духа сили, любові й здорового розуму».

Іноді страх може настільки паралізувати людину, що вона починає робити те, що здається дивним, а іноді й суперечить здоровому розуму. Навіть Авраам опинявся в подібних ситуаціях. Двічі, боячись того, що його вб'ють через красу дружини, він казав, що це його сестра. І цим Авраам не допомагав собі, а навпаки — міг накликати на себе біду, якби Господь вчасно не вступився. І цей приклад вчить нас, що ми маємо з Божою допомогою перемагати у собі прояви людської природи, і де б це не було, в які умови ми б не потрапили і перед ким би нам не довелося стояти, відважно говорити правду, знаючи, що ми у Божих руках. І які б системи чи режими не тиснули на нас, ми не повинні боятися цього. Був час, коли Бог сказав до ізраїльтян, які готувалися до війни, щоб той, хто лякливий та м'якосердний, вертався додому, а не розслабляв серце братів своїх. Отож, таких людей Бог

відводить вбік, щоб у відповідальні періоди відстоювання правди Божої вони навіть не були у стані народу і не передавали свого страху іншим людям.

«Не бійся, бо Я з тобою!» — так не раз звертається Господь до Божих мужів, до ізраїльського народу і до нас з вами. А оскільки з нами Бог, для чого нам боятися якихось катаклізмів, криз, обставин чи людської думки? Чи не тому, що ми часто буваємо не готові прийняти того благословення, яке Господь хоче дати нам? Коли Бог вивів ізраїльський народ з рабства, то люди, котрі звикли жити під чиймсь керівництвом, не знали, як далі їм провадити своє життя, вони метушилися, хвилюватися, боялися. Щось подібне нині можна побачити й серед християн, які виконують тільки те, що їм кажуть, і не можуть діяти вільно на підставі Божого Слова. Але Господь дав нам

Духа всиновлення і сили. Людина, яка має цей Дух, повинна бути вільною від будь-яких сторонніх впливів. Звичайно, певна субординація має бути і в церкві, і в будь-якій громадській організації, але ми повинні розуміти, що ми передусім діти Божі і не маємо потрапляти під чийсь вплив настільки, щоб раболіпствувати, лукавити чи боятися. Це може привести нас до духовного загрози і, як не важко про це говорити, до вічної загибелі, бо для боязливих й невірних, як сказано в Об'явленні, місце в озері вогненному.

Тому ми повинні в житті орієнтуватися лише на Слово Господнє і зважати на те, щоб передусім догодити Господу, щоб не бути в рабстві, не бути під чиймось впливом. Нехай же кожен боїться Господа, як навчає нас Біблія, і таким чином упадкує Царство Боже.

**Віктор ОНИЩУК,
м. Луцьк**

Картина норвезького художника-експресіоніста Едварда Мунка «Крик» є чи не найвідомішим його твором. І дуже автобіографічним. Він так розповідав історію цього полотна: «Я прогулювався з двома друзями — сонце зайшло, небо забарвилася у кривавий колір — і мене охопило почуття меланхолії. Я зупинився, знесилений до смерті, обперся на парапет, стояв як прибитий цвяхами, тремтячи від страху. Я почув страшний нескінченний крик природи».

Автор, якого, за його ж словами, все життя супроводжували чорні ангели хвороб, безумства та смерті, зумів дуже точно, талановито змалювати страшну реальність, у якій жив не лише він сам, а й тисячі людей.

Страх тримає у своїх лестах світ, і люди безмовно волають у порожнечу. У порожнечу, яка залишилася після того, як вони викинули з душі Бога.

ЧИ Є У БОГА ЛЮБИМЧИК?

Репродукція з картини Карла Блока

Відповіді на це запитання зазвичай розходяться. Я ж одразу даю відповідь: «Так, є!»

У Євангелії від Івана (13:23) написано: «При столі, при Ісусовім лоні, був один з Його учнів, якого любив Ісус». Безперечно, Ісус любить усіх людей, але саме євангеліст Іван тричі наголошує, що Ісус любив одного з учнів.

Один віруючий чоловік, почувши про Івана, зазначив, що і його Ісус любить більше, ніж інших членів церкви. Я запитав, чому? «Тому що я єврей...» Колись фарисеї гордилися тим, що вони за родоводом діти Авраама. Та ми знаємо, що про них сказав Ісус. Так що єврейство Івана до цієї любові не має відношення.

Щоб отримати відповідь на якесь особливе питання, учні запитували Ісуса через Івана. Він був немовби посередником між апостолами та Ісусом: «Запитай Учителя, тобі Він дасть відповідь». Чому? Відповідь дає цей же 23 вірш: цей учень був «при Ісусовім лоні». У російському перекладі звучить так: «Возлежал у груди Иисуса». Чи всім місця вистачить біля грудей Ісуса? Тоді, коли Він був на землі, звичайно, що не всім вистачило.

Інше місце Писання, яке також говорить про любимчика Івана: «Тоді учень, якого любив Ісус, говорить Петрові: Це ж Господь!...» (Ів. 21:7). Іван першим зрозумів, що то ні хто інший, а саме Господь. Він знав Бога. Він був не лише Його знайомим, він «лежав при Ісусовім лоні»! Він мав тісне спілкування з Ним. Що заважає тобі, брате, сестро, мати зараз таке ж спілкування з Ісусом?

Бог через пророка Малахію каже: «Я вас покохав, — говорить Господь, — а ви кажете: «Як Ти нас покохав?» Чи ж не брат Ісав Якову? каже Господь, а Якова був покохав, а Ісава зненавидів, і зробив його гори спустошенням, а спадок його для шакалів пустині. Коли Едом (*тобто Ісав*) скаже: «Ми зруйновані, та знову збудуємо руїни», то так промовляє Господь Саваот: Вони побудують, а Я розвалю! І звати їх будуть: Країна безбожності і народ, на якого навіки розгнівався Господь!» (1:1-4).

Можливо, нема чого і «смикатися», Бог же вибирає? Може, так хтось і міркує. Але на гнів Божий була причина: «Шанує син батька, а раб свого пана; та якщо Я вам батько, де пошана Моя? А якщо Я вам пан, де страх передо Мною?» (Мал. 1:6). Російською мовою замість страху « благоговіння ».

Батько любить, коли його дитина шанує його, виконує беззаперечно його волю, догоджає йому. «Лагідне теля дві матки ссе», — говорить народне прислів'я. «Хто має, тому додасться, а хто не має, у того й те буде забране». Де ж справедливість? Слово Боже повчає: не будьте, як лошак, якого треба вуздечкою загнздувати і тягти щосили виконувати волю господаря, або як осел впертий, якого лупцюють, він кричить, а з місця ані руш.

Читаємо це: «А потім забажали царя, і Бог дав їм Саула, сина Кісового, мужа з Веніамінового племені, на чотири десятки років. А його віддаливши, поставив царем їм Давида, про якого й сказав, засвідчуючи: «Знайшов Я Давида, сина Есеевого, чоловіка за серцем Своїм, що всю волю Мою він виконувати буде» (Дії 13:21-22). Давид був до серця Богу. Але були моменти, коли Давид тяжко грішив. Та він знав природу Бога, волю Божу, і вмів щиро каятися. Незважаючи на думку підлеглих, він падав ницьма і кричав до Бога про милість. Саул так каятися не захотів, він хотів пошани від людей, а не від Бога. «А Саул сказав: «Прогрішився я! Але вшануй мене перед старійшинами мого народу та перед Ізраїлем, і вернися зо мною, а я поклонюся Господеві, Богові твоєму» (1 Сам. 15:24-25). Чи потрібне Богові таке поклоніння?

Не раз і не два так само говорив Давид: «Згрішив я перед Господом!» «І сказав Давид до Натана: «Згрішив я перед Господом!» А Натан сказав до Давида: «І Господь зняв твій гріх,

не помреш! Та що ти спонукав зневаження Господа цією річчю, то син твій, народжений тобі, конче помре». І пішов Натан до свого дому, а Господь уразив дитя, що Давидові породила Урієва жінка, і воно захворіло. А Давид молив Бога за дитинку, і постив Давид, і входив до кімнати, і ночував, поклавшись на землю. І прийшли старійшини його дому до нього, щоб підняти його з землі, та він не хотів, і не підкріпився з ними хлібом. І сталося сьомого дня, і померло те дитя ...» (2 Сам 12:13-18). Сім днів посту і молитви, сім днів плачу й голосіння перед Богом! Старійшини чекають, а йому їхня думка байдужа, йому важливо, що скаже Бог. Чи можемо ми так каятися? Грішити можемо, а каятися?

Чи був Давид любимчиком у Бога? Так, бо Бог у Давида був любимчиком. А ти, брате, сестро, любимчик? Тому що «євреї»? Боже, звільни нас від таких нерозумних думок! «Бо не має в Бога кривди, ані огляду на особу!» (2 Хр. 19:7) Зовнішня облуда і наш суспільний стан Богові байдужі. Бог дивиться не так, як людина.

У світі кажуть, що нахабство — друге щастя. І дехто думає, що нахабний і на грудях Ісуса буде лежати. У світі цьому таким шляхом можна добитися певних привілеїв. Не так у Бога. Митник стояв позаду, біля дверей храму і навіть очей не міг підняти, але був почутий Богом незрівнянно краще, ніж фарисей, що стояв на почесному місці в храмі. Анна ледь ругала губами в молитві, не кричала голосніше всіх, але вона була «жінка скорбна духом, яка виливала душу свою перед Господнім лицем» (1 Сам. 1:15) Вона була на грудях Ісуса! І Бог дав їй відповідь сповна, більше навіть, ніж вона могла мріяти.

Брате, сестро, коли ти останній раз виливав свою душу перед Богом, подібно Анні? Їй священик Ілій несправедливо зробив досить грубе зауваження, і що вона йому межі очі

плюнула? Ні. Вона лише сказала: «Пане...», смиренно, давши відповідь. Ми можемо згідно людської культури, зціпивши зуби, лагідно відповідати. А дехто каже: «О, якби ти мене зачепив рік тому, як я був ще невіруючим, ти би про це сильно пожалів...» Бунтівна природа продовжує жити у серці, але Богові вона огидна. Такий бунтівник не має права лежати на грудях Ісуса.

«На кого Я подивлюся?» — запитує Господь. «На смиренного, на того, хто серцем розбитий (Все! Вже нема бунтівного духу, серце вперте вщент розбилося, гординя розсипалася на порох) і на того, хто тріпоче (як осиковий листок тріпоче під найменшим подихом вітру) перед Словом Божим». Така людина знає Бога, знає волю Божу і готова при найменшому бажанні Бога (віянні легенького вітерцю Духа Святого) виконувати волю Пана свого.

Бог бажає, щоб кожен лежав на Його грудях. Бог є Дух, і місця на Його грудях достатньо для кожного, хто в смиренні та страхіві приходить до Нього. Бог бажає, щоб саме ти став Його улюбленим сином. Май відвагу, не нахабність, а сміливість; не самовпевненість, а віру! «Отож, приступаймо з відвагою до престолу благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:16). Ось небо відкрите, і Ісус — Первосвященик (не треба посередника Івана, чи якогось іншого святого), Сам Господь бажає спілкуватися з тобою. Він має здатність цілком зрозуміти тебе, поспівчувати щиро, пожаліти так, як найніжніша мати не жаліла. Тільки будьмо відвертими, не затаймо гріха, визнаймо всі провини, каймося, подібно Давиду, скажімо все, що на душі, як Анна, горнімося до Господа з відвагою, подібно Івану, і Господь з милості Своєї подасть нам благодать.

**Геннадій АНДРОСОВ,
м. Миргород**

ТОМАС БІЛНІ: ЛЮДИНА, В ЯКІЙ СТРАХ БОЖИЙ ПЕРЕМІГ СТРАХ ЛЮДСЬКИЙ

*Хто той чоловік, що боїться він Господа? — Він
наставить його на дорогу, котру має вибрати: душа
його житиме в щасті, і насіння його впаде на землю!
Приязнь Господня до тих, хто боїться Його, і Свій
заповіт Він звістить їм.
Псалом 24:12-14*

Тема страху Божого сьогодні не дуже популярна навіть серед віруючих, саме це є причиною, через яку люди, гинучи в гріхах, втрачають своє спасіння, хоч до цього щиро прагнули служити Богові. Не кожен з нас виявиться апостолом Петром, який, зрадивши Христа, одразу ж розкався і, незважаючи на такий вчинок, ще з більшою ревністю служив Господу. Нам швидше притаманно страждати, звинувачувати і засуджувати себе, ніж покаятися, залишити скоєне в минулому і жити далі з чистою совістю.

Завдяки страху Божому людина може зберегти себе у лукавому і підступному світі не оскверненою. Саме страх Господній допомагає людині уникнути фатальних помилок. Це основа, на якій ми повинні будувати своє життя. Кожну людину, яка боїться Бога і виконує Його заповіді, Біблія називає щасливою, хоч інколи, за мірками цього світу, все виглядає по-іншому.

Що керує тими людьми, які відчайдушно борються за істину, йдуть на тяжкі муки, страждання, страшні знущання і смерть ради Христа? Яка віра в

них, якщо навіть боягузи стають героями? Сьогодні ми поговоримо про чоловіка-реформатора, який шукав Бога всім своїм серцем і у важкий час поставив Господа вище свого життя, незважаючи на переслідування та загрозу смерті.

Томас Білні — батько англійської реформації, це Божий вогник, який просвітив життя розчарованим, розгубленим і заляканим католицькою церквою нещасним людям. Нам дуже мало відомо про його ранні роки. У 1519 році в Кембриджі навчався невисокий, худорлявий, дуже скромний і боязкий студент. Йому було близько двадцяти чотирьох, коли він став священником і почав вивчати церковний закон. Білні серйозно ставився до релігії. Він вірив, що коли буде жити за Божими заповідями, його душа буде спасенною. Проте чим більше він старався, тим більше совість докоряла йому в падіннях і доводила до відчаю, тому він звертався за допомогою до своїх колег священників. Томас сповідував перед ними свої гріхи, а вони назначали для нього епітимію (церковне покарання), та це не допомагало

відчутти, що гріхи змиті і прощені Богом.

Вся церковна релігія в той час полягала в забобонах, іконопоклонінні та порожніх обрядах. «Віру» впроваджували під страхом спалення на вогнищі. Та Бог над усім наглядав, і як би католицьке священство не намагалося все суворо контролювати, просвітлення приходило з різних боків. В Британію почали привозити невеликі партії маленьких книжечок, які поширювалися в університетському середовищі. Це були Нові Заповіти, які видавав нідерландський учений Еразм Роттердамський спочатку грецькою, а згодом латинською мовами. Саме ця книга змінила серця і життя великої кількості своїх читачів.

Одного разу ця заборонена книга потрапила до рук студента Білні, пізніше він писав: «Вперше читаючи її, я добре пам'ятаю, як випадково мій погляд упав на слова Павла — найприємніші для моєї душі: «Вірне це слово і гідне всякого прийняття, що Христос прийшов у світ спасти грішних, із яких перший — то я» (1

Тим.1:15). Боже слово освітло стомлену душу Томаса, і Святий Дух відкрив йому істину і свободу. «Один лише вірш так підняв моє серце, до цього зранене почуттям провини і доведене майже до відчаю, що я одразу ж відчув дивний спокій і затишок, а мої розбиті кості стрибали від радості». Думка про те, що перший з грішників міг мати впевненість у спасінні, вразила його. До цього він був впевненим, що церква має владу спасати душі за допомогою мес, відпущення гріхів та епітимії, але, згідно Нового Заповіту, дар прощення доступний кожному грішнику, який кається перед Господом. У той день Томас щиро навернувся до Христа в таємній молитві з проханням простити і прийняти його. Він зрозумів, що ніяк не може заслужити Божого прощення своїми добрими ділами. Йому відкрилося, що він повністю залежний від Христа і Його благодаті. Він молився, щоб Бог змінив його життя, — і тепер він став дитям Божим.

Томас Білні один з перших в Кембриджі, хто пізнав Господа через читання Його Слова і почав привселюдно проповідувати Христа. Незважаючи на свою природну сором'язливість і замкнутість, він відкрито почав розповідати про своє навер-

нення, і разом з кількома друзями священиками організував групу з вивчення Нового Заповіту. Потім деякі з них стали мучениками за проповідь Євангелії, яка швидко поширилася по всій Англії.

У Кембриджі нові ідеї поширювалися з великою силою. Х'ю Латімер — майже одноліток Томаса. Син багатого фермера, наділений великим розумом та сильним характером, він теж був священиком і поглиблював свої знання з богослов'я, але був налаштований категорично проти нових релігійних поглядів Білні та його колег. Латімер виступив з

проповіддю перед всією університетською аудиторією із засудженням Німецької Реформації. Серед слухачів був Томас Білні, і, слухаючи оратора, він бачив в ньому священика католицької церкви, але крім цього — непереродженого чоловіка, який не пізнав особистої зустрічі з Богом. Після промови Томас зустрівся з Латімером і розповів йому про своє покаяння і навернення до живого Бога, про щирю віру. Бог торкнувся серця молодого священика, і він покався, залишив свої минулі погляди і став проповідником нової біблійної віри.

У 1527 році Білні був арештований за проповідь. Лежачи в сирій, холодній камері, він чекав вироку у звинуваченні за ересь. Єпископ Лондонський був назначений його суддею, але він всіма силами намагався врятувати засудженого від смерті, благаючи його відмовитися від своїх нових ідей. Усім католицьким священикам, студентам, простим людям і навіть королю було цікаво, як поведе себе молодий чоловік, випробовуваний під страхом смерті.

Друзі і знайомі приходили до Білні, благаючи його врятувати собі життя. Молодий реформатор постав перед вибором: зректися своїх переконань чи померти за

них. Він довго вагався, але, фізично і морально виснажений, під тиском єпископа і друзів здався, відмовився від своїх поглядів. Його привселюдно було принижено, з нього насміхалися, і змусили кидати у вогнище книги Нового Заповіту та іншу реформатську літературу.

Ще рік йому довелося відсидіти в камері, тут він переносив важкі душевні муки і переживання. Так, як Петро перед розп'яттям, Білні зрікся свого Бога, втративши з Ним стосунки. Коли він вийшов на волю, його віра помаленьку почала зростати і укріплюватися. Друг і послідовник Х'ю Латімер так описав його стан: «Він відновився, ніби воскрес із смерті». І справді, молодий чоловік з новою ревністю і завзяттям взявся проповідувати Євангелію. Його слова про Божий план спа-

сіння і прощення слухали натовпи людей. Він привселюдно каюся за свою зраду і сміливо викривав католицьку церкву. Безстрашний, сміливий, Томас відкрито читав з Нового Заповіту, чудово усвідомлюючи чим це може обернутися для нього. Де зник той сором'язливий боязливий хлопчик? Тепер це була нова людина.

Чутка про його діяльність дійшла до верхівки священства, його вирішили схопити і посадити у в'язницю Тауер. У Гринвічі відбувся суд над Білні, де його визнали винним і засудили до спалення на вогні. Перед своєю мученицькою смертю проповідник був досить спокійним і радісним. Він готував себе до зустрічі з Богом, читаючи слова з Книги пророка Ісаї, 43:2: «Коли переходитимеш через води, Я буду з тобою, а через річки — не затоплять

тебе, коли будеш вогонь переходити, — не попечешся і не буде палити тебе його полум'я». Томас промовив: «Це означає, що в той час, коли полум'я спалить, мов соломі, моє тіло, то полум'я Духа Святого очистить і піднесе мою душу, і я ввійду в небесну радість».

19 серпня 1531 року за міською стіною в Норвічі, після сповіді своєї віри, худорлявий кембріджський студент піднявся на місце спалення, проголошуючи 142 псалом. Страх перед Богом у житті Білні переміг його страх перед людьми.

Людина може здаватися нам слабкою, нікчемною, не достойною поваги та похвали, але в Бога все інакше. Він дає шанс кожному. І лише від нас залежить, що ми вибираємо: боятися Бога чи людей.

Наталія БАЛЬБУЗА,
м. Луцьк

Брехня, що підкорила світ

Життя непросте річ і, по суті, майже кожний з нас живе в полоні своїх міражів, примарних надій і мрій. Так уже сталося, що як тільки ми народжуємося, відразу ж потрапляємо у полон. У полон очікування ЗАВТРА.

Кожний день стає днем очікування: завтра я стану великий, завтра я піду в школу, завтра я стану великим музикантом, завтра я стану опорою для батьків, завтра я стану щасливим у шлюбі і більше приділятиму уваги дітям, завтра я порадію життю, ЗАВТРА...

Але правда в тому, що завтра просто не існує! Є одна реальність — сьогодні.

Вчора — це те, чого вже немає. Завтра — це те, чого ще не існує, і хто може знати або навіть стверджувати, що воно все ж таки наступить в його житті? Ти можеш сподіватися, мріяти і планувати, але як ти

можеш жити завтрашнім днем? Він належить тільки Богові, і будеш ти в ньому чи ні, залежить тільки від Нього!

Кожного разу, прокидаючись вранці з Божої милості, ти вже вирішуєш, де ти житимеш — сьогодні чи завтра. Але для багатьох сьогодні — це лише зал очікування. Вони народжуються, дорослішають, але так і не починають жити повноцінно, відкладаючи найважливіше «на завтра». Вони живуть немовби впівсили, думаючи, що завтра встигнуть усе.

«Завтра я ухвалю важливе рішення. Завтра я скажу, що люблю. Завтра я розповім про Христа. Завтра я залишу погані звички. Завтра...» Тут і криється обман: ми постійно не встигаємо до того завтра! Ось так і залишаємося: не долюбивши, не доказавши, не зробивши нічого в порожньому залі очікування, дивлячись, як життя швидкоплинним поїздом

пролітає мимо.

Завтра — це геніальний і жахливий за своєю силою обман, який захопив все людство, не ділячи його на розумних і дурних, талановитих і бездар, хороших і злих. Приспані примарними мріями про завтрашній день, ми навіть не здогадуємося про те, наскільки великі розміри того, що ми втратили! У гонитві за «синім птахом щастя» зникає сон і апетит, втрачаються сили, але ми так і залишаємося ні з чим.

Так чи варто чекати ЗАВТРА? Чи можеш ти бути упевненим, що відклавши щось важливе на потім, на завтра, ти зможеш це зробити? У Біблії є дуже цікаві слова, які характеризують останній час: «Дні лукаві». Чи можеш ти бути упевнений, що завтра встигнеш зробити все, що задумав, або, може, все ж таки варто нарешті почати жити сьогодні, щоб завтра вже ні про що не жалкувати?!

Тая ОМЕЛЬЧЕНКО

Язик в лещатах

мирним. Сотні християн-протестантів загинули від рук інквізиції лише за те, що вірували так, як говорить Священне Писання. І серед них — молодий Ганс Брет. Він працював у пекарні м. Антверпена. Сім'я росла без батька, тому на молоді плечі юнака випало заробляти на кусок хліба. Він був щирим християнином, ходив до протестантської церкви, де навчав тих, хто навернувся,

готуючи їх до хрещення.

Але сталося так, що католицька церква дізналася про нього. Ганса арештували, кинули в тюрму, де піддали тортурам, щоб той відрікся від «еретичної» віри. Але молодий християнин залишився вірним своєму Спасителю, тому його засудили до спалення. У суботу 4 січня 1577 р. в підземелля прийшов кат і змусив юнака висунути язика. Він затис цей чутливий орган у залізні лещата, тісно їх закріпивши. Потім розпеченим залізом припік кінець язика, щоб він розпух і не вислизнув з лещат: влада боялася, що під час страти стійкий християнин виголосить проповідь. Ганса відвезли на ринкову площу, прикували ланцюгами до стовпа і спалили живцем...

На страту дивився інший Ганс, Ганс де Рієс, пастор і друг Брета. Коли багаття згасло, він знайшов у попелі залізні лещата і залишив їх на пам'ять. Пізніше женився на матері Ганса, а лещата передавалися з покоління в покоління як зразок стійкості та мужності справжнього християнина. Вороги боялися Гансового язика, але він ще й досі, незважаючи на лещата та час, проповідує істинну віру в Бога...

Я згадував історію Ганса і думав: «А про що ж проповідують проколоті язика, вуха, носи, брови, животи сучасної молоді?»

Ні, це не фото з камери тортур і не ілюстрація розповідей про жахи Середньовіччя. Ці фотографії використовуються у рекламі салонів пірсінгу — нової моди, яка охопила сучасну молодь (і не тільки). І ці симпатичні дівчата підставляють свої язики під страшні залізні щипці цілком добровільно, ба, навіть за це платять. І не тільки язики: проколюють навіть таке, що й не здогадаєшся, що його можна проколоти, напшиговують такими речами, що й не подумав би, вбивають у голову справжнісінькі цвяхи, підвішують до вух мало не авоськи з продуктами. А кільце в носі чи пупкові — річ буденна...

І — мимоволі згадалися слова апостола Якова, який сказав, що «ніхто із людей язика не може вгамувати, — він зло беззупинне, він повний отрути смертельної!» (3:8). Що правда, то правда: як його не проколюй, що не вставляй у нього, все одно служить злу та гріху. От тільки не можу зрозуміти, для чого вставляти в рот різні залізяки: і розмовляти та їсти незручно, і ніхто не бачить, хіба що з висолопленим язиком, як деякі тварини, бігати. Але що б там з цим язиком не робили, він ще більше продовжує слугувати злу, безсоромності та нарузі над Божим творивом.

І — згадалася інша історія, яка сталася в далекому 16 столітті.

...Період з 1531 до 1578 в Нідерландах не був

Юрій ВАВРИНЮК

Бог гір і долин

Віктор КУРИЛЕНКО

«А слуги сирійського царя сказали йому (царю Бен-Гададу): «Бог гір — їхній Бог, тому вони (ізраїльтяни) були сильніші від нас. Але воюймо з ними на рівнині — присягаємо, що будемо сильніші від них!» ...І підійшов Божий чоловік, і говорив до ізраїлевого царя та й сказав: «Так сказав Господь: «Тому, що сказали сиріяни: Господь — Бог гір, а не Бог долин Він, то дам увесь цей великий натовп у твою руку, і ви пізнаєте, що Я — Господь!» (1 Цар. 20:23,28)

Той, хто читає Біблію, вже звернув увагу, що в цій книзі багато йдеться про пагорби й низини, підвищення та рівнини, про гори та долини. Але я хочу говорити не лише про природні пагорби й долини, про які згадує Біблія, а й про ті, з якими стикаємося у житті. В нашому житті гори — це наші радості і благословення, а долини — це наші печалі, гіркота та депресії. Читаючи Новий Заповіт, ми натрапляємо на те, що ці гори й долини, як у прямому, так і в переносному значенні, поставали і перед Христом під час Його земного життя.

У Євангелії від Матвія ми читаємо: «Відпустивши ж народ, Він на гору пішов помолитися на самоті; і, як вечір настав, був там Сам» (Мт. 14:23). Після спілкування з народом, вигнання демонів, зцілення та проповіді Євангелії Син Божий знаходив час для того, щоб бути наодинці зі Своїм Небесним Батьком. У цих молитвах Він отримував духовне оновлення, відкриття. І, якщо ви зауважили, в процитованому

тексті сказано, що Ісус «пішов помолитися на самоті» і залишався там Сам. Як важливо у нашому повсякденному житті знаходити час для молитов наодинці. І робити це потрібно регулярно. Нам завжди ніколи. І дисциплінувати себе у цьому — для багатьох проблема. Я б радив виділити для таких молитов ранкові часи, коли ми ще повні сили і перед нами — ще один трудовий день з його радощами, гіркотою, спокусами та напругою.

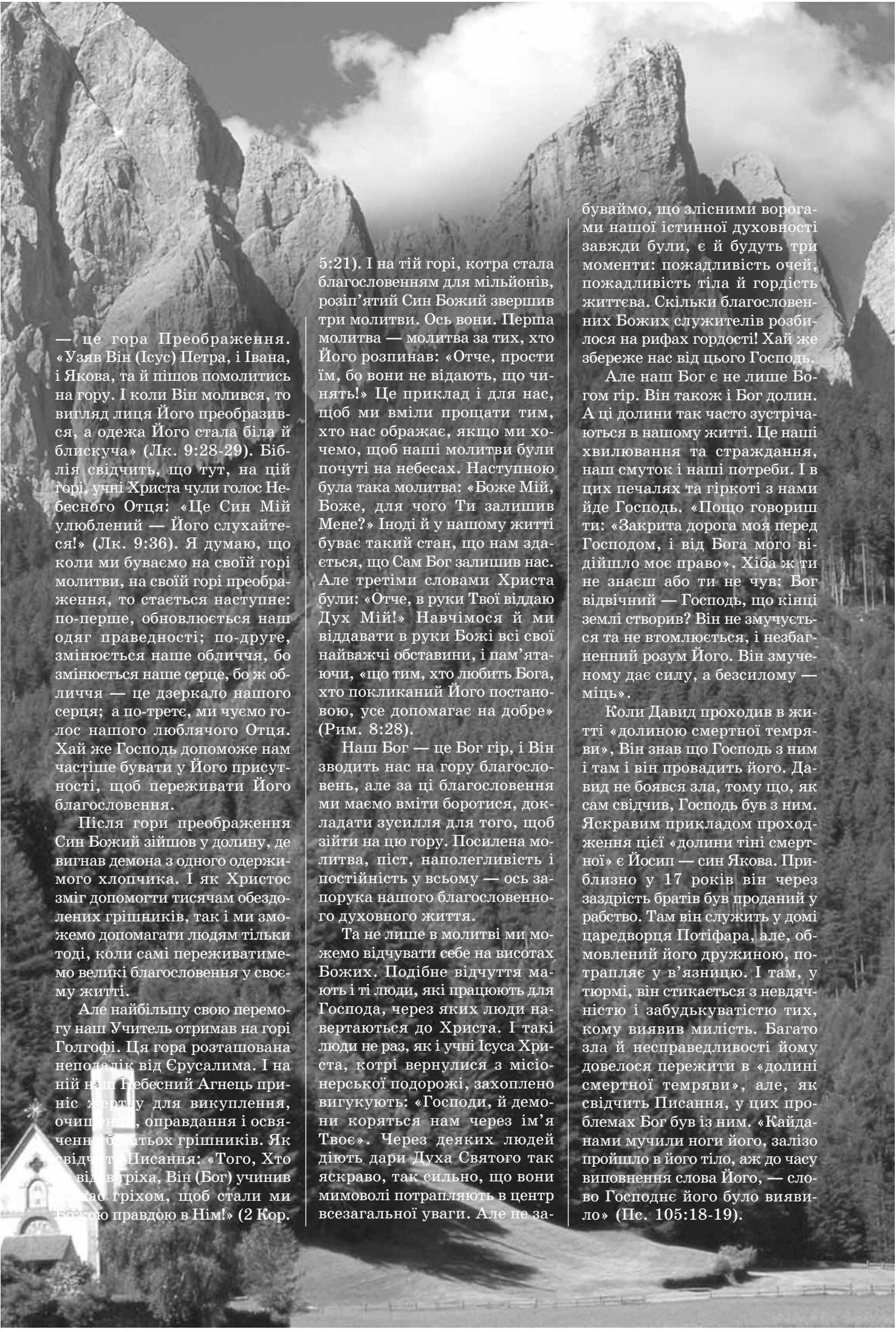
Та чи вміємо ми боротися за свої благословення у цих молитвах на горі? У цьому плані важливі такі три аспекти. Перший — противлення нашому тілу. Наше тіло хоче ще трохи поніжитися, прагне закінчити молитву і почати вирішувати три вічні проблеми: що їсти, що пити й у що одягнутися. І потрібно докласти зусиль, щоб перемогти прояви тіла у молитві. Другий рівень — душевний — рівень наших емоцій, наших почуттів. У цей час ми можемо переживати сльози жалю до самого себе, печалі, смутку чи навпаки — сльози радості, вдячності, захоплення. І багато хто з нас на цьому закінчує молитву і заспоко-

юється. Третій момент розкрито у словах апостола Павла, який каже, що, приступаючи до престолу благодаті зі щирим серцем у повноті віри, ми маємо поклонятися Богові в душі та істині, «бо хто з Господом злучується, стає одним духом із Ним!» Істинне відкриття, керування, настанову від Господа ми отримуємо у своєму відродженому через покаєння душі.

Та чи багато хто з нас так змагається за своє благословення і піднімається на гору благословення? Чи борешся ти за свій дім, за свою церкву, за своє місто, за свою країну в цих молитвах? Чи відомо тобі, що таке духовна битва? Це наші гори блаженств, де Сам Господь вчить нас Його небесним законам! Але відкриття, які ми отримуємо безпосередньо від Господа, ніколи не повинні суперечити Слову Божому, викладеному в Біблії. Це закон. Будь-які відкриття, видіння, пророцтва, сни, які суперечать Слову Божому, мають бути відкинені. І навіть явлення ангела, який приносить не ту Добру Новину, яка викладена у Новому Заповіті, має бути відкинене. Ми маємо істинне Слово Боже, залишене нам Божими мужами, провадженими Святим Духом. І лише це Слово може бути мірилом всіх наших відкриттів, видінь і будь-яких інших духовних переживань.

Ще одна гора в житті Христа, про яку я хотів би згадати,

— це гора Преображення. «Узяв Він (Ісус) Петра, і Івана, і Якова, та й пішов помолитись на гору. І коли Він молився, то вигляд лиця Його преобразився, а одежа Його стала біла й блискуча» (Лк. 9:28-29). Біблія свідчить, що тут, на цій горі, учні Христа чули голос Небесного Отця: «Це Син Мій улюблений — Його слухайтеся!» (Лк. 9:36). Я думаю, що коли ми буваємо на своїй горі молитви, на своїй горі преображення, то стається наступне: по-перше, обновлюється наш одяг праведності; по-друге, змінюється наше обличчя, бо змінюється наше серце, бо ж обличчя — це дзеркало нашого серця; а по-третє, ми чуємо голос нашого люблячого Отця. Хай же Господь допоможе нам частіше бувати у Його присутності, щоб переживати Його благословення.

Після гори преображення Син Божий зійшов у долину, де вигнав демона з одного одержимого хлопчика. І як Христос зміг допомогти тисячам обездолених грішників, так і ми зможемо допомагати людям тільки тоді, коли самі переживатимемо великі благословення у своєму житті.

Але найбільшу свою перемогу наш Учитель отримав на горі Голгофі. Ця гора розташована неподалік від Єрусалима. І на ній наш Небесний Агнець приніс жертву для викуплення, очищення, оправдання і освячення братів грішників. Як свідчать Писання: «Того, Хто від вільного гріха, Він (Бог) учинив правдою, щоб стали ми Божою правдою в Нім!» (2 Кор.

5:21). І на тій горі, котра стала благословенням для мільйонів, розіп'ятий Син Божий звершив три молитви. Ось вони. Перша молитва — молитва за тих, хто Його розпинав: «Отче, прости їм, бо вони не відають, що чинять!» Це приклад і для нас, щоб ми вміли прощати тим, хто нас ображає, якщо ми хочемо, щоб наші молитви були почуті на небесах. Наступною була така молитва: «Боже Мій, Боже, для чого Ти залишив Мене?» Іноді й у нашому житті буває такий стан, що нам здається, що Сам Бог залишив нас. Але третіми словами Христа були: «Отче, в руки Твої віддаю Дух Мій!» Навчимося й ми віддавати в руки Божі всі свої найважчі обставини, і пам'ятаючи, «що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре» (Рим. 8:28).

Наш Бог — це Бог гір, і Він зводить нас на гору благословень, але за ці благословення ми маємо вміти боротися, докладати зусилля для того, щоб зійти на цю гору. Посилена молитва, піст, наполегливість і постійність у всьому — ось заповідь нашої благословенно-духовної життєвої боротьби.

Та не лише в молитві ми зможемо відчувати себе на висотах Божих. Подібне відчуття мають і ті люди, які працюють для Господа, через яких люди повертаються до Христа. І такі люди не раз, як і учні Ісуса Христа, котрі вернулися з місіонерської подорожі, захоплено вигукують: «Господи, й демони коряться нам через ім'я Твоє». Через деяких людей діють дари Духа Святого так яскраво, так сильно, що вони мимоволі потрапляють в центр всезагальної уваги. Але не за-

буваймо, що злісними ворогами нашої істинної духовності завжди були, є й будуть три моменти: пожадливість очей, пожадливість тіла й гордість життєва. Скільки благословених Божих служителів розбилося на рифах гордості! Хай же збереже нас від цього Господь.

Але наш Бог є не лише Богом гір. Він також і Бог долин. А ці долини так часто зустрічаються в нашому житті. Це наші хвилювання та страждання, наш смуток і наші потреби. І в цих печалях та гіркоті з нами йде Господь. «Пощо говориш ти: «Закрита дорога моя перед Господом, і від Бога мого відійшло моє право». Хіба ж ти не знаєш або ти не чув: Бог відвічний — Господь, що кінці землі створив? Він не змучується та не втомлюється, і незбагненний розум Його. Він змученому дає силу, а безсилому — міць».

Коли Давид проходив в житті «долиною смертної темряви», Він знав, що Господь з ним і там і він провадить його. Давид не боявся зла, тому що, як сам свідчив, Господь був з ним. Яскравим прикладом проходження цієї «долини тіні смертної» є Йосип — син Якова. Приблизно у 17 років він через заздрість братів був проданий у рабство. Там він служив у домі царедворця Потіфара, але, обмовлений його дружиною, потрапляє у в'язницю. І там, у тюрмі, він стикається з невдячністю і забудькуватістю тих, кому виявив милість. Багато зла й несправедливості йому довелося пережити в «долині смертної темряви», але, як свідчить Писання, у цих проблемах Бог був із ним. «Кайдаками мучили ноги його, залізо пройшло в його тіло, аж до часу виповнення слова Його, — слово Господнє його було виявлено» (Пс. 105:18-19).

Для чого ж Господь допускає в життя Своїх дітей ось такі переживання, такі страждання? Відповідь на це запитання ми знаходимо у вище прочитаному тексті. Слово Господнє випробовує нас, виявляє, на що ми здатні у складних для нас обставинах, гартує нас і вчить надіятися на Нього у найважчих і найбільш небезпечних обставинах. У вогні страждань згоряє наша надмірна прив'язаність до земного, тимчасового, минулого. І, як правило, коли ми витримуємо ці екзамени, Бог благословляє нас. І зрештою ми відчуваємо, як необхідно було нам пройти цю школу страждання, щоб збагатитися духовно.

Прислухайся, мій друже, чи не до тебе говорить Господь у

твоїх печалях та переживаннях: «Будь сильний та відважний. Не бійся й не лякайся, бо з тобою Господь, Бог твій, у всьому, де ти будеш ходити!» Пам'ятаймо, наш Бог не лише Бог гір, а й Бог долин. І Він допомагає нам проходити ці долини, долати скорботи, перемагати у наших найнебезпечніших обставинах, сумнівах та наріканні і бути вірними Йому. Тому «зміцніть руки охлялі і підкріпіть спотикливі коліна!» Бо й у цих долинах ми можемо відкрити Божі джерела — і благодатний дощ покриє долину страждання благословеннями, але станеться це лише тоді, коли стежки твого серця будуть спрямовані до Бога твого і коли силою твоєю буде Господь.

Але часто стається й так, що в долини смертної темряви ми потрапляємо самі, туди Господь нас не посилав. «Ті, хто перебував був у темряві та в смертній тіні, то в'язні біди та заліза, бо вони спротивлялися

Божим словам і відкинули раду Всевишнього. Та Він упокорив їхнє серце терпінням, спіткнулись вони — і ніхто не поміг, і в недолі своїй вони Господа кликали, і Він визволив їх від утисків їхніх! І Він вивів їх з темряви й мороку, їхні ж кайдани строщив» (Пс. 106:10-14). Чому ці люди потрапили в долину плачу та смертної темряви? У них було дві проблеми: вони не корилися словам Божим і «відкинули раду Всевишнього». І в результаті — потрапили у дуже складні обставини. Плач, скорбота стали їх долею. І люблячий Бог змушений такий людині сказати: «Твої шляхи й твої діяння привели до цього!» Так, коли ми самі не впокорюємо своїх сердець перед Богом, тоді Господь змушений впокорювати нас. Але коли така людина звертається до Господа, Він виводить з темряви. І її покаяння перед Богом приведе до того, що долина плачу стане долиною благословення. Тому, якщо ви ще конфліктуєте з Господом і не примирилися з Ним, будь ласка, наверніться до Нього — і тоді у всіх горах та долинах свого земного життя ви завжди відчуватимете Його присутність. Бо наш Бог є Богом і гір, і долин!

«Мені тепер ніколи втікати від реальності»

Свідчення

Я народилася в сім'ї, де Бога не знали. Коли мені було чотири роки, батьки розлучилися, і я з мамою жила в її батьків. У домі бабусі мені часто доводилося бачити сварки, бійки, оскільки мій дід і дядько майже щодня були п'яними. Все, що я бачила там, залишило в моїй душі пам'ятний слід і вплинуло на моє подальше життя.

Про Бога мені ніхто не говорив, я не раз чула на кладовищі, як люди казали: «Христос воскрес!», і мені було цікаво, хто такий Христос. Одного разу я запитала про це бабусю, і вона відповіла, що був колись на землі дуже хороший чоловік, який зробив багато добра людям. Я запитала, що таке «воскрес», і вона відказала, що злі люди вбили цього чоловіка, якого поховали, а згодом учні викрали його і всім сказали, що він ожив. Ця відповідь задовольнила мене — бабуся була для мене авторитетом, та й запитати більше було ні в кого.

Ще зі шкільних років я почала практикувати окультизм. Десь у 12 років мама навчила мене ворожити на картах, це в мене дуже добре виходило. Разом з дівчатками ворожила на олівцях. На перший погляд, це була просто гра, але олівці нам «відповідали», і деякі з цих відповідей справджувалися. Так сатана розпалював у нас цікавість.

Після дев'яти класів я всту-

пила в училище, переїхала в інше місто й оселилася в гуртожитку. Жильців там було мало, але жили ми дружно. Там я також продовжувала ворожити. А комендант гуртожитку навіть навчила мене й інших дівчат по-справжньому викликати духів померлих. Сатана давав мені свою силу, і якщо на цих сеансах не було мене, то в самих дівчат нічого не виходило.

Разом з тим моє життя стало вільнішим, ніж вдома. У мене з'явилися нові приятелі, в колі яких було приємно випити, викурити цигарку чи навіть коноплю. Я вмila трохи грати на гітарі, добре співала, тому була в центрі компанії і без мене не проходила жодна гулянка. До всього я почала ще й красти в магазинах речі. Один раз попалася, але все обійшлося дуже легко. Це на трохи стримало мене, але не надовго.

Якось я почула, як один чоловік продав душу дияволу. Мене завжди вабило щось незвичайне, тому, навіть не підозрюючи, чим це може для мене скінчитися, також уклала контракт з дияволом і підписалася кров'ю.

З усім цим «букетом» гріхів я входила в доросле життя, мріючи зустріти хорошого чоловіка, вийти заміж, жити, як всі нормальні люди. Такий чоловік знайшовся. У його сім'ї мене прийняли як рідну, ми

мали одружитися. Але я вже не могла спинитися і почати нове життя — без спиртного не проходило майже жодного дня, а куріння стало звичним явищем.

Одного разу, після непорозуміння з хлопцем, я намагалася знайти заспокоєння у випивці, та образа не минала і спокою в серці не було. Тому вирішила поговорити з ним. Оскільки це була вже 11 година вечора, чергова не випустила б мене з гуртожитку, і я попросила, щоб подруги допомогли мені спуститися з третього поверху вниз на простирадлі. Коли вже була за вікном, то, поглянувши вгору, помітила, як наді мною пролетіло щось темне. Тепер не можу точно пригадати, як розтиснулися мої руки — і я полетіла додола. Отямилася тоді, коли довкола мене стояли друзі і чергова з гуртожитку. Спробувала встати, але не змогла. Мене здивувало, чому я не відчуваю свого тіла і ноги не слухаються мене. Потім знепритомніла. Прийшла до тями вже в реанімації. Там я провела тиждень. Оскільки я багато курила, в моїх легенях почав набиратися слиз. Мені пробили дірку в трахеї, куди вставили металеві трубки для виведення цього слизу з мене.

Потім перевели у травматологію, де я була 4 місяці. Через те, що я нерухомо лежала, у

мене утворився пролежень. Коли його вичистили, було видно навіть кістки. Температура піднімалася до 40 градусів, а коли падала, то мене сильно знобило. Рідні, як уміли, почали звертатися і до Бога, і до сатани. Приводили до мене різних знахарок, бабок. У той же час за мене молилися й діти Божі. Моя двоюрідна сестра вже знала живого Бога і просила своїх друзів-християн молитися за мене. І Бог вийшов мені назустріч. Одного разу, коли ті, хто чергував біля мене, вже заснули, я почула над собою два голоси, які обговорювали мій стан. У ту мить я дуже перелякалася, буквально оніміла, і не могла навіть нічого сказати, тільки слухала. Потім один голос сказав іншому: «Ну поки що все», і все стихло.

Оніміння минуло і мій страх перетворився в істеріку. Я розбудила сестру і почала переповідати їй, що сталося. Але після цього незвичайного візиту мій стан почав покращуватися. Коли прийшла до Господа, зрозуміла, що це приходили ангели, щоб не дати мені померти, і оскільки сказали: «Поки що все», вирішила, що колись буду повністю здоровою.

Коли мене виписали з лікарні, то сказали, що більше двох років я не проживу. В лікарні мій хлопець був постійно зі мною, сподівався, що я скоро піднімуся, але мій діагноз — «перелом сьомого хребця з повним пошкодженням спинного мозку» — свідчив про протилежне. Тому через деякий час він «зламався», написав мені останнього листа, в якому шкодував про все і просив пробащення.

Минав час. Колишні друзі почали забувати мене. Життя бере своє — розлетілися хто куди. Все частіше я почала залишатися наодинці зі своїми думками. Розрадою для мене стали книги, телевізор і сон. Вони допомагали мені хоча б на певний час відійти від реальності.

Минуло два роки. Я пройшла медкомісію, на якій мені дали довічну пенсію. І тоді замислилася: а для чого жити? Для чого всі старання лікарів, рідних? Мені ніхто не може допомогти.

Мене почали навідувати думки про самогубство. Сатана переконував мене, що я не помру, а обов'язково стану кимсь — чи собакою, чи кішкою, і

мене обов'язково впізнають, і все буде добре. Але Господь також навідував мене зі Своїми думками. Коли я почала частіше замислюватися над сенсом свого життя, Господь почав входити у нього. Він і раніше стукав у моє серце, але тоді мені було ніколи відповідати Йому. Тепер настав час зрозуміти, для чого таке життя, або ж покінчити з ним. І ось одного разу мені приснився сон: наче я йду по довгому й широкому коридору, підходжу до великих гарних дверей і мені стає дуже цікаво, що там за ними. Я спробувала відчинити їх, але якісь люди мене не впустили туди, сказавши: «Шукай книгу!» Я одразу ж прокинулася з чітким розумінням того, яку книгу мені треба знайти і прочитати. Двоюрідна сестра подарувала мені Новий Заповіт, але я лише посміялася над нею і сказала, що все одно не читатиму його. Але вона переконала мене, сказавши, що колись ця книга мені таки знадобиться. І ось цей час настав.

Коли Новий Заповіт знайшовся, я почала його читати — і мої очі відкрилися. Побачила перед собою все своє життя, свій жахливий стан і духовну вбогість. Я вирішила, що в цьому житті досить нажилася, і треба спробувати те життя, яке пропонує мені Бог у Своему Слові. Коли дійшла до слів Ісуса: «Я — двері вівцям», то зрозуміла, перед якими дверима стояла у сні і вже знала, що увійти туди не могла через свої гріхи.

Духовна боротьба тривала кілька місяців. І ось настав день, коли я сказала: «Все, сьогодні встанне п'ю, курю, і буду служити Богові!», бо навіть у своєму тяжкому стані пила й курила, якщо мала змогу. Я не могла без цього, особливо без цигарок. Після цих слів я випила кілька чарок самогону і підсумувала: «Ні, святої з мене не вийде!» Але Господь зробив у моєму житті те, що було приємне для Нього. З того дня я більше не відчувала тяги ні до

* * *

В хвилину болю, смутку і відчаю
Я допомогу незбагненну маю:
До серця, що кричить з нестерпних мук,
Ось відчуваю наче дотик рук,
Що, теплі й лагідні, у ніжності глибокій,
Знімають біль і залишають спокій;
Й воно, розчулене й утішене, не в змозі
В подяці щирій зупинити сльози.

Подяка Господу, подяка за турботу,
Що Дух Святий ще здійснює роботу
Й торкається загублених сердець,
Аби покинули свій манівець
І в Господі Спасителі Ісусі
Знайшли підкріплення, і віродились в Дусі.

Василь МАРТИНЮК

спиртного, ні до цигарок. Я просто була вільною від цього.

Оскільки я була серйозно зв'язана з окультизмом і свідомо служила сатані, мене постіжно переслідував страх. Я не могла спати вночі, коли залишалася сама, навіть якщо горіло світло. Засинала лише з Новим Заповітом у руках.

У червні 1997 року я попросила Господа увійти в моє серце і стати моїм Спасителем і Господом. І Бог не забарився з відповіддю. Я знала, що мені треба сповідуватися у своїх гріхах, але не знала, як це зробити. Ніхто з віруючих тоді не приходив до мене, тільки сестра писала листи. Вона якось надіслала мені християнську газету, і я вирішила написати в редакцію, розповісти про всі свої гріхи. Було соромно, страшно, але я явно відчувала, як із кожним сповіданням гріхом на душі у мене стає легше. Я просила, щоб віруючі помолилися за мене, і відіслала цей лист. Не минуло й місяця, і я ще не отримала відповіді, як Господь хрестив мене Святим Духом через проповідь по радіо. Я тоді помолилася разом з проповідником — і на мене наче вилився потік чистої живої води, душа моя омилася слізьми і стала повністю новою. Довгі роки

я відчувала на душі важкий камінь, а тепер стала вільною. Дивно було почуватися так.

Восени Господь послав мені нових друзів, моїх братів і сестер. Улітку 1998 року ми з мамою переїхали з нашої квартири на четвертому поверсі в село. Тут у мене з'явилася можливість увійти в заповіт Бога через водне хрещення, це було 9 серпня.

Хоча я перебуваю у тому ж стані — прикованою до ліжка та коляски — 12 років, але мені тепер ніколи втікати від реальності. Господь дав мені сенс у житті, хороших друзів, які навідують мене, підтримують, пишуть листи. Вірю, що прийде день, і Господь зцілить мене для Його слави. Багато людей, як і я раніше, бігають від однієї приманки сатани до іншої, і зрештою дверці зачиняються — і вони опиняються у пастці. Але в яких би труднощах ми не опинилися, завжди є вихід — Господь, Який хоче всім допомогти, спасти всіх, треба лише звернутися до Нього в щирості серця, і Він не змусить довго чекати відповіді. «Хто покличе ім'я Господнє — спасеться».

Тетяна ПІГУН,
Луганська область

Серце не обманить?

Останнім часом доводиться чути фразу: слухай своє серце, приймай рішення за потягом свого серця, як підказує твоє серце тощо. Ця думка простежується в більшості американських мультфільмів, фільмів, які широко демонструються в країнах пострадянського простору. Ця ж думка з'явилася й у мисленні деяких християн. Ось цитата з листа однієї християнки: «Зупинися й поговори зі своїм серцем — серце не обманить...»

Чи відповідає голлівудська цитата «серце не обманить» вченню Ісуса Христа й чи прийнятна вона в житті християн? Однозначно: ця цитата не відповідає євангельському вченню: «Серце людське лукаве понад усе й украй зіпсоване» (Єр. 17:9). Якщо ми говоримо, що серце не обдуриць, у цьому більше маємо на увазі почуття людини, а йдучи услід почуттів, можна зайти в нетрі й навіть у погибель. А от Бога треба любити від усього серця: «Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї! Це заповідь перша!» (Мр. 12:30).

Можна звичайно (у деяких випадках) приймати рішення, слухаючи своє серце, але тільки у тому разі, якщо людина сповнена Духом Святим і постійно перебуває в Слові Божому. Але у світі робиться акцент на потяг серця: слухай, мовляв, своє серце — і це буде твоїм правильним рішенням. І не важливо, чим заповнене серце. Але серце світських людей не заповнене Христом, тому воно веде до загибелі. І якщо християни приймають подібну теорію, будучи не утвердженими у вченні Ісуса Христа, вони можуть прийняти рішення, яке не відповідає Євангелії, що в остаточному підсумку може мати фатальні наслідки.

Геннадій Андросов

Чому

ПРИХОДИТЬ ЗНЕВІРА?

Чи знайомі вам випадки, коли, здавалося б, нормальні, віруючі люди говорять, що вони в чомусь зневірюються? В їхнє життя приходять сумніви. Більше того — приходять зневіра, яка граничить з невірством. Здавалося б, для християнина таке явище неможливе. Але є. І християнин не може зрозуміти, звідки це взялося: «Я ж стільки переживав Божих благословень, я ж каюся у своїх гріхах, я ж хрещений Духом Святим?» Справа в тому, що в житті такого християнина збулися слова Ісуса Христа: «Злодій тільки на те закрадається, щоб красти й убивати та нищити» (Ів.10:10). І якщо прийшло невірство, це результат того, що злодій (диявол) вже вбиває віру.

Але це відбувається не відразу.

Перший етап замислу злодія — вкрасити. Вкрати не віру (це було б дуже відкрито і часто неможливо для нього), а вкрасити спілкування з Богом. Вкрати щоденне читання Слова Божого, вкрати молитву. А натомість ворог намагається християнину підкласти своє, здавалося б зовсім не шкідливе. Наприклад, переглядання християнських фільмів. Але потім потроху йде далі, і християнин не відчувається, як витрачає час на перегляд розважальних фільмів, мультфільмів, кінокомедій, бойовиків тощо. Сьогодні християнські магазини переповнені фільмами, і, на жаль, вже далеко не біблійного змісту. Гору бере бізнес: «Гроші не пахнуть».

Інтернет — новий засіб для того, щоб вкрати благословення Боже у християнина. Ця мережа наповнена усіляким брудом, і майже неможливо отримати нормальну інформацію, щоб поряд не висвічувалися заклики натиснути на кнопку, яка веде в блуд, порнографію.

Читання бульварної преси, літератури також наповнене одним: «Бо все, що в світі: пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиha життєва, це не від Отця, а від світу» (1 Ів. 2:16). Християнин, що придбав телевізор, може думати, що він буде дивитися лише новини, але ворог настільки хитро все переплітає з хіттю світу цього, що дуже легко щось може вчепитися, як реп'ях, до християнина. Потроху в душі християнина накопичується всяка нечистота, і він стає більш роздратованим, жінка перестає бути ідеалом, часто поводить у буденних ситуаціях не по-християнськи, вже не тільки він дратує дітей, а діти дратують його. Такий християнин більш сконцентрований на своїх тілесних потребах.

Бувають моменти, що такий христия-

нин молитися і волає до Бога, а відповіді нема. Приходить зневір'я: «Мене Бог не чує, а може, я взагалі не призначений на спасіння?» Це не просто думки, посіяні ворогом, це результат непильнування, нехристиянського щоденного життя. «Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли прийде Син Людський!» (Мт. 25:13). Теоретично християнин добре пам'ятає це місце Писання, попередження, але він не тільки не пильнує, а більше того, починає загравати з гріхом, сподіваючись, що Господь вельми милосердний, і він ще встигне покаятися і навести належний порядок в житті. А порядку нема. Більше того — приходить руйнація не лише в душу, а може бути що й в сім'ю. Чому доводиться чути, що розпадаються християнські шлюби? Тому що ворог у таких людей вкрав благословення і вбив віру.

Справді, велика милість Божя, якщо такому християнину вдається зупинитися на другій стадії руйнації (коли ще не повністю вбита віра), тому що третя стадія завдання ворога — навіки погубити душу. Якщо вже християнин (на жаль, вже в минулому) віддався гріхам і не хоче каятися (його сумління мовчить), звинувачуючи всіх, крім себе, то є небезпека, що він вже в третій стадії — погібелі. Дух Святий відступив, і така душа віддана ворогу на погібель.

Можливо, ви ведете нібито порядне життя, турбуєтеся про достаток сім'ї, але в вашому житті втрачена молитва, постійне спілкування з Богом, роздуми над Святим Письмом, — це також результат того, що ворог у вас уже вчинив крадіжку.

Якщо раптом ви зауважите, що це сталося з вами, ви справді стали більш образливими, легко можете сваритися, і церква і брати вже здаються не такими, як раніше хорошими, більше того, вам вже давно не хочеться в зібрання, бо там нез-

грабно проповідують те, що ви набагато краще знаєте, це ознака того, що ворог у вас вчинив серйозну крадіжку.

Якщо, дивлячись на брата, сестру, ви лише критикуєте, бачите лише мінуси, думаєте, що можливо вона (чи він) грішить, це результат того, що диявол вас обкрадає. Поки не пізно, час зупинитися, час бити тривогу! Якщо ваше сумління говорить вам, що ви чините не по-християнськи, далеко не в дусі Христа, є реальна надія отримати покаяння, звільнення, оновлення вашого духа.

Ви думаєте, що ви сильні і впораєтеся самі, але коли вже ворог майже вбив віру, неможливо самому впоратися. Варто згадати місце Писання: «Отже, признавайтесь один перед одним у своїх прогріхах, і молитесь один за одного, щоб вам уздоровитись. Бо дуже могутня ревна молитва праведного!» (Як. 5:16). Тобто варто прикликати досвідченого служителя, сповненого Духа Святого (найкраще — пастора вашої

церкви), сповідатися в гріхах і звершити молитву покаяння. Бог настільки милосердний, що може вмиг відновити покаяння, дати звільнення, оздоровлення прийде.

Але це знову ж такі лише початок відновлення: варто брати в руки Біблію, щоденно читати і досліджувати її, починати день з молитви і молитися якомога частіше. І, звичайно, порвати всі вузли гріха, що були нав'язані ворогом. Тобто викинути все нечисте, що накопалося не тільки в серці, а й вашому домі. Важливо сказати рішуче «Ні!» гріху і почати життя, сповнене щоденного пильнування за собою. «Нехай серце твоє не завидує грішним, і повсякчас пильнуй тільки страху Господнього, бо існує майбутнє, і надія твоя не загине. Послухай, мій сину, та й помудрій, і нехай твоє серце ступає дорогою рівною» (Пр.23:17-19).

Геннадій АНДРОСОВ

ПСАЛМОСПІВИ
Видання Місії "Добрий самарянин"
м. Львів

50 грн.

ЗАМОВЛЯЙТЕ
за адресою:
79008, м. Львів, а/с 890,
за телефоном:
8-(0322)-76-95-97.

БЕЗКОШТОВНО
НАДСИЛАЄМО КАТАЛОГ
ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ!

ГУРТОВИМ ПОКУПЦЯМ - ЗНИЖКА!

Кожен живий потрібен, не можна людину навіть словом позбавляти життя.
Марина Новикова

Київ. Весна. Голосіївський парк зустрічає гостей веселим пташиним щебетом. Щасливе яскраве сонечко сріблом вирає на плесі невеличкого озера, обсаженого молодими вербами, бруньки яких сповнені найперших сподівань на літо.

Усміхнена, весела дівчина-децепешник, милуючись красою природи, після довго зимового «не можу йти по слизьких стежках, бо впаду» повільно йде алеєю, спираючись на коцубочку.

Ліворуч від неї на лавці, розмовляючи між собою, сидять дві подружки. Одна з них — кароока Ольга Миколаївна Щаслива, вдягнена в білу «святу» блузку і життєлюбно-зелену спідницю. Інша — Явза Іванівна Самотня вдягнута в чорну сукню.

— От горе, так горе! Навіщо їй так жити? — свідомо голосно, щоб почула дівчина, сказала «черниця». — Скажи, Олю, хіба не можна під виглядом якихось вітамінів зробити їй укол, щоб сама не мучилася та й своїм батькам життя не паскудила, мов ложка дьогтю в діжці меду? Невже якийсь Шерлок Холмс винишпорюватиме від чого саме померла утриманка? Хіба не так?

— Ні. Так не можна, — спокійно заперечила Ольга Миколаївна.

— Але ж чому?

— У Святому Письмі написано: «Не вбий». Бог дав цій дитині життя — і тільки Він має право його забрати. Він бо Господь — господар душ наших. І навіть світський гуманізм, який наші сучасники

тут так палко обстоюють, проголошує головною цінністю Людину та її життя. Зверніть, будь ласка, увагу — особу, особистість, життя, а не роботу, якісь міфічні геркулесові подвиги.

— По-вашому, виходить: посадила людина за своє довге життя деревце, чи ні — немає значення. Аби тільки народження була жінкою?!

— De-jure — це так! Хто б як до цього не ставився. Інакше, зважаючи на те, що Господь за гріх, за беззаконня батьків карає до третього і четвертого покоління, навіть страшно собі уявити, що може бути. Мені аж моторошно, як подумаю. Немає Бога — немає й Моралі. В боротьбі «без правил», ймовірно, виживає найсильніший. Але чи найкращий?

— Але ж, даруйте, Олю! Це несправедливо: мене до цієї мавпи рівняти. Я все життя працювала секретаркою.

«Боже, вона, через свою пихатість відмовляє хворій у людській гідності; навіть формально, як більшість» — подумала Ольга Миколаївна і мовила далі:

— У неї своя випроба: безробіттям, безгрошів'ям. Хіба ви не знаєте, як тепер важко жити на мізерну пенсію?

— Краще б ніколи не знала! Але ж... каліка може натягнути на себе рвану сорочку.

— Звичайно, так. Але, сидячи десь у брудному біснுவатому підземному переході, будь-яка людина zdegrade. За все треба платити! І, на жаль, не тільки умовно-цінними фантиками. Я ось, наприклад, сорок років пропрацювала на будівництві малярем. Бувало, нанюхаюся

РОЗМОВА

фарби, додому прийду як токсикоманка. А там, вдома, чоловік п'яний і три пари голодних дитячих очей лупають на тебе. Забуваєш про втому, про себе, про все на світі. А, до речі, особисто ви маєте дітей?

— Ні. Навіщо мені підопічні? Краще без них! Ніяких турбот, жодних проблем. Я ж, Олю, краля була, — літня жінка дістала свої фото, які «випадково» лежали в сумочці, і простягла їх співрозмовниці. — Глянь! Я ж вільна пташка була. Не те, що ви! Зачиню свою прибрану-неприбрану халабуду — і гайда. Куди схотіла. Правда, тепер кепсько. Заколи його комар! Бо у квартирі самотньо-самотньо. Води подати нікому. Здається: життя пішло коту під хвіст. Як особистість, я нікому вже не цікава, бо в мене нічого немає. Навіть боюсь, щоб не вбили... через хату. Ходять тут всякі.

«Боже! Мені жаль цю стару жінку. Я щиро співчуваю їй. Господи, будь милосердним до неї грішної, хоча вона сама списала свою білосніжну сторінку, покарлючила, як схотіла. Тепер уже нічого змінити немож-

ливо. На жаль. Вже все, — подумала Ольга Миколаївна, вдивляючись кудись в далечінь, де видніла спина не такої, як усі, дівчини. — Стій! Чому я не збагнула відразу? Ця поважна пані ніколи не була матір'ю. Звідки їй знати, що таке рідна кровиночка, тим паче, одна-єдина? Чи має вона моральне право розпоряджатися чужим життям, як хазяїн худобою?»

— Золото очищається, випробовується вогнем, а людина, з волі Господньої, — власним життям, щоденно, щомиті, — тихо мовила віруюча. — Розумієте, Явзе, неповна справність — то важкий подвійний іспит: для хворого — на витримку і мужність, а для тих, хто почуває себе повноцінними, — на людяність. Хоча я оптимістка, якщо на всі сто використати той невеличкий потенціал, що є в інваліда, можна якось пристосувати його до життя. Крім того, існує кращий шлях — зцілення всемогутнім Господом. Це не старечі вигадки, сама знаю. Може, саме тому досі жива. А мого любого, на жаль, горілка в могилу поклала,

власне, не вона, а сатана — вбивця душ людських.

— Ну, годі! Годі вже баляси точити! Забалакались, а вже час йти додому, — глянула на годинник Явза Іванівна Самотня, — все одно ми нічого змінити не зможемо. У нас немає ні булави, ні товстого гаманця.

— Може, воно й краще! А йти все-таки треба, — згодилася з нею Ольга Миколаївна Щаслива, встаючи з лави. — До мене зараз онуки, діти молодшенького прийдуть. Ото втіха, ото радість буде бабусі.

— А я прийду, попоїм — і в люлю. Ніяких турбот, жодних проблем.

— Хіба таке буває? Скільки себе пам'ятаю, кожного дня щось хотіла, до чогось прагнула, мріяла. І навіть тоді, коли, здавалося, йшла босоніж по стерні, роздряпуючи до болю не ступні, а власне чутливе серце, Бог незримо, непомітно виливав Свою благодать, щоб я могла здолати свій тернистий шлях.

Немов та дівчинка.

Олександр БЕЛІЧЕНКО,
інвалід дитинства,
м. Київ

Душа чекає, Господи, Тебе...

Душа чекає, Господи, Тебе.
Вона летіла б вже тепер додому.
Мене так вабить небо голубе!..
Але Тобі, мій Господи, відомо.

Зітру порою із очей сльозу...
Сумую так за вічним світлим краєм.
Я буду йти крізь вітер і грозу.
Ісусе мій, з Тобою все здолаю.

Коли від болю серце защемить,
Коли лукавий хоче спокусити,
У небі синім я знайду в ту мить
Твій ніжний погляд, любий мій Спаситель.

Блакить небесна, пречудова ти!
Я музику чудесну серцем чую.
Той спів, що лине ген із висоти...
Ти ним, Ісусе, рани всі лікуєш.

В Твоїх руках — навіки, мій Господь,
І тільки Ти — Творець моєї долі!
Просила б я: «Сьогодні вже приходь!»
Та не моя — Твоя хай буде воля.

Чи довго тут — відомо лиш Тобі.
Дай сил не загубитися в спокусах
І не ослабнути у боротьбі...
У тиху пристань приведи, Ісусе!

Не нарікай у труднощах...

Не нарікай у труднощах ніколи,
Не пожадай того, що ближній має.
Втомившись, зупинись, поглянь навколо...
Ти в винограднику!.. Тебе Господар знає.

Хіба відразу гроно соковите?
Чи всі плоди дозріють одночасно?
Не раз потрібно і дощем полити,
Й обрізати сухі галузки вчасно.

Олена РОМАНШИНА

«Поезія — це стан душі», — каже Олена. Про це ж кажуть і її вірші, бо вони відбивають порухи душі юної поетки, коли вона спілкується зі своїм Господом Ісусом чи розмірковує над Його Словом, або ж коли щиро звертається до своїх друзів, турбуючись про їхнє духовне становище. Народилася Олена 17 травня 1988 року в с. Цегові Горохівського р-ну Волині, а проживає в селі Бубнів Локачинського району цієї ж області. Навчається на 4 курсі хімічного факультету Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Пише вірші ще з п'ятого класу. Але відчула свій потенціал як автора тільки в одинадцятому. «Коли працюю над віршем, то приємно переживати натхнення від Господа», — зізналася Олена. То ж побажаймо їй багато-багато приємних хвилин творчого натхнення.

Не нарікай... Не заздри тим, хто вище,
У кого є вже зав'язі багато.
До тебе Садівник сьогодні ближче,
Він бачить, де потрібно підв'язати.

І хоч тремтить від холоду листочок,
Та не впаде, поки Господь не скаже.
Не нарікай... Бог любить Своїх дочок,
Синів Своїх підніме, перев'яже.

Ти в винограднику. Не бійся рук Христових,
Господар знає, як ти прищепився.
Сухе одріже, щоб зростало нове,
Щоб плід добром і щедрістю налився.

Не нарікай у труднощах ніколи.
Тебе Творець ростив аж до сьогодні.
Поглянь навколо, як допіли грона!..
Ти в винограднику! А він же є Господнім!

Твоя чаша в руці Господній...

Твоя чаша в руці Господній,
Бог даремно краплин не зронить.
Тож і «завтра» твоє і «сьогодні»
У величних святих долонях.

І минуле твоє, й прийдешнє...
В ньому завжди незмінна воля —
Воля Того, чий зір безмежний,
Хто із неба дарує долю,

Хто тебе в ґрунт святий посіяв,
У якому зростати треба.
Знай, Господь все зерно провіє,
Щоб добірне знайти для Себе.

Щоб зібрати врожай багатий,
Він пошле і дощі, і спеку,
Дасть і силу, щоб ми стояли,
І наситить, бо ми ще далеко.

Ти — зернина. Долоні Божі
Підхопили тебе й тримають.
Сам ніколи дійти не зможеш,
Та є Той, Хто не відпускає.

Поетична сторінка

Не томись. Будуть ще долини,
Але знай: тебе ждуть висоти.
Вже недовго — і відпочинеш,
А сьогодні ще є робота.

Боже око шукає чистих,
Ще шліфує, ще зерна віє.
Лиш такою ввійде наречена...
Тільки в небі все зрозумієш.

Твоя чаша в руці Господній,
Бог даремно краплин не зронить.
Бо у Нього твоє «сьогодні»,
«Завтра» також в Його долонях.

Життя — це стежка в полі...

Життя — це стежка в полі,
Життя — це стигла нива.
В руці Господній доля,
І я з Христом щаслива.

Життя — це буревії.
Життя — це шум прибою,
Та в мене є надія —
Бог поруч йде зі мною.

Життя — це моря хвилі,
Водночас радість й сльози,
Та Бог дарує сили
Пройти по цій дорозі.

Вино і хліб...

Вино і хліб... Торкаються уста
Благоговійно, тихо, несміливо,
Не байдуже. Це заповідь Христа:
«Ось кров Моя! А хліб — це Моє тіло!»

Вино і хліб... В нім зцілення душі,
В нім прощення і сила, і молитва...
Не просто так в саду, в нічній тиші
Звершилась за спасіння людства битва.

Було непросто для Царя царів
На камені в сльозах благати небо.
«Пильнуйте!» — учням тричі повелів,
А Сам гріхи людей узяв на Себе.

Як часто чую я слова святі,
Що сповнені любові неземної...
Мене ще не було у цім житті,
А мій Христос терпів страшні побої.

Я уявляю погляд доброти,
Я знаю, гріх і мій Його поранив.
Прости мені, мій Господи, прости!
Тебе любити я не перестану.

Дозволь мені піднятися на гору,
Припасти трепетно до ніг пробитих.
Своїм волоссям я їх обітру,
Дозволь сльозами ніжно їх омити

Не бачила, як Бога розп'яли,
Та кожен стук у серці відчуваю
І хрест, що над землею підняли,
Щоб серце чуло: «Я твій гріх прощаю».

«Радій, юдейський цар!» — кричав народ.
А вирок де? За що така розплата?
О, це ж моя вина... Прости, Господь,
Не краща я у вчинках за Пілата.

А серце прагне бути в тім саду...
Я постараюсь стримувати сльози.
Дозволь, Ісусе, поруч припаду,
Нехай на мене падають погрози.

Я обіцяю, буду тихо йти,
Ступатиму в сліди Твої криваві.
Навчи мене молитись так, як Ти
В саду молився Гетсиманським.

Вино і хліб... Схиляюсь в простоті.
Тут ні до чого вся земна гордіня.
Ісус, Ти вмер за мене на хресті,
І в цьому є моя... моя провина.

Вино і хліб... Торкаються уста
Благоговійно... Тихо... Несміливо...
Мов спомин для душі — слова Христа:
«Ось кров Моя! А хліб — Моє це тіло!»

Без рук, без ніг, але з посмішкою

Людина незвичайної долі

У червні вперше відвідав Європу Нік Вуджичич (в англomовних країнах здебільшого його прізвище промовляють Вуджисік). І першою країною була Україна. 24 липня його перша зустріч з українцями відбулася на Театральному майдані Луцька. А далі — Рівне, Тернопіль, Київ. Графік у цього незвичайного юнака дуже щільний та напружений. А відомий він тим, що від народження не має ні рук, ні ніг. Ноги, власне, то є, але їх і ногами важко назвати — однієї майже не видно, друга являє собою невеликий відросток з трьома пальцями, який і замінює хлопцеві руки та ноги. Цією ніжкою він і пересувається по підлозі,

пише, працює на комп'ютері, керує інвалідним візком.

З'явився хлопець на світ в Австралії у родині сербських емігрантів. Ніхто не може дати відповіді на запитання: «Чому так трапилося?» В дитинстві Нік дуже часто запитував про це і себе, і батьків, і лікарів. Але відповіді не було. Дородове ультразвукове обстеження не виявило ніяких відхилень, тому при народженні і батьки, і лікарі пережили справжній шок. Але дитинка в усьому іншому була здоровою, в тому числі і розумово. І допитливий розум Ніка все більше обертався навколо питання: «Чому? Чому зі мною? Чому у родині християнського пастора, який в усьому довіряв Богові?» Тоді ні у хлопця, ні в оточуючих не було відповіді. Це кидало у відчай. У восьмирічному віці він намагається втопитися у ванні. Потім була ще одна спроба закінчити життя самогубством. Але Господь готував Ніка до чогось особливого. Без усіх тих проблем та випробувань, які випали на долю цієї мужньої дитини, не можна уявити сьогоднішнього Ніка — людини, яка присвятила себе служінню іншим.

В колишні часи подібних дітей нерідко віддавали у мандрівні циркові групи, які, переїжджаю-

чи від міста до міста, розважали людей різними диковинками, в тому числі й показом скалічених долею людей, інвалідів та справжніх виродків. Сьогодні Нік також у постійних мандрах (а відвідав він уже 40 країн, буваючи вдома не більше 7-8 тижнів на рік). Але не для розваги глядачів. Він сам так розповідає про це:

— Я прагнув чуда і пояснення своїх обставин. Цього не траплялося, і я був розчарований, розбитий. Я думав, якщо Бог мене любить, то чому Він дає мені пройти через це? Я хотів почути дві речі від людей. Перше — те, що мене люблять, і друге — що в мене все буде добре. Але ніхто в цілому світі не міг мене запевнити, що в моєму житті буде все добре, бо ніхто не мав жодної уяви про мій біль. Коли мені було 13 років, стався поворотний момент в моєму житті. Моя мама прочитала історію з Біблії про чоловіка, який також був недієздатний, і після цього я почав дякувати Богові замість того, щоб сердитися на Нього, що я не маю рук і ніг. Я став дякувати Богу за свою маленьку ніжку, за свій здоровий розум, за своїх батьків, які мене люблять. І у 15 років я віддав своє життя Богу.

Фото Володимира Шолома

Я так багато років питав Бога: «Чому?» В мене було дуже багато запитань, але Він відповів на всі мої запитання незвичною відповіддю. Бог запитав мене: «Нік, чи ти довіряєш Мені?» І коли після цього я перечитав дев'ятий розділ Євангелії від Івана про сліпонародженого, хвиля миру пройшла через мене. І я тоді сказав: «Господи, якщо Ти хочеш мені дати руки і ноги — слава Тобі, дай мені, але якщо — ні, я знаю, Ти маєш план щодо мене». І відтоді я став довіряти слову із книги Єремії, що Бог має для мене надію, план і майбутнє. І зараз я бачу добро в своїх обставинах. Так, немає нічого доброго в тому, щоб бути без рук та ніг. Але радість мети, яку я ставлю перед собою, далека від того болю, який я відчуваю від мого фізичного стану. Я можу підбадьорювати людей, щоб вони вчилися довіряти Богові від усього серця, покладатися на Нього. І вони починають це розуміти, що Бог з ними в усіх обставинах життя. Я зараз їжджу по всьому світу і ділюся своїм свідченням, що Бог зацікавлений змінювати більше життя людей, аніж їхні обставини. Що Бог може використовувати

будь-кого, що Він має план для кожного із нас. Не має значення, через який біль ти проходиш. Якщо ти просиш Бога змінити твоє життя, я не можу гарантувати, що Він змінить твої обставини. Але я можу гарантувати, що Він дасть тобі мир у твоє серце. І це не моя історія, це історія любові Бога, Який любить особисто мене.

Вже довірившись Богові, Нік не розумів до кінця, як саме Бог хоче використати його. Він мав талант бізнесмена, йому легко давалася бухгалтерська справа. Він зумів отримати дві вищих освіти, створити свій бізнес. Але хлопець відчував, що це було не те, що готував для нього Господь.

— Коли мені було дев'ятнадцять, я говорив до трьохсот студентів у одній школі. Моя промова тривала всього сім хвилин, і половина моїх слухачів плакала. Одна дівчина дуже сильно плакала, вона соромилася і відчувала вину перед мною. Підійшовши до мене, попросила обійняти мене. Вона впала мені на плече, плакала і казала: «Ніхто мені ніколи не казав, що я прекрасна такою, якою є». І коли вона плакала

на моєму плечі, я подумав: який великий вплив на інших може зробити моє життя. Я більше нічого не хотів робити в своєму житті, як тільки приносити переміну в життя інших людей. З того часу я вже виступав 1500 разів. Мені тепер 25 років, я облітав 40 країн, і до кінця цього року моя аудиторія досягне трьох з половиною мільйонів людей. Коли ми їдемо в інші країни, то відвідуємо школи, інтернати, ми намагаємося підбадьорювати людей, щоб вони знали і розуміли, що Бог з ними. Ми проводимо євангелізаційні зібрання і ділимося тим, як Бог змінює наше життя. Я бачу, як люди, дивлячись на мене, кажуть: «Якщо Бог має план для цього чоловіка без кінцівок — то звисно Він має і для мене. І якщо цей чоловік може радіти і сміятися, тоді я теж хочу цієї радості». І ми бачимо, як тисячі відгукуються на євангельську проповідь. І не тільки перед великими натовпами, я також маю можливість проповідувати перед державними діячами. Ми просто говоримо їм про вічні життєві цінності, ми молимося за них.

Люди у своєму житті часто приходять до того, що готові опустити руки. Їм здається, що ніхто не розуміє їхнього болю, що немає світла в кінці тунелю. І в такі миті нам треба знати лише дві речі: те, що нас хтось любить і що все у нас буде добре. Чи хоч якась людина могла переконати мене у тому, що у мене, хлопчика, який не має ні рук, ні ніг, все буде добре? Не раз до мене підходили люди, які мають руки й ноги і намагалися втішити: «Все в тебе буде добре». Але істинну втіху мені давав тільки Господь. Я не знаю вашого болю, ви не знаєте мого, але не думайте, що я страждаю більше за вас. Я знаю таких підлітків, які готові були б віддати навіть свої руки та ноги лише задля того, щоб мати сім'ю, яка любить їх. Бути в сім'ї, яка зруйнована, то гірше, ніж не мати рук і ніг.

У Ніка Вуджичича великі задуми. На запитання про мрії на майбутнє, він відповів:

— Моя найзаповітніша мрія — це пробудити серця молодих людей, щоб їхні серця були повністю захоплені Божими планами, Божими цілями. Те, що Бог має для молоді в світі, набагато більше того, що цей світ дає їм. Ми — сила, а сила, яку маю я, від Бога. В мене болить серце за наступне покоління, і ми можемо впливати на них і вони можуть впливати на світ інших. Я переконаний, що ми можемо завоювати цей світ і це моя мрія. І це станеться. Через 12 місяців ми хочемо почати новий проект. Це буде інтернет-сторінка свідчень людей, які пройшли через якісь випробування. Одного разу після промови перед аудиторією до мене підійшла жінка, обняла мене і

дуже плакала. Вона розповідала мені про найпотраємніші болі, я ніколи в житті не думав, що людина може мати такий біль у собі. Я не знав, що їй відповісти, все що я міг зробити, це помолитися і процитувати текст з Біблії. Після цього лише чотири людини підійшли мене привітати і обняти, як ще одна жінка, на 10 років старша за попередню, вся в сльозах впала мені на плече. Але це були сльози радості. Вона розповіла, що 10 років тому пережила певні випробування. І слово в слово переповідає те, що говорила попередня жінка. Але тепер вона плаче від радості, що Бог спас її, провів через випробування і що зараз вона почуває себе прекрасно. І я подумав: «Стоп, як мені поєднати цих двох людей між собою?» Коли мені було вісім років, все, що я хотів, це знайти людину, яка прожила життя таке саме, як я. І я вирішив створити веб-сторінку, де люди розміщали б свідчення про всі свої проблеми і тим самим допомагати іншим. Щоб могли розказувати історії, які співзвучні з подібними історіями. По-перше, щоб люди знали, що вони не одні, по-друге, щоб там було підбадьорення зі Слова Божого, по-третє, щоб на кожну проблему люди писали своє свідчення про те, як вони подолали цю проблему, щоб писали пісні, вірші, розміщали відео. Так, як це я роблю зі своїми виступами перед людьми...

Я запитав Ніка, чи такий щільний графік поїздок, зустрічей, виступів не втомлює його. Так, втомлює, і дуже. Перший день перебування в Україні розпочався зі зйомок для телебачення і майбутніх християнсь-

ких фільмів та нашого інтерв'ю. Він просив лише, щоб після цього він мав можливість перепочити. Не вдалося. Зйомки затяглися, потім незапланована зустріч з журналісткою обласної газети, зустріч у місії «Голос надії», а через годину-півтори — зустріч на майдані в обласному центрі. Після майдану і перед новою зустріччю в домі молитви — якась годинка для вечери. Коли його принесли на вечерю, він попросив лише одного: скласти до купи два стільці і покласти його на них. Йому дуже важко стояти, це втомлює спину. Через півгодини такого «відпочинку» він уже стояв на столі, на своїй звичній кафедрі у домі молитви, і знову проповідував про Господню милість. Майже одразу сорочка на спині стала темною від поту, до кінця служіння вона була геть мокра. І я подумав: яка мужня людина. Він же міг просто сидіти в себе у Каліфорнії, де зараз живе, та користуватися благами соціального захисту. Але...

— Якщо хтось іде по вулиці, і в тієї людини поганий день, і та людина бачить мене, що я в такому стані посміхаюся, я можу глянути цій людині у вічі й сказати: «Ісус любить тебе». Ви навіть не уявляєте, який вплив це може мати і яка сила в подібному підбадьоренні. І тоді я забуваю про усяку втому...

Благословень та наснаги тобі, людино без рук та ніг, але з великим та люблячим серцем! І з усмішкою, без якої мільйони людей не уявляють Ніка Вуджичича.

Юрій ВАВРИНЮК,
м. Луцьк

Шановні радіослухачі!

**Запрошуємо на зустріч у радіопередачі «Жива надія»,
що започаткована Іваном Зінчиком,
яка виходить в ефір щопонеділка о 21.30
на першій програмі Українського радіо.**

Кам'янка — одне з найбільших сіл на Буковині.

Воно нараховує приблизно 7 тисяч жителів. Перша документальна згадка про Кам'янку відноситься до 14 століття, але розкопки свідчать, що там набагато раніше жили люди. Для християн Кам'янка відома насамперед тим, що в ній є жива євангельська церква, яка 16 червня цього року відзначила своє 90-річчя. Тепер громада нараховує близько 600 членів. Разом з дітьми і підлітками, які ще не увійшли у заповіт Бога через водне хрещення, — понад 1000 осіб. Дім молитви цієї церкви — справжня краса селища.

Приблизно 1,5 тисячі жителів Кам'янки емігрували за кордон, з них переважну більшість складали члени кам'янської церкви ХВС. Віруючі напівжартують, що в цьому також був промисел Божий, інакше їхній дім молитви не вмістив би усіх. І цього року 38 нових осіб вливаються до кам'янської церкви через водне хрещення. Хрещення було заплановано на 26 липня, але через сильні дощі цю подію перенесли на пізніше.

Так склалося, що я приїхав до Кам'янки саме в той день, коли була сильна півторагодинна злива, внаслідок чого виник потік води, що наробив дуже багато шкоди. Такого стихійного лиха не пам'ятають навіть 80-річні бабусі. Пресвітер церкви Іван Величко запропонував громаді допомогти тим членам церкви, хто постраждав найбільше. А для двох сімей громада вирішила допомогти побудувати спільними зусиллями нові оселі на новому місці, тому що їхні будинки стали непридатними для проживання. Пастор Величко разом з церквою звершив подячну молитву за те, що Господь зупинив стихію, наслідки якої могли би бути значно трагічнішими.

А ми перенесемося на початок 20 століття, коли була заснована громада євангельських християн у Кам'янці.

У 1917 році з Першої світової війни повернувся до рідного села Кам'янка Петро Глушак, який під час війни зустрівся із євангельськими християнами, від яких почув і прийняв Слово Боже. Зрозумівши і повіривши, що Ісус Христос є Спасителем

усім людям, Петро відкрив своє життя для Нього і там же, в Угорщині, прийняв святе водне хрещення, увійшовши в заповіт Господа.

І з того дня в селі Кам'янка почала проповідуватися Євангелія рідною мовою. Нелегкі випробування довелося перенести брату Петру від своїх рідних, а особливо від влади та православ'я.

Першою увірувала в Ісуса Христа вся сім'я Григорія Мораря, опісля сім'ї Танасія Мораря, Івана Сочована та Тодора Мораря, в хаті якого розпочали проводити перші богослужіння. Тодор Морар серед усіх був найактивнішим, тому перші християни Кам'янки обрали його своїм керівником.

У 1919 році відбулося перше водне хрещення на сільській річці Серет, яке проводив брат Логін Мотреску із Корчівців. Він був служителем на декілька сіл, де народжувалися євангельські церкви.

Цією групою вістка спасіння поширювалась по всій Кам'янці. У 1926 році відбулося перше рукопокладення на пресвітера, якого удостоївся Іван Карлійчук.

Наша історія

Церкві села Кам'янка - 90

У 1929 році братом Петром Ротарем була організована перша дитяча недільна школа, де дітки мали можливість почути звістку про Спасителя Ісуса Христа рідною мовою.

У 1930 році брат Тимофій Балашок віддав свій будинок під дім молитви. А в 1932 році,

Перший віруючий у селі Кам'янка Петро Глушак (вгорі) та перший пресвітер Іван Карлійчук.

коли членів церкви було вже більше як півсотні, постало питання про будівництво окремого дому молитви. І в цьому ж 1932 році на леваді брата Тимофія Балашка був збудований гарний дім молитви.

Влада села на чолі зі священником підняла крик, посипалися погрози, але дім уже стояв, і послужив він народу Божому немало років. Усе будівництво обійшлося в 60000 румунських леїв, а віруючих було на той час 30 сімей. Для порівняння: ціна однієї корови була 2500 леїв. Отже, на кожну сім'ю припало по 2000 леїв.

У 1930 році в церкві показався молодий енергійний чоловік, з яким у майбутньому пов'язана значна частина історії церкви. Це був Іван Степанович Воробець з дружиною Фрузею.

У 1933 р. брат Воробець почув про хрещення Духом Святим та дію дарів Духа Святого в церквах Буковини на півночі. І він однієї неділі, взявши Сандика Симчука та Георгія Воробчука, подався до села Костіш. Те, що вони там пережили, було чимось особливим. Тому вже наступної неділі 16 братів та сестер двома возами поїхали до Костіша. Побачене там всіх переконало в правдивості написаного в Євангелії про хрещення та дію дарів Святого Духа. У 1934 році брат Іван Воробець був рукопокладений на пресвітерське служіння братом Георгієм Бродіним.

Нелегко було братам-служителям у той час, бо тільки православ'я в Румунії було визнане державою релігією. Тоді Кам'янка була під владою Румунії. Священнику були надані більші повноваження, аніж голові сільської ради. Гоніння, яке здійснювало проти віруючих православ'я під керівництвом свого духовенства, єднало всіх братів і сестер Кам'янки в одне

духовне тіло (особливо в період Другої світової війни). Під час німецької окупації почалися ще більш жорстокі переслідування. Вибір був конкретний: або в православ'я, або в тюрму. Одного дня було арештовано більше як 50 членів церкви, із них — 38 сестер-матерів, багато з яких залишили немовлят, яких заборонили брати з собою в тюрму.

Шкода, що ми не можемо сьогодні назвати всіх імен тих людей, які не боялися ані тюрми, ані смерті, залишивши свої хати та дітей, і зберегли вірність Господу. Шеф жандармерії, виряджаючи їх із села, насміхався з них у присутності інших односельчан такими словами: «Коли води річки Серет потечуть вверх, на захід, тоді ці люди повернуться знову в село».

Але незабаром румунам довелося втікати від радянської армії, а вірні Господу наші брати і сестри повернулися до своїх сімей, до рідного села з великою радістю. Це ще один доказ того, що Бог живий, і те, що неможливе людям — можливе Богові. Радянський Союз, прийшовши до влади на Буковині у 1944 році, мобілізував на війну всіх чоловіків віком від 18 до 50 років. Кам'янську церкву це також не обминуло — 22 брати

Я мала усього два місяці від народження, коли мого батька Івана Воробця забрали до в'язниці через віру в Бога. Хоч ми жили досить бідно, але кедебісти все одно прийшли до нас і безсоромно пограбували (зокрема, забрали вгодовану свиню). Через п'ять з половиною років тато повернувся. Був дуже худий і змучений, але, дякуючи Богу, залишився живим. Із трьох сестер я була найстаршою, то мені доводилося виконувати основну працю по господарству. З дитинства моя мама виховала мене в страху Божому. Віру в Бога я мала з дитинства. Потім вийшла заміж, і в мене народилося 7 дітей. Усі вони тепер служать Богу!

Ще хочу сказати за своїх батьків. Мій тато залишився з дитинства без батька, мама мого тата потім увірувала, і він також у 16-річному віці прийняв водне хрещення. Мою маму завезли комуністи аж до Сибіру. Там вона тяжко працювала в шахті, де її зберіг Господь. Одного разу в шахту замість неї пішла інша дівчина, де її привалило. Потім шахта згоріла — і згоріли всі мамині документи. То вона звідти втекла і прийшла пішки додому, аж із самого Сибіру. Потім мама повірила Богу, одна з усієї сім'ї.

Марія Баланюк, 57 років

були заборані на війну. Із усіх мобілізованих до рідного села не повернулося більше 200 чоловік, але, на диво всіх односельчан, усі брати кам'янської церкви ХВС повернулися живими.

У 1945 році наказом держави відбулося офіційне об'єднання всіх євангельських конфесій

років. Після засудження брата Воробця на 25 років був закритий та конфіскований дім молитви, після чого церква змушена була проводити своє служіння підпільно. На богослужіння збиралися пізно ввечері далеко на околиці села.

Але на цьому КДБ не зупинився, були поставлені їхні

рукопокладений на дияконське служіння брат Василь Георгійович Буждуга, який, незважаючи на всі небезпеки, підпільно обслуговував ще й інші церкви на Буковині, де служителі були засудженими.

І тільки після смерті Сталіна повіяло трохи теплом. У 1956 році почали реабілітовувати засуджених за віру в Бога. У цьому ж році було звільнено шестеро братів церкви Кам'янки. У 1957 р. церква отримала від влади офіційний дозвіл на проведення богослужінь. Дому молитви не було. Церква вже нараховувала 200 чоловік, тому була потреба у великому приміщенні.

Брат Іван Воробець прийняв віруючих до своєї хати, де було вже досить тісно. Братами Денисом Федоруком і Іваном Воробцем був організований церковний хор.

Трохи пізніше зібрання перейшло до хати брата Василя Баланюка. З боку безбожної влади знову почались неприємності. Дітям до 18 років заборонялося відвідувати богослужіння, заборонялося без дозволу влади когось охрещувати, когось рукопокладати на служителя, приймати гостей та дозволяти їм проповідувати, тощо.

У 1962 році без відома влади підпільно був рукопокладе-

в один союз євангельських християн-баптистів. У 1946 році у церкву Бог послав особливе духовне пробудження, яке підготувало народ Божий до майбутніх тяжких випробувань з боку радянської влади у 1948 році.

Звернімо увагу на такий момент історії цього періоду: тільки за два тижні Духом Святим були охрещені 86 осіб, деякі з них отримали дари Святого Духа. І що дивує: ті, які не розуміли цього, не відійшли від церкви і не стали перешкодою цьому пробудженню. Це чудовий зразок того, як прикладати зусилля, щоб зберегти єдність духа в союзі миру.

У 1948 році брати Іван Воробець, Штефан Циганюк і Михайло Чухрій поїхали до Дніпродзержинська на підпільний з'їзд. Метою з'їзду було дійти до згоди про створення союзу ХВС п'ятидесятників на території СРСР. Майже всі делегати цього з'їзду були арештовані, а опісля засуджені на терміни ув'язнення від 5 до 25

люди з односельчан, щоб висліджувати кожен крок віруючих, особливо — проповідників. На той період церква збільшилася до 170 членів. Через два роки (у 1950) були заарештовані та засуджені обидва диякони: Танасій Воробець і Тодор Гаврилович. Щоб церква не лишилася без служителя, був

Коли я був малим, то пам'ятаю, як румунські жандарми забрали мого тата, а потім маму за віру в Бога. Ми, четверо малих дітей, залишилися вдома самі без засобів існування, але Бог нас зберіг. Хоч румунська влада над нами дуже знущалася, але радянська перевершила румунів. Та, дякуючи Богу, ми пережили й радянських комуністів. Коли в церкві пророкували, що Євангелія буде проповідуватися відкрито, я не йняв віри. Думав, що комуністи ніколи не допустять цього. Але якщо робить Бог, то ніщо й ніхто не може стати на перешкоді. Тепер настала нечувана свобода для того, щоб багато людей увірували в Господа! Я прожив нелегке життя. Тяжко працював лісорубом. Моя бригада була передовою. Через те мене хотіли зробити членом комуністичної партії, коли ж я відмовився, то мене звільнили з роботи. Але Бог турбувався за мене все моє життя. Тепер я став старим, скоро помирати, але маю тверде запевнення, що коли помру, то буду з Богом в Його Небесному Царстві!

Дмитро Буждуга, 81 рік

ний на пресвітерське служіння брат Дмитро Денисович Буждуга.

У 1966 році було розширено кімнату, орендовану у брата Василя Баланюка, на 30 квадратних метрів, бо була замала

почали будувати дома молитви у своїх селах. У цей період тільки самих кам'янських членів церкви нараховувалося майже 400 осіб (не враховуючи молодь та дітей). Дім молитви все одно почав не вмщати всіх,

гато молитов до Бога і відповідь таки прийшла.

Починаючи з 1982 року писалися листи-прохання в різні державні інстанції Києва та Москви, але позитивної відповіді не було. Лише у 1987 році церква отримала офіційний дозвіл від кабінету міністрів України на реконструкцію дому молитви згідно кількості членів церкви. Це була велика радість для всіх віруючих с. Кам'янки.

1988 рік — перший рік, від якого почався новий відлік часу. Після довгих років переслідувань християни отримали можливість проводити євангелізаційні служіння, спочатку із дозволу влади, а пізніше — й без усякого дозволу. Важко було повірити в таке. Християни з радості лише плакали. Після заборон, погроз, штрафів, переслідувань, арештів, конфіскацій майна, судових вироків прийшла велика свобода від Самого Господа, Який промовляв устами пророків багато разів, що настануть дні, коли віруючі зможуть вільно проводити богослужіння з відкритими вікнами і дверима.

Я народилася в Кам'янці. Мої батьки стали віруючими, коли ще були молодими. Нас було у батьків 9 дітей, і ми жили досить тяжко. Я закінчила лише чотири класи школи, бо більше не мала можливості вчитися. Але я добре навчилася читати Біблію. Коли мого тата Тодора Гавриловича перший раз арештувала румунська влада, то ми думали, що його розстріляли, бо цим прилюдно погрозували жандарми. Але через рік він повернувся. Потім його забрали на війну комуністи, він повернувся й звідти, хоча став інвалідом. Потім його засудили на 10 років Сибіру за віру в Бога. Він через п'ять років повернувся й звідти. Комуністи не зупинялися ні перед чим. Ще й возом приїхали до нас наше майно конфісковувати, хоч брати не було чого. Ми жили тяжко, але у нас не було нарікань на Бога, у нас була Божя любов. Ми дякували Богу, коли з'являлася хвилина схилити свої коліна для молитви і заплакати перед Ним. Ми знали, що так ми повинні служити Богові, і приймали труднощі смиренно.

Лукерія Гаврилович, 75 років

для богослужіння.

У 1970 році, коли церква налічувала понад 300 членів, було написано звернення до Києва про реконструкцію орендованого будинку та дозвіл на користування електроенергією. І Бог дав відповідь на щирі молитви. Брат Іван Воробець повернувся з Києва з радісною звісткою: дозвіл був на руках.

У 1973 році брату Василю Баланюку побудовано інший будинок, а орендований церквою дім було реконструйовано. Яка то була радість! Зал із гарним освітленням досягав до 80 кв. м., та ще для дітей був невеличкий балкон. Це було велике свято. Новий дім молитви послужив Кам'янській церкві аж до 1990 року.

У 1974 році брат Ілюш Загарюк організував молодіжний струнний оркестр, а трохи пізніше він та Олександр Микитюк створили духовий оркестр. У 1978 році Іван Воробець передав пресвітерське служіння Дмитру Буждузі.

На початку 80-х років 20 століття віруючі сіл, які належали до церкви села Кам'янки,

особливо на ранковому служінні в неділю. На один квадратний метр припадало по 6 людей. Розширення дому молитви стало важливою проблемою церкви. Було піднято ба-

Я народився в Кам'янці. Коли навчався в 7 класі, то увірував у живого Бога і отримав хрещення Духом Святим. Водне хрещення прийняв уночі, тому що тоді за це влада дуже карала, особливо, якщо хрестилися молоді люди. В армії я також намагався не поступатися християнськими принципами. Одного разу командир полку, який мене поважав, змусив сержанта просити у мене прощення за те, що той наді мною знущався за мою віру. Не всі представники влади були однаковими, хоча більшість з них робили віруючим усілякі утиски. У радянської влади для віруючих навіть електроенергії не вистачало — від дому молитви відрізали електричні дроти. Лише через декілька років дозволили поставити тільки одну лампочку. Ми й цьому були дуже раді. Ми мали гарячі зібрання, і Дух Святий сильно діяв, бо Божий народ сильно прагнув Господа. У 1966 році працівники КДБ захотіли нас, трьох братів Загарюків, засудити і для цього розробили злочинний план, за яким нам хотіли приклеїти тавро вбивць, що, мовляв, ми принесли в жертву одну молоду жінку. Влада поширювала в ЗМІ статті, що ми — вбивці. Довго вели слідство, та їм не вдалося приклеїти нам тавро вбивць. Але все-таки мого брата Василя КДБ десь забрав, і його більше ніхто не бачив. Один колишній кадебіст мені пообіцяв знайти відомості про мого брата, але так нічого й не дізнався. Тяжко було те все пережити, але Бог допоміг і дарував силу всі труднощі здолати, зберегти віру в Бога і славити Бога аж до цього часу.

Микола Загарюк, 73 роки

Тоді у це важко було повірити. Але це таки сталося, бо так сказав Бог.

Для кам'янської церкви 1988 рік став особливим — розпочалося будівництво нового

лізацій. У 1991 році ця група вирушила до далекої Удмуртії для проповіді Євангелії. А вже в наступному 1992 році відбулося перше хрещення у містах Сарапул та Іжевськ. У 1993

відбулося перше хрещення.

У 1993 році був рукопокладений в Кам'янці на пресвітерське служіння брат Іван Величко, який з повною відповідальністю виконує це служіння сьогодні.

Представники церкви села Кам'янка розпочали регулярні служіння в навколишніх селах, зокрема селах Давидівка, Петричанка, Черепківка, Старий Вовчинець, а також районному центрі — Глибока. В більшості цих місць є вже доми молитви.

Церква продовжує виконувати місіонерське служіння в інших містах і селах України. Зокрема на служіння на Полтавщину громада благословила молодих братів Валерія Шмідта, Дмитра Шмідта, Вадима Головача. Брат Валерій Шмідт обраний пресвітером новоутвореної церкви в Оржиці Полтавської області.

За 90 років кам'янська церква пройшла важкий тернистий шлях. На сьогодні там проповідується здорова наука Ісуса Христа. Церква живе і плідно трудиться на Божій ниві.

Я корінний житель Кам'янки, зростаю у невіруючій сім'ї. Хоч я вважав себе невіруючим, але в армії молився до Бога, як умів, тому що смерть не раз дивилася мені в очі. І Бог мене зберіг. Я повернувся з армії і забув про милості Божі. Але настав час, і совість моя заговорила. Коли мені було 28 років, я вирішив йти до церкви каятися, але для мене досить тяжко було це зробити. Мені було соромно. Я боявся, що мене хтось побачить із знайомих. Я думав, що вони подумают, що, мовляв, я прийшов до церкви тому, що женитися не можу. Але Бог зробив так, як я не думав. Я вийшов на покаяння, коли було євангелізаційне зібрання, на яке прийшло найбільше невіруючих, моїх знайомих. І саме тоді я відчув таку сильну потребу в покаянні, що вже не зважав на те, чи хтось дивиться, хоч би все село зійшлося.

Бог не раз являв Свої чуда в моєму житті та моїй сім'ї. Коли в нас народилася третя дитина, у неї була від народження викручена ніжка. Ми не могли нічого зробити, не допомогли ніякі лікарські засоби. Але ми молилися, і вся церква молилася за нас. Одного разу брат Денис Воротняк молився за мою доньку і йому було відкрито, що Бог її зцілив. Він сказав дружині, щоб розпеленала дитину і подивилася на неї, вона подивилася й сказала, що змін нема. Тоді він знову сказав їй глянути на неї. Коли ж вона це зробила, то вона скрикнула, бо побачила, що ніжка стала нормальною.

Василь Заренко, 45 років

дому молитви. Почали збирати кошти, оформляти необхідну документацію, перші вантажівки привезли будівельні матеріали на куплену церквою територію для будівництва дому молитви.

Під керівництвом брата Іллі Загарюка, який був дипломованим спеціалістом з будівництва, розпочалися перші будівельні роботи восени 1989 року. А на Різдво 1990 року богослужіння проводилися вже в новому домі молитви.

Новий дім молитви — справжній витвір мистецтва. Представники селищної влади висловили жаль, що не дозволили побудувати цей дім в центрі, бо він би став прикрасою селища. Вони не могли навіть подумати, що група віруючих без жодної допомоги владних структур і державних спеціалістів зможе побудувати такий красень.

Була організована група братів для проведення єванге-

році трьох братів (Івана Гавриловича, Олександра Головача, Леоніда Загарюка) кам'янська церква благословила на євангелістів для праці в східній Україні (Пирятинський та Чорнухівський р-ни Полтавщини). А в 1994 році в місті Пирятині

Геннадій АНДРОСОВ

Редакція дякує Никодиму Марчуку, Івану Величку, Ніні Величко за допомогу у підготовці матеріалу. У публікації була використана інформація сайту www.kamyanka.net.

2008 рік оголошений роком підтримки національного усиновлення й інших форм сімейного виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки.

Дорогі християни, хто, як не ми, що пізнали радість бути усиновленими Небесним Батьком, можемо дати цим дітям любов, даровану нам Богом!

Для щастя інтернатівській дитині не потрібно багато. Кожна з них, лягаючи спати і прокидаючись вранці, думає про сім'ю, про маму, думає про Вас. Сім'я — це природне оточення для фізичного, духовного, інтелектуального, культурного і соціального розвитку дитини, а якнайкращий спосіб виховання — це любов.

Це неправда, що іноземці мають більші можливості для усиновлення.

Це неправда, що усиновляти потрібно тільки немовлят.

Це неправда, що всі діти-сироти мають «погані» гени, спадкові хвороби і стануть ал-

коголіками або наркоманами.

Багато хто з нас проводить роки у пошуках свого призначення в житті. Саме Ви можете бути задіяні в житті хоч однієї дитини. Подумайте про те, що кожного разу, лягаючи спати і прокидаючись вранці, хтось думає про Вас...

Закликаємо Вас відкрити свої серця і взяти участь у цьому служінні. Для цього у Вас є декілька варіантів:

1. Ви можете взяти дитину в свою сім'ю на вихідні й канікули (приділяти їй свій час і увагу). Така сім'я називається «Сім'єю вихідного дня». Вибрана Вами дитина зможе брати участь у житті сім'ї, що дуже важливо для її майбутнього самостійного життя.

2. Усиновити дитину (у цьому випадку дитина змінює свій

статус і стає повноправним членом сім'ї).

3. Узяти дитину під опіку.

4. Утворити прийомну сім'ю (ПС) (кількість дітей не повинна перевищувати 4 чоловіки).

5. Утворити дитячий будинок сімейного типу (ДБСТ) (кількість дітей 5-10 чоловік).

Примітка: під опіку, в прийомній сім'ї або в дитячому будинку сімейного типу статус дитини не змінюється. Вона зберігає статус сироти.

Державна фінансова підтримка:

1. Дітям, що проживають в «Сім'ї вихідного дня» на час перебування в сім'ї виплачуються кошти на добове харчування та проживання.

2. Щодо усиновлення, то у квітні 2008 року Верховна Рада винесла ухвалу (поки не затверджену) про одноразову допомогу при усиновленні дитини будь-якого віку в розмірі 12240

гривень. Також на утримання дитини щомісячно виділятимуться кошти в обсязі одного прожиткового мінімуму.

3. При опікунстві на проживання дитини виділяється один прожитковий мінімум (з 1.01.09 планується два прожиткові мінімуми).

4. З прийомними батьками в ДБСТ і ПС держава укладає договір про влаштування дітей на виховання і сумісне проживання в ПС і ДБСТ. Розмір щомісячної державної соціальної допомоги на дітей складає 2 прожиткових мінімуми відповідно віку. Кожному батькові-вихователю в ДБСТ і одному з приймальних батьків в ПС виплачується грошове забезпечення, розмір якого складає 35% від розміру соціальної допомоги на кожну дитину.

5. Для батьків-вихователів зараховується стаж роботи і йде пенсійне відрахування.

6. Для ДБСТ також передбачене вирішення житлових питань. Зокрема, можлива оренда житла з умовою договору про оренду на термін до досягнення дітьми 18-літнього віку.

7. Місцеві відділи в питаннях сім'ї, дітей і молоді щорічно забезпечують безкоштовне оздоровлення Ваших дітей в дитячих оздоровчих установах.

Умови усиновлення дитини для батьків:

- сім'я може бути неповною;
- вік з 21 року;
- різниця у віці між батьками і дитиною не повинна перевищувати 45 років.

З чого почати?

Якщо Ви бажаєте усиновити дитину, стати опікуном, створити прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу, Вам необхідно написати заяву про Ваше бажання в службу у справах дітей або на ім'я центру соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді за місцем проживання.

Якщо у Вас є додаткові запитання, місія «Агапе» допоможе Вам у цьому, надавши відповідну практичну та юридичну допомогу.
Телефон: 8 (0552) 44-38-53
e-mail: agapeukr@mail.ru
www.agapeua.com

Хтось чекає Вас! Ви комусь дуже потрібні!
Місія «Агапе»

Диканський ранок

Містечко Диканьку (районний центр), що на Полтавщині, знають за творами Гоголя, зокрема, за «Вечорами на хуторі біля Диканьки». 29 червня там був рукопокладений на пасторське служіння молодий брат Василь Медведь. Довго там не було видно результатів праці на ниві Божій: скільки не проповідували різні євангелізаційні групи, але ніхто не відгукувався на заклик до покаяння. Та й то не дивно: візьмомо оповідання Гоголя про цю місцевість — скільки усілякої нечистої сили в ній! Гоголь мав рацію. Але християни не відступали, продовжували молитися за Диканьку. І ось у 2002 р. до Диканьки переїхала християнська сім'я Василя Медведя з Острога. Через два роки стали вдома проводити зібрання. А тепер зібрання проходять в орендованому приміщенні міського дому культури. Зібрання постійно відвідують майже 30 осіб. Пресвітер церков області Степан Павлусь сказав: «Нарешті стався прорив, і то — добрий прорив!..» Постаła необхідність рукопокласти служителя новоутвореної громади, що дружно й зробили пастори Полтавщини на чолі зі старшим пресвітером.

Геннадій АНДРОСОВ

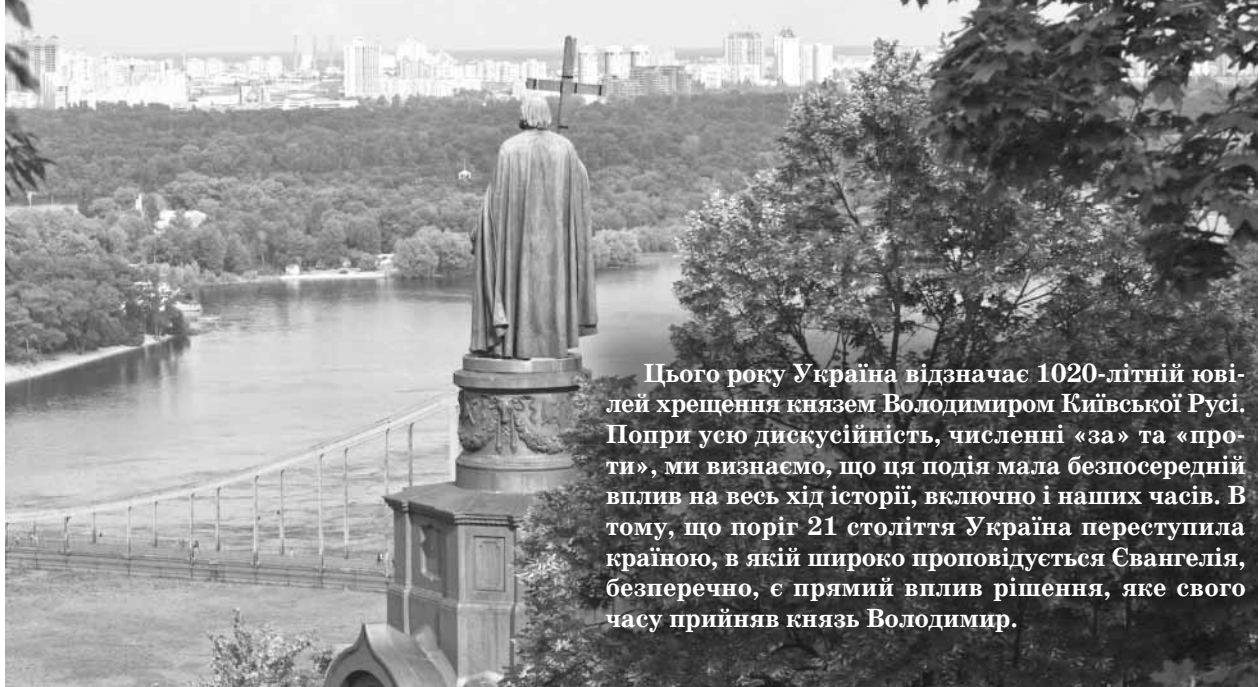
Якщо Ви хочете поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя,

слухайте християнську радіoproграму
ЛЕОНІДА ЯКОВЧУКА «ВІДВЕРТІСТЬ»,
яка виходить в ефір щоп'ятниці о 21.15
на першій програмі Українського радіо.

Хрещення Русі

ДО 1020-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

Цього року Україна відзначає 1020-літній ювілей хрещення князем Володимиром Київської Русі. Попри усю дискусійність, численні «за» та «проти», ми визнаємо, що ця подія мала безпосередній вплив на весь хід історії, включно і наших часів. В тому, що поріг 21 століття Україна переступила країною, в якій широко проповідується Євангелія, безперечно, є прямий вплив рішення, яке свого часу прийняв князь Володимир.

Хрещення Русі наприкінці Х ст., поза сумнівом, належить до найбільш епохальних подій у вітчизняній історії. Є напівлегендарні відомості про проникнення християнських ідей на територію Подніпров'я ще в першому столітті. Втім, справді слов'янський розділ в історії християнства пов'язаний з діяльністю Кирила та Мефодія, що своїм служінням викликали до життя слов'янську писемність, заклавши тим самим духовні основи християнства й для східнослов'янських племен.

Схема християнізації усіх слов'ян аналогічна: релігійно-політичні пошуки князя (вождя), коли державу вже досить сильна і в ній чимало християн; особисте навернення й хрещення вождя, а потім насильницьке (або напівнасильницьке) хрещення підданих й знищення язичництва.

Першою відомою християнкою в Київській Русі стала княгиня Ольга (роки регентства

945-969), яку літописець називає «зіркою ранішньою, що випереджує сонце». Її молодший онук Володимир (980-1015) став «хрестителем Русі». Достеменно невідомо, які причини підштовхнули Володимира, ревного язичника та женолюбця, особисто прийняти хрещення. На думку С.В. Саннікова, їх слід шукати «у переплетенні політичних симпатій до Візантії з емоційною захопленістю Візантійським богослужінням, одухотвореними дитячими спогадами з уст бабусі Ольги». За офіційною версією, великий князь охрестився в Херсонесі Таврійському в 988 р. разом з більшою частиною дружини.

Після повернення до Києва були розгромлені язичницькі капища, статую Перуна скинули в Дніпро, а послі князя проголосили від його імені всьому місту: «Аще не обрящется кто завтра на рече...противен мне да будет». Ранком 1 серпня 988 р. увесь народ йшов по вулиці Києва, що отримала назву Хре-

щатик, до Дніпра й приймав хрещення від грецького духовенства.

Після хрещення Володимир докорінно змінився: почав вести цнотливе сімейне життя, пишні застілля перетворилися у допомогу нужденним. В тому ж благочестивому дусі він виховав своїх синів, будував церкви, всіляко підтримував просвітлення народу, використовуючи слов'янську літургію та літературний спадок Кирила та Мефодія.

Не всюди хрещення відбувалися добровільно. Через язичницькі бунти на чолі з волхвами християнство доводилося насаджувати «вогнем та мечем». Це не лише визнає літописець, а й пізніші історики: «Небажаючих хреститися було дуже багато як в Києві, так і взагалі по всій Русі...». «Русь хрещена була не лише проповіддю, а й з примусу». Особливий спротив язичників проявила Муромська та Ростовська землі.

Ретроспективно розглядаючи важливість зазначеної події можна дійти до наступних висновків:

— хрещення Русі — унікальна можливість для східнослов'янських племен доторкнутися до живої сили Євангелії, докорінно змінити богосприйняття та світосприйняття, скинути з себе язичницькі пута, стати християнською державою Х століття, залишити варварство й зробити величезний крок до цивілізованості;

— християнський світогляд прямо чи опосередковано вплинув на культурний розвиток, удосконалення писемності, формування основ архітектури та мистецтва і т.д.;

— прийняття християнства із Візантії означало для Русі вступ у співтовариство східно-християнських держав й усвідомлення нею слов'янської єдності, підвищення міжнародного статусу Київської Русі.

Разом з цим справедливо відзначити, що прийняття християнства на Русі у такий спосіб мало окремі недоліки, що проявилось на його долі в майбутньому:

— християнство на Русі поширилося після десяти століть трансформації в межах Візантійської традиції, втративши першоевангельську ідентичність;

— насильницьке навернення до нового релігійного вчення та не-свідоме його сприйняття населенням призвело до відродження язичництва на рівні обрядів та традицій і по суті означало злиття двох релігійних систем в одну;

— князівська ініціатива у сприйнятті християнських ідей сприяла утвердженню позицій це-заропапізму, втручання світської влади в духовні питання, використання монаршої влади тощо.

Зрештою, період темряви для слов'ян закінчився. Втім кристалізація справжнього євангельського вчення на вітчизняних теренах тривала ще довго й знайшла свій вияв у формуванні різноманітних євангельських течій, які ставили за ціль повернення до першохристиянства, вже в новітню добу.

*Михайло Мокієнко,
кандидат історичних наук*

Київська Богословська семінарія «Благодать та істина» здійснює набір студентів на 2008/2009 навчальний рік

Семінарія «Благодать та істина» заснована в 1994 році і протягом 14 років здійснює підготовку служителів за двома стаціонарними програмами: «Бакалавр теології» і «Магістр теології». З вересня 2006 року розпочато дві очно-заочні програми: «Бакалавр душеопікування» і «Магістр душеопікування», а з січня 2008 року розпочата очно-заочна програма підготовки християнських служителів за спеціальністю «Соціальна робота». З вересня 2008 року спільно з київським медичним коледжем ім. П.І. Гаврося розпочинається нова програма підготовки «Фельдшерів-місіонерів». На навчання за цією програмою приймаються юнаки і дівчата, які мають:

- повну середню освіту;
- оцінки незалежного тестування з української мови і біології не нижчі 4 балів (за 12 бальною шкалою);
- членство місцевої євангельської церкви не менше одного року;
- мету працювати після закінчення навчання фельдшером-місіонером;
- рекомендацію пастора.

Всі абітурієнти проходять співбесіду в приймальній комісії, до складу якої входять представники коледжу й семінарії.

Навчання здійснюється за двома програмами:

1 програма

Програма підготовки фельдшерів реалізується на базі Київського медичного коледжу у відповідності з державною програмою підготовки фельдшерів. Термін навчання за цією програмою 2 роки і 6 місяців. Навчання здійснюється на контрактній основі (плата за навчання становить 300\$ за один семестр, а за весь термін навчання — 1500\$). Студентам, яким потрібне житло, надається гуртожиток, розташований на території коледжу поряд з навчальними корпусами (плата за проживання в гуртожитку становить 28 грн на місяць). Ця програма складає приблизно 80% всього навчального навантаження. Всім, хто успішно завершить цю програму, коледж видає державний диплом фельдшера.

2 програма

Програма підготовки християнських служителів, яку проводить семінарія. Аудиторні заняття за цією програмою відбуваються на території коледжу і проводяться викладачами семінарії, а практичні заняття здійснюються в церквах Києва і Київської області. Всі заняття за цією програмою безкоштовні.

Заяви приймаються до 25 серпня.

Додаткова інформація за телефонами: 8044) 411-1588, 8-067-505-3162, 8-063-124-1092

Адреса: 04214, проспект Оболонський, 52 б, м. Київ,

Відкриття дому молитви у м. Глобине

6 липня в містечку Глобине, що на Полтавщині, в церкві ХВС відбулося святкове богослужіння, присвячене урочистому відкриттю нового дому молитви. Великий зал на 300 сидячих місць і місткий балкон були вщерть заповнені членами церкви та гостями. Вів святкове зібрання старший пресвітер церков області Степан Павлусь. Вітальне слово мали почесні гості, місцевий пастор та пастори сусідніх церков. Із заключною проповіддю до присутніх звернувся єпископ ЦХВС України Михайло Паночко. Група молоді зі США (українська церква міста Сіракузи, штат Нью-Йорк) на чолі з Олександром Печеним радувала усіх присутніх чудовим співом. Святкове дійство закінчилося смачним обідом для всіх гостей, який приготували сестри місцевої церкви. Слід зазначити, що новозбудований дім в Глобиному — перший дім молитви в області такого масштабу, один з найбільших на Полтавщині. Церква нараховує поки що 58 членів, також багато людей з навколишніх сіл приїжджають в неділю в Глобине на богослужіння. Пастор місцевої церкви Олександр Степанюк зазначив, що понад 70 відсотків коштів на будівництво були виділені саме українсь-

кою церквою з міста Сіракузи. Це була їхня ідея побудувати такий дім. Багато праці віруючих (зокрема з західних областей України) було вкладено в будівництво безкоштовно. Брат Степанюк запевнив, що довірена йому громада християн зростає і розширює працю. Нехай Бог їх у цьому благословить.

Окремим абзацом хотілося б сказати про працю американської молоді, яка щороку приїжджає в Глобине протягом останніх шести років. Ось і цього разу вони проводили тиждень інтенсивних щоденних евангелізацій в Глобиному та новій точці — містечку Градизьку, де вони також планують розпочати будівництво дому молитви. Слід зазначити, що праця протягом тижня цієї групи молоді (а фактично — усієї української церкви Сіракуз) — це лише вершина айсбергу. Цілеспрямована праця громади не припинялася протягом цілого року. Підготовка до поїздки проводилася щоденно. Перед Богом підносилися постійні молитви, проводилися регулярні репетиції хору, члени групи розробили сценарії, провели ретельний (на професійному рівні) запис фонограм для співу і сценки, організували і провели збір коштів для поїздки, куди вхо-

дила праця молоді та інших членів церкви у вихідні дні (продаж домашніх тортів, миття автомобілів). Цього року евангелізаційній групі сподобалася ідея доносити Євангелію до дітей завдяки християнському театру. Такий спосіб для наших церков новий, але керівник групи підкреслив, що саме їхні повчальні життєві сценки з захопленням слухали усі присутні: діти та дорослі. І вони планують працю в цьому напрямку удосконалювати.

Тиждень пролетів швидко, на Полтавщині групу проводжали з українським короваєм, квітами і щирими побажаннями. Гості не приховували сліз: ознака того, що на Полтавщині залишилася часточка їхнього серця, їхнього життя. Група спрямувала свій шлях на Сумщину, містечко Білопіль, де також проведе тиждень щоденних евангелізацій. І певно, що й там буде збудований дім молитви, бо підхід цієї групи до праці цілеспрямований і серйозний, не на рік і не на два — аж поки буде досягнута мета. Нехай Бог їх благословить, а ми підтримаймо в молитві.

Геннадій Андросов

На фото: Олександр Печений з пастором Олександром Степанюком

Єпископ Церкви ХВС України Михайло Паночко нагороджений орденом Ярослава Мудрого

23 липня єпископ Церкви християн віри євангельської України Михайло Паночко взяв участь у зустрічі Президента України В. Ющенка з представниками Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій, що відбулася в Секретаріаті Президента з нагоди 1020-ліття хрещення Київської Русі.

Президент України засвідчив главам Церков, що високо цінує «притаманні їм висоту помислів і стремління, мудрість, гуманізм і толерантність, самовіддану щоденну працю, мета якої — поширення в нашому суспільстві духовності та моральних цінностей». «Я щиро вдячний за ваш внесок у відродження української нації, посилення порозуміння і співробітництва між різними конфесіями й релігіями», — сказав він.

Президент закликав священослужителів і далі докладати всі зусилля для зміцнення міжконфесійного і міжетнічного миру в Україні, налагодження співпраці між релігійними громадами заради нашого спільного майбутнього. «Ми виходимо з того, що культура і традиції кожної громади складають наше безцінне багатство, яким ми по праву пишаємося», — зауважив Президент.

«Це спільне свято всіх християнських конфесій, кожна з яких в Україні є спадкоємцем Хрещення 988 року, — наголосив В. Ющенко. — Це свято об'єднує нас усіх. Це свято усіх громадян нашої країни, незалежно від їхніх релігійних поглядів. Адже всі ми — єдиний і соборний український народ. Ми разом будуємо нашу спільну Україну, демократичну, розвинуту, багату і матеріально, і духовно».

За вагомий особистий внесок у розвиток духовності в Україні, багаторічну плідну церковну діяльність та з нагоди 1020-річчя хрещення Київської Русі глава держави вручив представникам церков державні нагороди. Зокрема, єпископ М. Паночко був нагороджений орденом Ярослава Мудрого V ступеня.

«Це заслуга всіх Вас та очолюваних Вами громад, дорогі пастори», — сказав єпископ членам Комітету ЦХВСУ, повернувшись зі Секретаріату Президента.

Захисти дитину

31 травня на луцькому стадіоні «Авангард» був проведений молитовний форум «Захисти дитину», організований Волинським об'єднанням церков ХВС і приурочений до Дня захисту дітей. Мета цього заходу — привернути увагу громадськості, й зокрема християн, до проблеми захисту дітей. Яким же чином можна захистити дітей? Передусім увагою, любов'ю, молитвою. Саме ця думка і звучала у виступах проповідників, співаків, музикантів, дітей. Демографічні проблеми, питання абортів, моральної незахищеності дітей, відсутність належного виховання — про це та багато іншого говорилося учасниками дійства. І, звичайно ж, у небо лунали молитви до Небесного Батька за молоді душі. У заході взяли участь представники влади.

Подібний захід організувала наступного дня у райцентрі Горохів місцева церква. Вони особливий акцент зробили на практичній стороні справи, організувавши для дітей-сиріт та дітей з неблагополучних сімей справжнє свято на міському стадіоні.

Україну відвідав Джон Палмер — генеральний секретар Асамблей Божих США

16 липня 2008 року в Україну прибув новообраний Генеральний секретар Асамблей Божих США (найбільшого п'ятидесятичного об'єднання Сполучених Штатів) Джон Палмер. Метою візиту було близьке знайомство з Церквою християн віри євангельської України — довголітнім партнером Асамблей Божих США в багатьох місіонерських, соціальних та освітніх проектах в СНД та в усьому світі.

Цього ж дня Д.Палмер взяв участь в урочистій церемонії завершення роботи XI зїзду молоді ЦХВСУ, звернувшись до української молоді із проповіддю. Після богослужіння він ознайомився з діяльністю та розвитком інфраструктури молодіжного табору «Юність», на базі якого і проходив з'їзд.

17 липня в головному офісі гостя прийняв старший єпископ ЦХВСУ М. Паночко. Він та його перший заступник єпископ М. Синюк ознайомили Д. Палмера з життям Церкви та основними напрямками роботи відділу офісу.

«Цей візит, між іншим, один із перших після обрання на посаду Генерального Секретаря, засвідчує про високий рівень стосунків між сторонами та вказує на спільну зацікавленість обох в подальшій співпраці. Візит передбачає участь пастора в богослужіннях місцевих церков в декількох регіонах України, знайомство з різноманітними проектами Церкви», — говорить пастор Юрій Кулакевич, секретар відділу зовнішніх та міжнародних зв'язків ЦХВСУ.

Церква стає на захист моралі

19 червня 2008 року у приміщенні релігійної місії Карітас-Спес Україна (м. Київ) відбулась зустріч глав та повноважних представників Церков у форматі Наради представників християнських Церков України, яка проходила під головуванням єпископа Римокатолицької Церкви в Україні Маркіяна Трофим'яка. Метою зустрічі було обговорення низки питань взаємодії держави та Церков, зокрема проблеми моральності та виховного процесу у навчальних закладах, проекту концепції державно-конфесійних відносин в Україні, законодавчого забезпечення діяльності Церков.

Учасники зустрічі обговорили напрацювання щодо конституційних пропозицій у сфері свободи віросповідання та діяльності релігійних організацій. Також духовні лідери країни знову підтвердили необхідність ухвалення погодженої редакції Концепції держав-

но-конфесійних відносин в Україні, розробленої спільно представниками Церков, органів державної влади та Центру ім. Разумкова, яка, на їх переконання, має стати основою майбутніх змін законодавства про свободу совісті та релігійні організації.

Окрім цього, керівники Церков позитивно оцінили результати викладання у загальноосвітніх навчальних закладах курсів морально-етичного спрямування, таких як «Християнська етика» та «Основи християнської етики в українській культурі», та наголосили на важливості морального виховання дітей на підґрунті загально визнаних християнських цінностей не тільки у 5 – 6 класах, а з більш раннього віку. В цьому контексті окремо було порушено проблему пропаганди насильства, жорстокості, алкоголю, аморального способу життя та безвідповідально-го ставлення до сім'ї на телеба-

ченні, радіо, у пресі, в рекламних кампаніях торгівельних марок тощо.

За підсумками зустрічі представителів християнських Церков України було намічено шляхи до співпраці з представниками органів державної влади з порушених проблем суспільного життя, а також вирішено питання подальшої взаємодії Церков та заплановано наступну чергову зустріч, головування на якій перейде до глави Української Греко-католицької Церкви кардинала Любомира (Гузара).

«Я задоволений результатами зустрічі. Вважаю, що пропозиції щодо зустрічі представителів Церков з міністром освіти та науки України І.О. Вакарчуком та міністром охорони здоров'я України В.М. Князевичем є надзвичайно актуальними. Вірю, що це допоможе збереженню морального та фізичного здоров'я України», — поділився враженнями єпископ Церкви християн віри євангельської України М.С. Паночко.

Анонс

Читайте в наступному номері:

**Блаженні
чисті....**

**Якщо Вас зацікавила ця тема,
пишіть нам, запитуйте, пропонуйте**

**Працівники журналу «Благовісник»
потребують Вашої підтримки, Ваших молитов та
Вашої допомоги. Ми чекаємо на Ваші листи,
побажання, зауваження, матеріали,
які зможемо використати у наступних номерах.
Божих Вам благословень!**

XI молодіжний з'їзд Церкви ХВЄ України

З 9 до 15 липня на Житомирщині, у лісовому таборі «Юність», що під Малином, проходив XI з'їзд молоді Церкви ХВЄ України, який зібрав понад 4 тисячі учасників не лише з усіх областей України, але й із-за кордону. Проходив він під гаслом: «Радість в Господі — ось наша сила». Як відомо, молодь сама по собі є схильною до радості. Але, на відміну від штучних збудників, які пропонує світ, і які, як правило, дають лише тимчасову, поверхневу радість, учасники зустрічі разом вчилися знаходити радість в Ісусі. Це відбувалося як через пісні, а молодь, як відомо, народ співучий, так і через проповіді, лекції та звернення десятків промовців, які мали можливість протягом семи днів спілкуватися з молоддю.

На відкритті з'їзду були присутні, окрім старших служителів ЦХВЄУ, і представники влади, зарубіжні гості. Зокрема, до молоді зверталися заступник Голови держкомітету України в справах національностей та релігій Микола Новиченко, народний депутат Володимир Стретович, який

народився в цій місцевості, начальник Малинського райвідділу МВС підполковник Михайло Старовойт. Вітали молодь заступник старшого єпископа ЦХВЄ Михайло Мокієнко, національний директор місії «Молодь для Христа» Андрій Костишин, завідувач відділом жіночого служіння ЦХВЄУ Віра Деркач, єпископ церков ХВЄ Івано-Франківської області Юрій Веремій, єпископ церков ХВЄ штату Нью-Йорк Григорій Касап.

Старший єпископ Михайло Паночко закликав: «Зупиніться на шляхах ваших. Традиції в небо не заведуть, сучасні форми служіння, бубни та барабани не врятують. Істина одна: Ісус Христос — ось шлях, істина та життя. Диявол веде за собою мільйонні натовпи, але попереду нас Сам Господь. Україні потрібні люди, у яких є енергія Духа Святого».

Закінчився перший день з'їзду молитвою за владу: «Ісусе, прийди у Верховну Раду. Ми так хочемо, щоб вони були благословенними Тобою. Благослови Президента, Прем'єр-міністра, дай мир між усіма гілками влади, забори лукавих

людей від влади, постав мужів до серця Свого. Забори тих, хто прикриває наркоманію, алкоголізм, зруйнуй задуми лукавого. Прийди в Україну, Ісусе!»

Другий день зустрів учасників зібрання рясним дощем — як у прямому, так і в переносному значеннях. Сильною зливою благословень стали приїзд та служіння команди пастора каліфорнійської церкви «Дім хліба» Олександра Шевченка. Відомий проповідник і ведучий спілкувався з віруючою молоддю цілий день.

«Боже, ми дякуємо Тобі за сонце!» — такими словами були наповнені серця молодих християн з самого ранку третього дня з'їзду. «Бог почув наші прохання, і сонце Його благодаті світить над нами!» — лунало на ранковій молитві. Сильний вітер розганяв останні хмари на небі, а сонечко зігрівало радісні вдячні обличчя. Цього дня з молоддю спілкувалися завідувач відділу євангелізації Олександр Попчук, місіонери та керівництво місії «Голос надії» з Луцька, завідувач відділом жіночого служіння Віра Деркач, декан Інституту керівництва та управління Руді

Дюк з Німеччини, президент Міжнародного місіонерського центру «Школа Христа» Олег Набоков, пастор дніпропетровської церкви «Перемога» Сергій Вінковський.

Четвертий день був пам'ятний тим, що до молоді звернулися члени Ради старійшин — служителі, за плечима яких кілька десятиліть духовного досвіду. «Вони пронесли вогонь служіння через все життя. Зберегли цей скарб та з любов'ю хочуть поділитися з нами», — відзначив ведучий.

Єпископ Микола Камінський згадав про нелегке життя, репресії віруючих, випробування. «Молодь, я впевнений, що вас цікавить наше минуле», — сказав він. Частинку свого досвіду передав і Степан Веремчук. «У вас дуже цікава тема, — посміхнувся на початку Іван Хрипта. — Хочу вам сказати, що коли ви радієте, то і Бог за вас дуже радіє». Служитель пояснив, що неможливо натиснути на будь-яку кнопку — і відразу радіти: «Для радості в Біблії є конкретні умови. У нас не повинно бути лише зовнішньої радості, тому що тоді ми будемо подібні світу. Ми покликані радіти в Дусі Святому». «Наші діти, наші онуки — це надія України, — почав свою промову доктор богослов'я Василь Боєчко. Він побажав, щоб усі поїхали додому духовно під-

кріпленими та почали творчу та духовну працю: «Будьте мужніші, ніж наше покоління. Хоча я вважаю, що у вас зараз ще більше випробувань: випробування свободою... Конфліктуйте з гріхом». Хвилюючим був момент благословення керівників молоді старійшинами. «Нехай Твоє благословення та помазання буде на них!» — просили в молитві духовні батьки. Святково звучав гімн зустрічі поколінь «Священний вогонь».

Наступні дні були не менш цікавими та наповненими зустрічами, богослужіннями, співом, спілкуванням, молитвами. З молоддю ділилися словом та досвідом: молодий брат Проміс з Нігерії, африканець-студент Дніпропетровської медичної академії та лідер християнських груп у ній, пастор церкви м. Кам'янця-Подільського Ростислав Мурах, учитель-євангеліст Ростислав Шкіндер, гості з братського союзу п'ятидесятників — Об'єднаної церкви християн віри євангельської (ОЦХВЕ); Віктор Резніков, у минулому працівник спецслужб, успішний бізнесмен, впливова людина у своєму місті та багато інших.

Закінчувався з'їзд піснями та подякою Богові, словами наставлення з уст старших братів. Особливістю цього річного форуму молоді стало те, що

його робота широко освітлювалася у світських засобах масової інформації. І хоча спочатку були деякі критичні матеріали, особисті зустрічі з учасниками з'їзду безпосередньо на євангелізаційних заходах та у редакціях зламали кригу непорозумінь. Багато газет надрукували запропоновані нашими братами матеріали, готували свої. Відповідальний за висвітлення з'їзду в пресі Тарас Сень підкреслив: «Людей стримує від покаяння неправда, яку поширюють ЗМІ про християн з протестантських церков. Ми зобов'язані молитися за всіх працівників засобів масової інформації, тому що вони формують думку нашого суспільства. Якщо ми будемо робити кроки назустріч журналістам та редакторам, надавати їм інформацію про заходи та події наших церков, то євангельські принципи будуть поширюватися. Не заради нас, щоб про нас добре думали, а турбуючись про мільйони людей, які довіряють газетам, радіо та телебаченню». Гарячою молитвою за ЗМІ та журналістів тисячі молодих людей підтримали промову брата.

Особливим гостем вечірнього богослужіння став, як він сам себе відрекомендував, «справжній п'ятидесятник», адже в цьому році йому виповнилося 50, — євангеліст зі США Ростислав Радчук.

Велика сила Божа зійшла на віруючих в цей літній вечір. Матеріалізувалися слова з євангельського гімну: «Моя перемога — в Бозі! Муж Галілеянин не пройде мимо тебе, якщо ти дозволиш, Він Сам прийде і силою Своєю торкнеться тебе».

З'їзд закінчився — з'їзд продовжується. Продовжується в областях, у церквах, продовжується у серці та житті кожного учасника. «Радість в Господі — ось наша сила» — віримо, що цей девіз під силу нашій молоді.

Старші брати-служителі благословляють молодь.

Богдан Галюк, Ілона Бойчук,
Світлана Кучеренко

9-15
липень 2008 р.

Анастасія

Сьогодні радість в серці у Ісуса!
Для Нього радість, а для когось — шок:
В сільському клубі молиться бабуса,
Вона стоїть, зіпершись на ціпок...

В сільському клубі молиться бабуса,
У кожнім слові біль, любов, краса!
В сільському клубі молиться бабуса,
Здригаються земля і небеса!

Вона стара. В дугу зігнулось тіло.
Душа — неначе перелітний птах...
І руки ні хвилиночки без діла...
Але Господній спокій ув очах!

В молитві слово, ніби вершник в русі.
Вогненна міць! Глибинна чистота!
Господь! Я дякую, що є такі бабусі,
Що моляться за села і міста!

Прошу для неї, дай їй підкріпитись
З руки Твоєї — хліба і вина!
О Господи! Навчи мене молитись
Всім серцем, так, як молиться вона!

Галина ЛЕВИЦЬКА

